

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI**

**TURİZM YATIRIMLARININ YEREL HALKA ETKİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: SİLLE ÖRNEĞİ**

MUHAMMED SAİD YOĞURT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
DOÇ. DR. SEMİH BÜYÜKİPEKÇİ**

Konya, 2025

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Yerel yönetimler, bir toplumun ihtiyaçlarını karşılamakta ve sürdürülebilir gelişiminde kritik bir rol üstlenmektedir. Özellikle turizm sektörü, yerel ekonomilerin en önemli kaynaklarından biri olup, doğru politikalar ve etkili yönetimle büyük bir potansiyele sahiptir. Bu çalışma, yerel yönetimlerin yapmış olduğu çalışmaların o bölgedeki yaşayan insanlarda turizm algısını incelemekte ve bu algının olumlu olumsuz yönlerinin yerel yönetimlere etkisi araştırılmak istenmiştir. Turizm, yerel ekonomilere doğrudan katkı sağlarken, kültürel mirasın korunması, çevre duyarlılığı ve sosyal denge gibi önemli alanlarda da yerel yönetimlerin stratejik yaklaşımını gerektirmektedir. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin turizme yönelik oluşturacağı politikaların, sadece ekonomik fayda sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda kültürel mirasın korunmasında da etkisi vardır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen tüm kişi ve kurumlara teşekkürlerimi sunarım. Özellikle, bana yol gösteren akademik danışmanım Doç. Dr. Semih Büyükipekci'ye, her konuda yanımda olan Prof. Dr. Erkan Akgöz'e ve yerel yönetimlere bağlı olan kent konseyi gençlik meclisinde beraber gönüllü görev yaptığımız şu an akademisyen olan Dr. Cihat Özer'e, araştırmalarımnda bana katkı sağlayan bölüm arkadaşlarıma minnettarım. Ayrıca, bu süreç boyunca bilgi ve deneyimlerini paylaşan yerel yönetim temsilcilerine ve Sille Mahallesinde hizmetlerini sürdüren turizm sektörü profesyonellerine teşekkür ederim. Çalışmalarımnda sağladıkları desteğin, bu alanda daha derinlemesine bir anlayış geliştirmem için önemli olduğunu vurgulamak isterim.

Son olarak, her zaman yanımda olan ve bu süreci destekleyen eşim ve oğluma teşekkür ederim. Yardımlarınız ve anlayışınız, bu çalışmanın tamamlanmasında büyük rol oynamıştır.

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Muhammed Said Yoğurt
	Numarası	144260001006
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Turizm İşletmeciliği / Turizm İşletmeciliği
	Program	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Semih Büyükipekci
	Tezin Adı	Turizm Yatırımlarının Yerel Halka Etkileri Üzerine Bir Araştırma: Sille Örneği

ÖZET

Bu araştırma, Konya'nın Sille Mahallesi'nde yaşayan yerel halkın turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik algılarını; aidiyet ve yaşam tatmini düzeylerini demografik değişkenler bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada 307 katılımcıdan elde edilen veriler SPSS 25.0 programı ile analiz edilmiş, verilerin normal dağılmaması nedeniyle non-parametrik testler tercih edilmiştir. Bulgular, özellikle olumlu ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkiler bağlamında yaş, eğitim düzeyi, çalışma alanı ve gelir düzeyine göre anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Eğitim düzeyi ve gelir arttıkça olumlu etki algılarının da yükseldiği saptanmıştır. Olumsuz etkiler açısından ise genç bireylerin çevresel etkileri daha olumsuz algıladığı; emekliler ve düşük gelir grubundaki bireylerin ekonomik olumsuzlukları daha fazla hissettiği belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, sürdürülebilir ve toplumsal olarak kabul gören turizm politikalarının geliştirilebilmesi için yerel halkın heterojen yapısının dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Turizm Yatırımları, Turizmin Etkileri, Sille

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Muhammed Said Yoğurt
	Numarası	144260001006
	Ana Bilim/Bilim Dalı	Turizm İşletmeciliği / Turizm İşletmeciliği
	Program	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Semih Büyükipekci
	Tezin Adı	An Investigation on the Effects of Tourism Investments on Local People: A Case Study From Sille

ABSTRACT

This study aims to examine the perceptions of the local residents living in Sille, a historical neighborhood of Konya, regarding the economic, socio-cultural, and environmental impacts of tourism, as well as their levels of sense of belonging and life satisfaction within the context of demographic variables. The data obtained from 307 participants were analyzed using SPSS 25.0, and due to the non-normal distribution of the data, non-parametric tests were employed. The findings revealed significant differences particularly in the perceptions of positive economic, socio-cultural, and environmental impacts based on age, education level, occupational field, and income level. It was also observed that perceptions of positive impacts increased with higher levels of education and income. Regarding negative impacts, younger individuals perceived environmental effects more negatively, and retirees and those in the low-income group felt the negative economic impacts more intensely. These findings indicate that the heterogeneous structure of the local community should be taken into account in order to develop sustainable and socially inclusive tourism policies.

Keywords: Tourism, Investigation of thr Tourism, Tourism Impacts, Sille

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Turizmin Etkileri	7
1.1.1. Turizmin Ekonomik Etkileri.....	7
1.1.2. Turizmin Sosyal ve Kültürel Etkileri	8
1.1.3. Turizmin Çevresel Boyutunun Etkileri	9
1.2. Yerel Yönetimler	11

İKİNCİ BÖLÜM: SİLLE'NİN TARİHİ, KÜLTÜREL VE TURİSTİK DEĞERLERİ

2.1.Sille'nin Turistik Değerleri	16
2.1.1.Kaleler ve Konaklar	17
2.1.2.Camiler, Hamamlar ve Kiliseler.....	19
2.2.Sille'nin Kültürel Değerleri	31
2.2.1.Testicilik ve Çömlekçilik.....	32
2.2.3.Halıcılık ve Mumculuk	33
2.3.Yerel Yönetimlerin Sille'de Yaptığı Çalışmalar.....	34
2.4.Literatür Taraması	38

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: TURİZM YATIRIMLARININ YEREL HALKA YÖNELİK ETKİLERİ: SİLLE ÖRNEĞİNE YÖNELİK METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Amacı	46
3.2. Araştırmanın Önemi.....	46
3.3. Varsayımlar.....	46
3.4. Sınırlılıklar	46
3.5. Araştırmanın Hipotezleri	47
3.7. Verilerin Analizi	52
3.8. Soru Formu ve Ölçüm Araçları	53
3.9. Demografik Bilgiler	54
3.10. Ölçek Alt Boyutlarının ve Maddelerinin Dağılımı	61
3.11. Analiz Sonuçları	67

3.12. Hipotez Testlerine İlişkin Genel Değerlendirme	88
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	93
KAYNAKÇA.....	102
EKLER.....	119

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Cinsiyet Dağılımı	55
Tablo 2. Yaş Dağılımı	55
Tablo 3. Aylık Gelir Dağılımı	56
Tablo 4. Eğitim Durumu Dağılımı	56
Tablo 5. Çalışma Alanı Dağılımı	57
Tablo 6. Olumlu Ekonomik Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	67
Tablo 7. Olumlu Sosyokültürel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	68
Tablo 8. Olumlu Çevresel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	68
Tablo 9. Olumsuz Ekonomik Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	69
Tablo 10. Olumsuz Sosyokültürel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	69
Tablo 11. Olumsuz Çevresel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	70
Tablo 12. Aidiyete İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	70
Tablo 13. Yaşam Tatminine İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi	70
Tablo 14. Mann-Whitney U Testi Sonuçları	75
Tablo 15. Olumlu Ekonomik Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	76
Tablo 16. Olumlu Sosyokültürel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	77
Tablo 17. Olumlu Çevresel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	78
Tablo 18. Olumsuz Ekonomik Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	79
Tablo 19. Olumsuz Sosyokültürel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	80
Tablo 20. Olumsuz Çevresel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	81
Tablo 21. Aidiyet Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi	82

Tablo 22. Yaşam Tatmini Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi.....	82
Tablo 23. Olumlu Ekonomik Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi.....	83
Tablo 24. Olumlu Sosyokültürel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi.....	83
Tablo 25. Olumlu Çevresel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi	84
Tablo 26. Olumsuz Ekonomik Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi.....	85
Tablo 27. Olumsuz Sosyokültürel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi	85
Tablo 28. Olumsuz Çevresel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi.....	86
Tablo 29. Aidiyet Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi.....	87
Tablo 30. Yaşam Tatmini Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi	87

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Gevele Kalesi	18
Şekil 2. Silile Müzesi	19
Şekil 3. Ak Cami	20
Şekil 4. Çay Cami	21
Şekil 5. Karataş Cami.....	22
Şekil 6. Kayabaşı Cami	23
Şekil 7. Cinsiyete Göre Gelir Dağılımı	58
Şekil 8. Cinsiyete Göre Çalışma Alanı Dağılımı.....	59
Şekil 9. Yaşa Göre Çalışma Alanı Dağılımı.....	60
Şekil 10. Eğitime Göre Çalışma Alanı Dağılımı	61
Şekil 11. Olumlu Ekonomik Etkiler	62
Şekil 12. Olumlu Çevresel Etkiler.....	63
Şekil 13. Olumlu Sosyokültürel Etkiler.....	63
Şekil 14. Olumsuz Ekonomik Etkiler	64
Şekil 15. Olumsuz Çevresel Etkiler	65
Şekil 16. Olumsuz Sosyokültürel Etkiler	65
Şekil 17. Yaşam Tatmini	66
Şekil 18. Aidiyet Duygusu	67
Şekil 19. Alt Boyutların Q-Q Plot Dağılımı	71
Şekil 20. Olumlu Ekonomik Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	72
Şekil 21. Olumlu Sosyo-Kültürel Etkinin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	72
Şekil 22. Olumsuz Ekonomik Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı.....	72
Şekil 23. Olumlu Çevresel Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı.....	73
Şekil 24. Olumsuz Çevresel Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	73
Şekil 25. Olumsuz Sosyokültürel Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	74
Şekil 26. Yaşam Tatmininin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı.....	74
Şekil 27. Aidiyetin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	74

GİRİŞ

Turizm, dünya genelinde ekonomik büyümenin ve sosyo-kültürel gelişimin önemli bir aracı olarak kabul edilmektedir. Özellikle yerel ekonomiler üzerindeki geniş kapsamlı etkileri sayesinde, turizm sektörü ülkelerin kalkınma stratejilerinde merkezi bir konuma sahiptir. Hem bireylerin farklı yerler görme ve kültürel deneyim yaşama arzusu, hem de turizmin ekonomik getirileri, bu sektörün hızla büyümesini ve küresel düzeyde önemli bir ekonomik faaliyet haline gelmesini sağlamıştır. Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) verilerine göre, turizm sektörü dünya ekonomisine önemli katkılarda bulunmakta ve birçok ülkenin ana gelir kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Bu bağlamda, turizmin sadece bireylerin seyahat ihtiyaçlarını karşılamaktan öte, ülkelerin ekonomik ve sosyal yapılarında önemli değişimler yarattığı görülmektedir.

Son yıllarda turizm sektörü, sadece ekonomik boyutuyla değil, aynı zamanda çevresel ve sosyo-kültürel boyutlarıyla da değerlendirilmektedir. Özellikle sürdürülebilir turizm kavramı, turizm faaliyetlerinin doğal kaynakları koruyarak ve yerel toplulukların ihtiyaçlarını gözeterek yürütülmesini amaçlamaktadır. Sürdürülebilir turizm, yalnızca turizm sektöründe ekonomik büyümeyi sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda toplulukların kültürel ve doğal miraslarının korunmasına da katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, turizmin çevresel etkilerini en aza indirirken, yerel halkın ekonomik refahını artırmayı ve kültürel kimliklerini korumayı hedeflemektedir. Turizm sektörü bu yönüyle, özellikle gelişmekte olan ülkelerde ekonomik kalkınmanın önemli bir unsuru olarak görülmekte ve yerel halkın yaşam standartlarını iyileştirme potansiyeline sahip bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Konya'nın önemli bölgelerinden biri olan Sille, turizm açısından da dikkate değer bir potansiyele sahiptir. Sille, Konya iline bağlı eski bir yerleşim yeri olup, tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve ticaretin önemli merkezlerinden biri olmuştur. Özellikle Osmanlı döneminde ticaretin ve el sanatlarının yoğun olarak yapıldığı bu bölge, halıcılık, çömlekçilik ve mum yapımı gibi geleneksel zanaatlarla adını duyurmuştur. Bu zanaatlar, hem yerel halkın geçim kaynağını oluşturmuş hem de Sille'nin kültürel kimliğini şekillendiren unsurlar arasında yer almıştır. Sille, sahip olduğu tarihi ve kültürel miras sayesinde,

günümüzde de turizm açısından önemli bir cazibe merkezi olarak öne çıkmaktadır.

Sille'nin mimari yapıları, turistlerin ilgisini çeken başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Aya Elena Müzesi, camiler, hamamlar, çeşmeler ve kiliseler, Sille'nin tarihi dokusunu yansıtan en önemli yapılar arasında gösterilmektedir. Bunun yanı sıra, Sille'nin doğal güzellikleri de bölgeye olan ilgiyi artırmaktadır. Bölgedeki yürüyüş yolları, vadiler ve doğal yaşam alanları, doğa turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Bu nedenle, Sille'nin sahip olduğu kültürel ve doğal zenginliklerin korunması ve sürdürülebilir bir turizm politikası ile yönetilmesi büyük önem taşımaktadır. Bölgenin kültürel mirasının korunması, sadece Sille'nin ekonomik gelişimi açısından değil, aynı zamanda Türk ve Rum kültürünün önemli bir parçası olarak kültürel değerlerinin gelecek nesillere aktarılması açısından da kritik bir öneme sahiptir.

Sille, günümüzden 5500 yıl öncesine dayanan izleriyle bir açık hava müzesini andırmaktadır. Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait pek çok eser günümüze kadar ulaşmayı başarmıştır. Mabetleri, sivil mimarisi ve sosyal yaşamıyla günümüzde de önemini koruyan Sille, zengin tarihinin yanı sıra dinsel hoşgörünün de önemli bir simgesidir. Farklı dinlere inanan insanların tarih boyunca bir arada yaşadığı ve Lozan Antlaşması ile mübadele sürecini deneyimlediği bu bölge, geçmişin izlerini günümüze taşımaktadır (Selçuklu Belediyesi, "Konya ve Sille Hazineleleri" Sergisi, 2024).

Sille'de turizm faaliyetleri, yerel halkın yaşam standartlarını artırma, istihdam yaratma ve gelir kaynaklarını çeşitlendirme açısından önemli katkılar sağlamaktadır. Bölgedeki geleneksel zanaatlar, turizmin gelişmesiyle birlikte yeniden canlanmakta ve yerel ekonomiye önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle halıcılık ve çömlekçilik gibi el sanatları, turistler tarafından büyük ilgi görmekte ve bu zanaatların korunmasına yönelik girişimler, Sille'nin kültürel dokusunun muhafaza edilmesine katkıda bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, turizm faaliyetleri sayesinde yerel halkın kültürel mirasını gelecek nesillere aktarma isteği de artmakta ve bu zanaatların sürdürülebilirliği sağlanmaktadır. Turizm sektörü, bu yönüyle sadece ekonomik katkılar sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda yerel kültürel değerlerin korunmasına ve tanıtılmasına da olanak tanımaktadır.

Ancak turizmin getirdiği sosyo-kültürel değişimler, yerel halk üzerinde zaman zaman olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Turizmin yoğun olduğu bölgelerde, kültürel yozlaşma, geleneksel değerlerin kaybolması ve turizmin ticari bir unsur haline gelmesi gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle, Sille'deki turizm faaliyetlerinin özenle planlanması ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi büyük önem taşımaktadır. Yerel halkın turizm süreçlerine aktif katılımının sağlanması ve turizmden elde edilen ekonomik gelirlerin adil bir şekilde dağıtılması, olası olumsuz etkilerin en aza indirilmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Turizmin sürdürülebilir gelişimi, sadece ekonomik getirilerle değil, aynı zamanda sosyal ve çevresel etkilerle de ilişkilidir. Sille'nin turizm potansiyelinin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi, bölgenin doğal ve kültürel mirasının korunmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda, sürdürülebilir turizm politikalarının benimsenmesi hem yerel halkın refahını artıracak hem de turistlerin bölgeye olan ilgisini sürdürebilir kılacaktır. Sille'nin sahip olduğu tarihi ve kültürel zenginliklerin korunması, bu zenginliklerin ticari amaçlarla tahrip edilmemesi ve bölgenin çevresel dengesinin korunması, sürdürülebilir turizm için öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Bu çalışmada, Sille bölgesindeki turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki etkileri araştırılmış, bu etkilerin sürdürülebilir turizm çerçevesinde nasıl yönetilmesi gerektiğine dair öneriler sunulmuştur. Bu çalışma sayesinde turizmin yerel halk üzerindeki etkileri, yerel yönetimlerin veya turizm yatırımcılarının bölgenin turizmine hangi yönde katkı sağlayacağını belirlemesi beklenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM:

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Turizm, küresel ölçekte hızla büyüyen ve dinamik bir sektör olup, insanların farklı coğrafyaları, kültürleri ve doğal güzellikleri keşfetme arzusunun itici gücüyle gelişmiştir. Bu sektör, yalnızca bireylerin seyahat ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda ülkeler için ekonomik kalkınma, sosyal etkileşim ve kültürel mirasın tanıtımı gibi geniş çaplı faydalar sağlar. Teknolojik gelişmeler, ulaşım imkanlarının artması ve değişen tüketici tercihlerinin etkisiyle turizm daha ulaşılabilir hale gelmiş, sürdürülebilir turizm anlayışı ise çevresel ve sosyal sorumlulukları ön planda tutarak sektörün uzun vadeli gelişimini güvence altına almayı hedeflemektedir.

Turizm, multidisipliner yapısı nedeniyle net bir tanıma sahip olmayan bir kavramdır ve bu belirsizlik, zaman içinde insanların ihtiyaçlarının artması ve değişmesiyle sürekli olarak yeniden tanımlanmış olmasından kaynaklanmaktadır (Gürcün, 2011). Kavramın kökeniyle ilgili çeşitli görüşler bulunmaktadır; bazı kaynaklar turizm kelimesinin İbranice "Tora" sözcüğünden türediğini, diğerleri ise Latince "tornus" kelimesiyle bağlantılı olduğunu savunmaktadır (Asan, 2020; Iacono, 1993). Öte yandan, birçok kaynak turizm kelimesinin, "dönme hareketi" anlamına gelen Latince "tornus" kelimesinden türediğini ileri sürer. Iacono, 1993 yılındaki çalışmasında, turizm kelimesinin Fransızca'da "dönüyorum" anlamına gelen "je tourne" ifadesiyle eş anlamlı olarak, Helen-Roma dilindeki "torger" ve "togrow" sözcüklerinden türediğini savunmuştur (Kavak, 2015). Ayrıca, turizm kelimesinin, başlangıç noktasına geri dönmeyi içeren hareketler için kullanıldığına inanılmaktadır (Yılmaz, 2007). 1905'te Guyer-Feuler, turizmi modern çağın bir olgusu olarak tanımlamış, ticaret ve sanayinin gelişmesiyle ulaşımın mükemmelleşmesinin turizmi daha yaygın hale getirdiğini belirtmiştir (Asan, 2010: 3-4).

Turizm, ekonomik büyüme, sürdürülebilirlik ve topluluk gelişimi arasındaki etkileşimleri kapsar ve insanların dünya üzerinde hareket etmesini ifade eder (Acar, 2020). Seyahatin yanı sıra, kültürel miras, gastronomi ve çevresel faktörler gibi unsurlar da bu kavramın içinde yer alır (İnanır, 2019; Çavuşoğlu, 2023; Bozkurt, 2018). Özellikle ekonomik olarak önemli bölgelerde, turizmin ekonomik

performansa güçlü etkileri vardır ve uzun vadeli büyümeye katkı sağladığı kabul edilmektedir (Wahyuni, 2022). Turizm, özellikle kentsel alanlarda ekonomik gelişime önemli katkılar sağlar (Zhang ve Zhang, 2023). Turizm faaliyetleri, destinasyon seçimi, kent markalama ve sanal ortamların oluşturulması gibi konuları içerir (Kazancıoğlu, 2023; Buhur ve ark., 2023; Erol, 2023).

Turizm çalışmaları içerisinde gastronomi, ekoturizm ve akıllı turizm gibi alt kavramlar önemli yer tutmaktadır (Çuhadar ve Morçin, 2020; Çalışkan ve Uzun, 2023). Gastronomi turizmi, yeme-içme ile seyahatin birleşmesi olarak değerlendirilirken, ekoturizm sürdürülebilir kalkınma ile ilişkilendirilir (Cömert ve Sökmen, 2017; Çalışkan ve Uzun, 2023). Sürdürülebilir turizm, çevresel, kültürel, ekonomik ve sosyal boyutları birleştirerek turist destinasyonlarının bütünlüğünü korur ve ziyaretçi ilgisini artırır (Putra ve ark., 2022). Kırsal turizm, özellikle agroturizm ve ekoturizm gibi türlerle düşük yoğunluklu bölgelerde ekonomik büyümeyi destekler (Masot ve Rodríguez, 2020). Ayrıca, sürdürülebilirlik, kaynak tükenmesi ve yoksulluk gibi küresel sorunlarla başa çıkmada önemli bir araçtır (Liu ve ark., 2018).

Turizm kavramının net bir şekilde tanımlanması zordur. Karmaşık yapısı nedeniyle birçok farklı açıdan ele alınmaktadır. Turizmin sosyal bir olgu olarak farklı açılardan incelenmesi, çeşitli tanımların ortaya çıkmasına yol açmıştır (Yılmaz, 2007: 9). Geçmişte seyahatler ticari, dini ve askeri amaçlarla yapılırken, günümüzde sanayinin gelişmesi, milli gelir artışı, boş zamanların çoğalması ve refah seviyesinin yükselmesiyle turizm sosyo-ekonomik bir olgu haline gelmiştir (Olalı ve Timur, 1988; Akt. Yılmaz, 2007: 9). Turizm, bireylerin sürekli ikamet ettikleri yerlerin dışına seyahat etmeleri ve geçici konaklamalarından doğan ihtiyaçlarını karşılamaları olarak tanımlanabilir (Yuksel, 2024). Bu süreç, sosyal etkileşim ve öğrenme fırsatları sunarak yerel ekonomilere katkı sağlar, istihdam yaratır, altyapı gelişimini destekler ve kültürel değişimleri teşvik eder (Boz, 2019).

Turizmin ekonomik faydalarının yanı sıra, sosyal ve kültürel etkileşimleri teşvik ederek topluluk dayanıklılığını artırdığı bilinmektedir. Köy turizmi, yerel yapılarla bütünleşerek sosyo-ekonomik gelişimi destekler ve toplumsal dinamikleri olumlu yönde etkiler (Astawa ve ark., 2019). Ayrıca, helal turizm küçük

işletmeler aracılığıyla yerel ekonomileri canlandırır ve bu alanda doğru politikaların geliştirilmesi gerekmektedir (Wijayanti ve ark., 2019).

Turizmin tarihsel gelişimi, çok boyutlu bir süreçtir. Antik çağlardan itibaren, ticaret yolları, kervan rotaları ve dini amaçlı seyahatler gibi faktörler turizmin şekillenmesinde önemli olmuştur. Helenistik dönem ve Roma İmparatorluğu, kültürel etkileşimlerin arttığı dönemlerdir. Orta Çağ'da ise hac ziyaretleri önemli bir turizm hareketine dönüşmüştür (Evliyaoğlu, 1989). Rönesans dönemi ve denizaşırı keşifler, turizmi daha geniş bir boyuta taşımıştır. 19. yüzyılda sanayi devrimi, toplu seyahatlerin yaygınlaşmasını sağlamış ve modern turizmin temellerini atmıştır (Jóhannesson ve ark., 2010). 20. yüzyılda ise ulaşımın gelişmesi, özellikle hava taşımacılığı, turizmi daha erişilebilir hale getirmiştir. Bu dönemde ekoturizm ve kültürel turizm gibi niş türler de önem kazanmıştır (Tang, 2022; Gartner, 2004).

Küreselleşme, turizmde derin etkiler yaratmış, yerel kültürlerin küresel turizm pazarına entegrasyonu hem fırsatlar hem de zorluklar doğurmuştur (Tsytko ve ark., 2022). Bölgeler, doğal ve kültürel varlıklarını turist çekmek amacıyla kullanmaya başlamış ve bu sayede gelir ve istihdam olanakları yaratılmıştır (Lichun ve ark., 2021). Araştırmalar, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip bölgelerin turizm açısından büyük bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu potansiyel, turizmin farklı alanlarda gelişmesini tetikleyebilir ve bölgenin turizm destinasyonu olarak önemini artırabilir (Hartono ve ark., 2021). Kültürel mirasın turizm gelişimindeki önemi, tarihi sitelerin turizm pazarlama stratejilerine entegre edilmesiyle daha da belirgin hale gelmiş olup, bu durum ziyaretçi çekmek için kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır (Kinanti ve ark., 2020; Wang, 2016).

Turizmin tarihsel bağlamı, kültürel mirasın ticarileştirilmesi ve turizmin etik boyutları gibi konuları anlamak açısından önemlidir. Kültürel mirasın korunması ve saygı gösterilmesi, sürdürülebilir turizm gelişiminin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır (Schlegel ve Pfoser, 2020). Bu bağlamda, turizmin gelecekteki uygulamaları kültürel mirasa saygı duyan ve sürdürülebilir politikalara dayalı olarak şekillenmelidir (Sirisoda ve Loymek, 2023; Nainggolan, 2024).

Günümüzde turizm, sadece eğlence ve keşif amacıyla yapılan bir faaliyet olmanın ötesinde, ekonomik büyüme, kültürel etkileşim ve sosyal kalkınma

için önemli bir araçtır. Turizm endüstrisi, yerel ekonomilere katkı sağlamakta, istihdam yaratmakta ve kültürel değerlerin paylaşılmasına olanak tanımaktadır.

1.1. Turizmin Etkileri

Turizm, küresel ölçekte ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel açıdan geniş etkilere sahip, çok yönlü ve dinamik bir sektördür. Hem yerel hem de uluslararası düzeyde sayısız sektörü etkileyen bu faaliyet, dünya genelinde milyonlarca insanın yaşamını doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Turizmin tam anlamıyla anlaşılabilmesi için, ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel boyutlarının derinlemesine incelenmesi gereklidir.

1.1.1. Turizmin Ekonomik Etkileri

Turizm, özellikle gelişmekte olan bölgelerde, ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasında önemli bir rol oynamaktadır. Ekonomik büyümenin temel bir itici gücü olarak, turizm iş yaratma, altyapı geliştirme ve doğrudan yabancı yatırım (FDI) gibi unsurlarla ekonomiye katkıda bulunmaktadır. Turizm sektöründeki FDI'nin seyahat ve turizm GSYİH'si, uluslararası turizm gelirleri ve turist sayısı gibi performans göstergelerini olumlu yönde etkileyerek ev sahibi ülkelerin turizm potansiyelini güçlendirdiği bilinmektedir (Uula, 2024). Bu bulgu, turizm faaliyetlerinin ekonomik büyümeyi teşvik ettiği ve ekonomik kazançlarla ekolojik dengeyi gözeten sürdürülebilir turizm uygulamalarının önemini vurgulandığı çalışmalarla da desteklenmektedir (Koyuncu, 2024).

Turizm sektörü geniş bir iş gücüne iş imkânı sağlamakta ve ekonomik faaliyetleri desteklemektedir. Turizmin mal ve hizmet tüketimi yoluyla gelir yarattığı, üretim, yatırım, tüketim ve harcamalarda artışa neden olduğu bilinmektedir. Bu artış, ekonomide zincirleme bir etki yaratarak genel ekonomik büyümeyi teşvik etmektedir (Dilber, 2007: 205-206).

Turizmin döviz kazançlarına katkısı da önemli bir faktördür. Turistik bir destinasyonda yapılan harcamalar, başka bölgelerdeki insanların gelirlerini etkileyerek ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır. Turistlerin döviz harcamalarıyla başlayan bu süreç, döviz dolaşımı yoluyla tüm ülke ekonomisinde çarpan etkisi yaratır ve ekonomik büyümeye katkı sağlar (Ersoy, 2017: 39). Ayrıca, turistlerin

yerel para birimlerini yabancı dövizle değiştirmesi, ülkenin döviz rezervlerini artırarak, döviz kurlarındaki dalgalanmalara karşı ulusal ekonomilerin daha dirençli olmasına yardımcı olmaktadır.

Turizmin ekonomik etkileri, döviz kazançlarının ötesine geçerek yatırım fırsatları ve altyapı gelişimi için de olanak sağlamaktadır. Turist yoğunluğunun yüksek olduğu destinasyonların yatırımcılar için cazip hale gelmesi, bu yatırımların altyapı iyileştirmeleriyle birlikte bölgesel gelişimi hızlandırdığı bilinmektedir (Phillips ve Faulkner, 2009: 22). Bu yatırımlar, turizm tesislerinin inşasıyla doğrudan ilişkilidir ve istihdam artışı ile ekonomik aktivitelere katkıda bulunur. Turizm emek yoğun bir sektör olduğundan, yatırımların başlamasıyla istihdam artışı sağlanmakta ve yeni iş fırsatları ortaya çıkmaktadır. Bu süreç, turizmin ekonomik faydalarının geniş çaplı etkilerini daha da belirgin hale getirmektedir.

Sonuç olarak, turizmin gelişmesiyle birlikte yerel halkın gelir düzeylerinde artış yaşanmakta ve işsizlik oranlarında düşüş görülmektedir. Yapılan araştırmalar, turizmin ekonomik faydaları ile turizm gelişimine yönelik tutumlar arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir (Ling ve Jabkar, 2011: 267). Uluslararası turizmin döviz getirisi yüksek olduğu için, turizm talebi ekonomik açıdan tüm ülkeler için büyük bir önem taşımaktadır.

1.1.2. Turizmin Sosyal ve Kültürel Etkileri

Turizmin çok yönlü etkileri sadece ekonomik faydalarla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda sosyal ve kültürel boyutları da kapsamaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde, turizmin istihdam olanakları yaratarak, yoksulluğu azaltarak ve dezavantajlı topluluklara yatırım yaparak sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağladığı bilinmektedir (Akorio, 2024). Turizmin yerli topluluklarda gelir yaratma ve kültürel canlanma potansiyeli sunduğu, ancak bu süreçte kültürel gasp gibi olumsuzlukların da ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır (Reddy, 2024). Sosyo-kültürel faydalar arasında, turizmin eğitim, beceri geliştirme ve kamu sağlığı gibi alanlarda iyileştirmelere yol açtığı da ifade edilmektedir (Delita, 2024).

Turizm, kültürel değişim ve toplumsal etkileşim açısından büyük önem taşır. Farklı kültürlerden gelen turistler ile yerel halk arasında kültürel alışveriş gerçekleşirken, bu süreç hoşgörüyü artırarak toplumlar arasındaki bağları

güçlendirir. Bu sosyal etkileşimler, insanların farklı kültürlere karşı daha açık fikirli olmasını sağlayabilir ve turizm faaliyetlerine katılımı teşvik eder. Aynı zamanda turizm, sosyal sermayenin oluşumuna ve toplumdaki dayanışma duygularının güçlenmesine de katkıda bulunur. Artan uluslararası turizm akışları, kültürel değerlerin etkileşimini sağlarken, geleneksel ve sosyal yapıların buluşmasına ve barış ortamının güçlenmesine yardımcı olabilir. Turizm, hem yerel halkı hem de ziyaretçileri sosyo- kültürel olarak etkileyerek, farklı inançlar ve değerler arasında bir köprü kurabilir (Brunt ve Courtney, 1999).

Turizmin sosyo-kültürel etkileri karşılıklı bir süreçtir; hem turistler hem de yerel halk, kültürel etkileşimlerden etkilenmektedir. Turizm sektörünün gelişimi, turistlerin yerel halkla olan ilişkileri sonucunda, destinasyonların sosyal yapısında önemli değişikliklere yol açabilir. Özellikle iki farklı kültürün etkileşime girdiği durumlarda, kültürel mesafenin fazla olması hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurabilir (Bayrakçı, 2019; Bayrakçı ve Özcan, 2021; Aktaran Karacıl, 2023). Bu süreçte, yerel halkın sosyal yapısındaki değişimler, turizmin gelişimiyle birlikte artmaktadır (Güneş, 2014; Erdem, 2017).

Turizm, kültürel mirasın korunması ve tanıtılması açısından da önemli bir rol oynar. Birçok turist, tarihi ve kültürel yerleri ziyaret ederek, yerel gelenekleri ve uygulamaları deneyimler. Turistlerin bir destinasyona gelmesi, yerel halkın sosyal yaşamını, inançlarını ve değerlerini etkilerken, sosyo-kültürel bağlamda iki yönlü etkileşimler meydana gelir. Bu etkileşimler, yeni sosyal ve kültürel fırsatlar yaratabileceği gibi, yerel halkın yaşamında baskı ve sıkıntı hislerine de yol açabilir (Garcia, 2015). Turizmin gelişmesiyle birlikte, kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir turizm uygulamalarının teşvik edilmesi büyük önem taşır. Ancak, aşırı turizmin, bazı kültürel mirasların ticarileşmesine ve saflığının kaybolmasına neden olabileceği unutulmamalıdır (Altıntaş, 2010).

1.1.3. Turizmin Çevresel Boyutunun Etkileri

Sürdürülebilir turizm, turizm gelişiminin çevresel bütünlüğü tehlikeye atmadan gerçekleşmesini sağlamak amacıyla ortaya çıkan önemli bir kavramdır. Literatürde, sürdürülebilir turizm uygulamalarının yerel topluluklar ve ekosistemler üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirirken, olumlu sonuçları en üst düzeye

çıkarmayı hedeflediği belirtilmektedir. Örneğin, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, sürdürülebilir turizmi kapsayıcı ekonomik büyüme ve çevre koruma için bir araç olarak önermektedir (Sun, 2024). Bu yaklaşım, özellikle hassas bölgelerde artan turist sayısının çevresel etkilerini azaltmaya yönelik sürdürülebilir uygulamalara duyulan ihtiyacı vurgulayan Josué'nun bulgularıyla paralellik göstermektedir (Josué, 2024).

Ayrıca, turizm ve kentsel gelişim arasındaki ilişki de oldukça önemlidir. Wang ve Stoica'nın çalışmaları, turizm işletmelerinin ekonomik dayanıklılığı ve sürdürülebilirliği konusunda hükümet politikalarının ve pazar talebinin önemini ortaya koymaktadır (Wang, 2024; Stoica, 2024). Guangdong Eyaleti'nde yapılan araştırmalar, turizmin kentsel sürdürülebilirlik üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratabileceğini vurgulayarak, turizm ile kentsel sürdürülebilir kalkınma arasındaki dinamik etkileşimi gözler önüne sermektedir (Sun, 2024). Turizmin çevresel etkileri de göz ardı edilmemelidir. Ziyaretçilerin bir destinasyonu seçerken dikkat ettikleri en önemli unsurlardan biri, çevrenin korunmuşluğudur. Bu sebeple, çevrenin doğru bir şekilde korunması kaçınılmazdır. Doğru bir çevre koruma planıyla yalnızca çevre korunmakla kalmaz, aynı zamanda turizm gelişimi de teşvik edilebilir. Bu nedenle, turizm ürününün kalitesinden söz edebilmek için öncelikle yüksek kaliteli doğal çevrenin varlığı sağlanmalıdır (Raina, 2005: 147).

Başlangıçta kitlesel turizm hareketlerinin yoğun olmaması, turizmin çevreyle daha uyumlu bir sektör olarak gelişmesini sağlamıştır (Özyurt, 2018: 29). Ancak küreselleşme ve kitle turizminin yaygınlaşmasıyla birlikte turizm hareketliliği artmış, bu durum turizm endüstrisinin çevre üzerindeki etkilerini daha belirgin hale getirerek önemini artırmıştır (Özcan vd., 2016: 126; Akt. Karacıl, 2023: 16). Turizm faaliyetleri doğal alanlar ve ekosistemler üzerinde baskı yapabilir, yerel kaynakları tüketebilir ve kirliliğe neden olabilir. Ancak, sürdürülebilir turizm uygulamaları sayesinde çevresel etkiler en aza indirilebilir ve doğal kaynaklar korunabilir. Çevresel konular genellikle doğal kaynakların hatalı kullanımı, çevresel kirlenme, orman alanlarına zarar verme, doğaya karşı duyarsızlık ve çevre bilincinin eksikliği gibi sorunları kapsamaktadır (Altıntaş, 2010: 21).

Turizm ile çevre, birbirlerine karşı olumsuz bir durum yaratmadan birlikte

gelişmeyi ve eş zamanlı olarak fayda sağlamayı hedefleyen bir ilişki çerçevesinde ilerlemelidir. Turizmin geliştiği sırada çevresel dengenin sağlanamaması, çevre kaynaklı olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu nedenle, doğal ve kültürel öğelerin geleceğe aktarılabilmesi için çevresel olumsuzlukların tespit edilip ortadan kaldırılması ya da etkilerinin iyileştirilerek minimum seviyeye indirilmesi amacıyla çalışmalar yapılmalıdır (Kaya vd., 2011: 264).

1.2. Yerel Yönetimler

Yerel yönetim, insanların toplu olarak yaşamaya ve yerleşim birimlerinin oluşmaya başladığı ilk dönemlerden itibaren tartışılan ve üzerinde araştırmalar yapılan bir kavramdır (Nadaroğlu, 1986: 46). Yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerin, hizmet verilen bölgeyi ve toplumu daha iyi tanıma avantajı ve sürekli yakınlık durumu nedeniyle merkezi yönetim tarafından sunulan hizmetlerden daha etkin ve verimli olduğu ifade edilmektedir (Ökmen, 2003). Tarihi gelişim sürecinde yerel yönetimler, belirli ihtiyaçları karşılamak ve bazı yerel hizmetleri yürütmek amacıyla devlet örgütlenmesi ile birlikte ortaya çıkmış ve kamu yönetiminin tamamlayıcı bir unsuru olarak yerel kamu hizmetlerini yerine getirmiştir.

Yerinden yönetim, bir bölgedeki hizmetlerin devlet merkezinden değil, merkezi yönetimden bağımsız ve merkezi yönetime bağlı olmayan kamu kurumları tarafından sunulmasını ifade eder (Bayrakçı, 2014: 8). Yerel yönetimler, halkın temsilcileri tarafından yönetilmesini ifade eden siyasi bir kavramdır. Bazı devletlerde yerel yönetimler, kamu kurumları aracılığıyla merkezi olarak hizmet sunarken; köy, belediye gibi yerel birimler aracılığıyla hizmetleri doğrudan yerel halka ulaştırırlar (Toprak ve Şataf, 2009). Yerel yönetimler, sosyal hayat üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Birinci olarak, sağlık hizmetleri, eğitim, ulaşım gibi temel ihtiyaçların karşılanmasından sorumlu olmaları, toplumun refahını artırır ve yaşam kalitesini yükseltir. Sağlıklı bir toplum, daha aktif ve üretken olma eğilimindedir. İkincisi, yerel yönetimler, dezavantajlı gruplara ve ihtiyaç sahiplerine yönelik sosyal hizmetleri koordine ederek sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirirler. Yerel yönetimler, evrensel bir tanımla, belirli bir coğrafi alanda (köy, kent, kasaba, il vb.) yaşayan yerel topluluğun bireyelerine, bir arada yaşamaktan kaynaklanan ve kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet sunmak amacıyla kurulan, karar organları (ve bazı

durumlarda yürütme organları) yerel topluluk tarafından seçilen, yasalarla belirlenmiş görev ve yetkilere sahip, kendi gelir kaynakları, bütçesi ve personeli bulunan, merkezi yönetimle ilişkilerinde yönetsel özerklikten faydalanan kamu tüzel kişilikleridir.

Yerel yönetimler, toplumun yalnızca günlük ve genel ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp, aynı zamanda doğal çevrenin korunması, kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması, yaşam kalitesinin artırılması ve çeşitli sanatsal ile kültürel etkinliklerin desteklenmesi gibi sosyal sorumlulukların yerine getirilmesinde de önemli rol oynayan kamu kuruluşlarıdır. Yerel yönetimler, işletmelerin ve girişimcilerin büyümesini teşvik ederek yerel ekonomiyi destekler. Küçük işletmeler için teşvikler, yerel pazarların desteklenmesi, turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi gibi politikalar uygulanarak yerel ekonominin canlılığı sağlanır. Yerel yönetimler, farklı kültürlerden ve inançlardan gelen insanların bir arada yaşamasını teşvik ederek toplumsal uyumu sağlarlar. Çeşitliliği ve hoşgörüyü destekleyen politikalar, toplumun barış içinde bir arada yaşamasını sağlar ve toplumun bütünleşmesini güçlendirir. Altıncısı, yerel yönetimler, gençlerin ve çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerini ve gelişmelerini desteklemek için çeşitli sosyal programlar ve hizmetler sunarlar. İşte bu nedenle yerel yönetimlerin toplumsal hayatta, yerel gelişme ve kalkınmada önemli bir ihtiyaç olduğu ortaya çıkmaktadır (Akgüç, 2013; Akt., Kalaycıoğlu, 2017: 26).

Günümüzde insanlar, şehirlerden geçici olarak başka yerlere seyahat etmektedir. Seyahatler, tarih boyunca sosyal, ekonomik, psikolojik, politik ve kültürel unsurlar içerir (Kozak vd, 2014: 2). Turizm, dünya ülkeleri ve bölgelere büyük önem taşır; ancak sektörden beklenen faydalar için etkin yönetim gereklidir. Turistik yatırımlar ve faaliyetler, yerel yönetimler tarafından doğru şekilde yönetilmelidir. Hazırlanacak planların, bölgenin ve halkın çıkarlarını gözetken, sürdürülebilir ve kapsayıcı olması önemlidir. Turizmde özel teşebbüsler faaliyet gösterirken, yerel yönetimler altyapı çalışmaları ve planlamayı üstlenmelidir (Dede ve Güremen, 2010). Turizm sektörü, az çaba ile kalkınma sağlayabilecek nadir sektörlerden biridir; ancak etkin yönetilmesi gerekir. Yerel yönetimler, turizmi destekleyerek istihdamı artırmayı ve ekonomik gelir sağlamayı hedefler. Ziyaretçi sayısı, kalış süreleri ve harcamalar artırılmalıdır. Ayrıca, özel yatırımları bölgeye çekmek ve tercih edilen bir destinasyon imajı oluşturmak da yerel yönetimlerin

hedeflerindedir (Baş, Kılıç ve Güçer, 2007: 8-9). Yerel yönetimler, turizmle ilgili işlerde önemli rol üstlenir, kaliteli bir çevre sağlama, politikalar geliştirme ve bölgenin ihtiyaçlarına çözümler üretme gibi işlevler yerine getirir (Dede ve Güremen, 2010: 49).

Yerel yönetimler, turizm faaliyetlerinin düzenlenmesi ve teşvik edilmesi yoluyla bölgenin ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağlar. Turistlerin harcamaları, yerel işletmelerin gelirini artırır, istihdam yaratır ve yerel ekonominin canlanmasına yardımcı olur. Ayrıca, turizm sektörü büyüdükçe, altyapı yatırımları ve bölgeye yapılan yatırımlar artar. Teknolojinin sanayideki etkisiyle büyük kentlerde işsizlik artarken, turizm kırsal alanlarda istihdam sağlar, böylece göçün önüne geçilir. Birçok yerel yönetim, turizmi kırsal bölgelerde kalkınma aracı olarak görmektedir. Bu bölgeler, doğal güzellikler ve tarihi alanlarla turizme elverişlidir. Ancak, turizmin her kırsal bölgeyi canlandırabilmesi için doğal ve ekonomik koşulların uygun olması gerekmektedir (Jackson ve Murphy, 2006: 1018-1019).

Yerel yönetimler, turizm potansiyelini tanıtarak turistlerin ilgisini çeker ve pazarlama faaliyetleri ile bölgenin marka değerini artırır. Bölgenin doğal ve kültürel kaynaklarının tanıtımı, özel sektörün reklam kampanyalarına destek verilmesi açısından önemlidir (Marin ve Eraslan, 2007; Akt., Işık, 2021: 120). Turizm tanıtımı, bir bölgenin doğal ve kültürel özelliklerini ön plana çıkararak bir algı oluşturmayı hedefler (Çetinel, 2001). Reklamlar ve etkinlikler, bölgenin tanıtımı için verimli bir şekilde tasarlanmalıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler ve diğer resmi kurumlar tanıtımda önemli sorumluluklar taşır (Burgucu, 2013: 78).

Altyapı yatırımları, turizm sektörünün büyümesine katkı sağlar. Yol bakımı, ulaşım olanakları ve turistik tesislerin inşası, turistlerin konforunu artırır. Ulaşım altyapısının gelişmesi, turizm ve ulaşım sektörlerinin birbirini destekleyerek gelişmesine olanak tanır (Doğaner, 2015: 1-2). Yerel yönetimler, turizm faaliyetlerinin çevresel etkilerini azaltmak için projeler geliştirir. Doğal güzelliklerin korunması ve sürdürülebilir turizm uygulamaları, doğal çevrenin tahrip edilmesini önler (Yılmaz vd., 2005). Bir destinasyonun kimliği, doğal, kültürel ve tarihi değerlerin korunması ile sürdürülebilir (Tören vd., 2012).

Yerel yönetimler, bölgenin kültürel ve tarihi mirasını koruyarak turistlerin

ilgisini çeker. Tarihi eserlerin restorasyonu ve geleneksel festivaller, kültürel turizmi geliştirir (Öztaş ve Zengin, 2008: 159). Merkezi ve yerel yönetimler, kültürel mirasın korunmasında işbirliği yaparak bu değerlerin tahrip edilmesini engeller (Karayalçın, 1990: 57). Güvenlik önlemleri, turistlerin memnuniyetini sağlar. Turistik bölgelerde polis ve güvenlik güçlerinin görev alması, acil durum planları ve güvenlik tedbirleri, turizmin güvenilirliğini artırır (Brokaj, 2014). Belediye hizmetleri, turistlerin ihtiyaçlarını karşılayarak bölgenin imajını korur ve geliştirir.

Yerel yönetimler, turizm işletmelerinin faaliyetlerini düzenler ve denetler. Konaklama tesisleri, restoranlar gibi işletmelerin standartlara uygun olmasını sağlar. Ayrıca, yerel halkla işbirliği yaparak turizm bilincini artırır (Baş, Kılıç ve Güçer, 2007: 1-11). Yerel yönetimler, alternatif turizm türleri ile bölgenin turizm potansiyelini artırır. Doğa turizmi, gastronomik turizm gibi alternatif seçenekler, turistlerin farklı ilgi alanlarına hitap eder. Kültürel etkinlikler, bölge halkına gelir sağlarken, bölgenin tanıtımına da katkıda bulunur (Şahbaz ve Kerpiç, 2015: 246). Kongre ve sempozyum gibi etkinlikler, bölgenin uluslararası alanda tanınmasını sağlar (Azaklı, 2008: 104).

İKİNCİ BÖLÜM:

SİLLE'NİN TARİHİ, KÜLTÜREL VE TURİSTİK DEĞERLERİ

Sille, Konya il merkezine yaklaşık 8 km uzaklıkta, 5.000 yıllık bir geçmişe sahip eski bir yerleşim yeridir. Konya'ya hâkim olan Takkeli Dağ ile Kaburga Dağları arasında yer alan Sille Vadisi'nde kurulmuştur. Yerleşim, genel olarak Tatköy yakınlarında doğan ve Takkeli Dağ eteklerinden kıvrılarak devam eden Sille Deresi'nin kıyısında, Sille Vadisi'nin güney yamacında gelişmiştir. Vadinin yamaçlarına oyularak inşa edilen kaya evleri ve kaya kiliseleri, Sille'deki ilk yerleşim alanlarını oluşturmaktadır (Akınoğlu ve Erdoğan, 2011). Bölgede yer alan Sille Barajı ise Sille Deresi üzerinde, sulama ve taşkın kontrolü amacıyla inşa edilmiştir. Sille Barajı, Sille-Konya karayolunun doğusundaki tarım alanları ve bağları kapsayan 260 hektarlık bir alana sulama hizmeti sağlamaktadır (Tapur, 2009).

Tarihi boyunca Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde önemli bir yerleşim merkezi olan Sille, İpek Yolu üzerinde bulunması nedeniyle stratejik bir öneme sahip olmuş, ticaret ve kültür merkezi olarak gelişmiştir. Yazılı kaynaklara göre, Selçuklu Dönemi'nde Sille'nin adı Isilye, Silye ve Su Diremi olarak geçmektedir (Çaycı, 1996).

Roma ve Bizans dönemlerinde Sille, özellikle Hristiyanlık açısından önemli bir merkezdi. Bu dönemde birçok kilise ve manastır inşa edilmiştir. Konya, İstanbul'dan Kudüs'e giden yol üzerinde bulunduğu için hacılar için bir uğrak noktasıydı. Büyük Konstantin'in annesi ve ilk Hristiyan aristokratlardan biri olan Helene, Hz. İsa'nın gerildiği kutsal haçı bulmak için Kudüs'e giderken bu yol üzerinde birçok kilise yaptırmıştır. Bu kiliselerden biri de Aya Eleni Kilisesi'dir. 327 yılında Bizans İmparatoriçesi Helena tarafından yaptırılan bu kilise, Sille'nin bu yol üzerindeki önemini açıkça göstermektedir (Mimiroğlu, 2012: 10).

Bizans döneminde Sille'nin önemini kanıtlayan birçok arkeolojik kalıntı bulunmaktadır. Bu dönemde Konya, Bizans İmparatoru Heraklius (610-641) zamanında Anadolu Tem'inin başkenti haline gelmiş ve önemli bir gelişme göstermiştir (Konyalı, 1997: 36). Aya Eleni Kilisesi, dönemin mimari ve dini önemini yansıtan en dikkat çekici yapılardan biri olarak günümüze kadar ulaşmıştır.

Selçuklu döneminde Sille'nin önemi artarak devam etmiştir. Selçuklular, 1071

yılında Konya'yı ele geçirip başkent yapmalarının ardından Sille'nin stratejik ve kültürel değerini daha da artırmışlardır (Mimiroğlu, 2012). Bu dönemde Sille, bir ticaret ve kültür merkezi olarak kullanılmış ve Selçuklular tarafından bölgeye yönelik önemli imar faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Osmanlı döneminde ise Sille, Müslüman ve Hristiyan nüfusun birlikte yaşadığı çok kültürlü bir yerleşim yeri olmuştur. Ticaret ve kültür merkezi olma özelliğini koruyan Sille'nin nüfusu bir dönem 8.500'e kadar çıkmıştır. Ancak, Sille'nin günümüzde oldukça farklı bir görünüme sahip olmasının başlıca sebeplerinden biri, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Lozan Antlaşması öncesinde başlayıp sonrasında hızlanan mübadele sürecidir (Erdem vd., 2010).

1995 yılında, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından Sille'nin kilise, manastır ve mezarlıkların bulunduğu bölgesi birinci derece arkeolojik sit alanı, esas yerleşim bölgesi ise kentsel sit alanı olarak ilan edilmiştir. Günümüzde Sille, Konya'nın önemli bir kültür ve turizm merkezi konumundadır (Mimiroğlu, 2012: 13).

Osmanlılar döneminde yapılan camiler, hamamlar ve konaklar, Sille'nin tarihi dokusunu zenginleştirmiştir. Sille'nin tarih boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olması, köyün kültürel çeşitliliğini ve zenginliğini artırmıştır. Sille'nin dar sokakları, taş evleri ve tarihi yapıları, geçmişin izlerini günümüze taşımaktadır. Tarihi boyunca birçok farklı kültürün izlerini barındıran Sille, bugün hala bu kültürel mirası yaşatmaya devam etmektedir. Ziyaretçiler, Sille'de tarihin derinliklerine yolculuk yaparak, bu eşsiz yerleşimin zengin geçmişi keşfetme fırsatı bulmaktadır. Sille, günümüzde Konya'nın önemli bir kültür ve turizm merkezi konumundadır (Mimiroğlu, 2012: 13).

2.1.Sille'nin Turistik Değerleri

Sille, tarihi ve kültürel yapılarıyla turizm açısından zengin bir bölge olup, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken birçok tarihi yapı ve doğal güzelliğe ev sahipliği yapmaktadır. Bölgenin turistik değerleri, tarihini ve kültürel zenginliğini yansıtan çeşitli yapılar ve alanlarla dikkat çekmektedir. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde Konya kentinin çevresini saran yeşil dokuyu bağlar oluşturmuş, bu dokular kentin doğal ve kültürel kimliğinin bir parçası haline gelmiştir. 20. yüzyılın ilk yarısına

kadar Konya, kent merkezindeki yerleşim alanları ve çevresini saran bağ, bahçe ve tarlalarla bir "bahçe kent" özelliği taşımaktaydı (Oktaç, 2003).

Tarihi olaylarda önemli bir rol oynayan Sille, özellikle Hristiyanlık döneminden kalma kilise ve manastırları, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden kalma camileri, çeşmeleri, köprüleri, hamamları, tarihi Gevale Kalesi ve otantik mimari dokusuyla turizm açısından büyük bir potansiyele sahiptir (Tapur, 2009).

2.1.1. Kaleler ve Konaklar

Gevale Kalesi: Konya'nın Sille köyünde, yaklaşık 1.700 metre yükseklikteki Gevale Dağı üzerinde yer alan tarihi bir kaledir. Kaleye ulaşım, Sille köyünden yaklaşık 10 kilometrelik bir yolculukla sağlanmaktadır. Kale, tarihi boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve stratejik konumu nedeniyle askeri ve ticari açıdan büyük önem taşımıştır. Gevale Kalesi'nin tarihi Roma ve Bizans dönemlerine kadar uzanır. Roma döneminde inşa edildiği düşünülen kale, Bizans döneminde de kullanılmaya devam etmiştir. Bizans İmparatoru I. Justinianus döneminde kale, savunma amacıyla güçlendirilmiş ve genişletilmiştir. Osmanlı döneminde de kullanılan kale, çevresindeki geniş manzarası ve stratejik konumu ile dikkat çeker. Kale, doğal kaya üzerine inşa edilmiş olup, sağlam surları ve iç yapıları ile dikkat çeker. Gevale Kalesi'nde yapılan arkeolojik kazılar, burada Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerine ait çeşitli buluntular ortaya çıkarmıştır. Bu buluntular, kalenin uzun bir dönem boyunca aktif olarak kullanıldığını göstermektedir. Gevale Kalesi, günümüzde tarihi ve doğal güzellikleri bir arada sunan önemli bir turistik mekandır. Kale, ziyaretçilere Sille'nin ve Konya'nın tarihî zenginliklerini keşfetme fırsatı sunar. Ayrıca, kaleden izlenebilen panoramik manzara, doğa ve fotoğraf meraklıları için de eşsiz bir deneyim sunmaktadır. Gevale Kalesi, Sille'nin tarihî ve kültürel mirasının önemli bir parçasıdır ve bölgenin turistik cazibesini artıran önemli unsurlardan biridir (Mimiroğlu, 2012: 24).

Şekil 1. Gevele Kalesi

Kaynak: <https://www.gokonya.com/tr/gevele-kalesi>

Sille Konağı: Sille Konağı, Konya'nın Sille köyünde yer alan ve bölgenin tarihi dokusunu yansıtan önemli bir yapıdır. Osmanlı dönemine ait bu konak, geleneksel Türk mimarisinin güzel örneklerinden biridir. Sille'nin dar sokakları arasında yer alan konak, taş işçiliği ve ahşap detaylarıyla dikkat çeker. Sille'de yüzyıllar boyunca yapılar, belirli mimari ilkeler doğrultusunda tasarlanarak inşa edilmiştir. Yerleşim alanında evlerin büyük bir çoğunluğu benzer karakteristik özellikler taşımaktadır. Sille evleri, Türk evi plan özelliklerini yansıtarak dikkat çeker. Bu evlerde genellikle iç sofalı plan tipi kullanılmakta, bazı örneklerde ise sofa L şeklinde tasarlanmıştır (Karpuz, 2000). Sille Konağı, iki katlı olarak inşa edilmiştir. Alt kat genellikle depo ve kiler olarak kullanılmış, üst kat ise aile yaşam alanı olarak düzenlenmiştir. Konağın iç mekanları, geleneksel Osmanlı evlerinde olduğu gibi geniş odalar, yüksek tavanlar ve işlemeli ahşap tavan süslemeleri ile donatılmıştır. Ayrıca, konakta yer alan ocaklar ve sedirler, dönemin yaşam tarzını ve kültürel özelliklerini yansıtır. Sille Konağı, Selçuklu Belediyesi tarafından restorasyon çalışmaları yapılmış, günümüze kadar korunmuş ve ziyaretçilere açılmıştır (Selçuklu Belediyesi Sille Müzesi, 2024). Restorasyon sırasında konağın özgün mimari özellikleri korunarak yenilenmiş, böylece ziyaretçilere tarihi atmosferi hissetme imkanı sağlanmıştır. Konak, günümüzde müze olarak kullanılmakta ve Sille'nin tarihi ve kültürel mirasını tanıtmak amacıyla çeşitli sergilere ev sahipliği yapmaktadır. Sille Konağı, sadece mimarisi ile değil, aynı zamanda sunduğu kültürel deneyimle de

önemli bir turistik cazibe merkezidir. Ziyaretçiler, konağın iç mekanlarını gezerek Osmanlı dönemi yaşam tarzını yakından tanıyabilir ve Sille'nin zengin tarihine dair bilgi edinebilirler. Sille Konağı, hem tarihi hem de kültürel bir değer olarak, Sille'nin turistik potansiyelini artıran önemli yapılar arasında yer almaktadır. Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilen bina, 2014 yılına kadar "Sille Kültür Evi" olarak kullanılmıştır. 2018 yılından itibaren "Sille Müzesi" adıyla hizmet vermeye başlayan yapı, günümüzde kültürel ve bilimsel toplantılar ile turistik etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır (Selçuklu Belediyesi, 2024).

Şekil 2. Sille Müzesi

Kaynak: https://www.selcuklu.bel.tr/images_upload/ilcemizmenu/original/1597839028.jpg

2.1.2. Camiler, Hamamlar ve Kiliseler

Ak Cami: Sille köyünde yer alan Ak Cami, bölgenin en önemli ve tarihi camilerinden biridir. Osmanlı döneminde inşa edilen bu cami, Sille'nin Müslüman nüfusunun ibadet merkezi olarak kullanılmıştır. Cami, ismini beyaz renkli dış cephesinden almıştır ve sade, zarif mimarisiyle dikkat çeker. Ak Cami, 19. yüzyılın sonlarında yapılmış olup, geleneksel Osmanlı cami mimarisinin özelliklerini taşır. Cami, kesme taş ve tuğladan yapılmış olup, tek minareye sahiptir. Minare, ince ve zarif yapısıyla caminin genel estetiğine uyum sağlar. Caminin iç mekanı, sade süslemeler ve yüksek tavanı ile huzur verici bir atmosfer sunar. İç mekanda, mihrabın ve minberin

detaylı işlemleri, dönemin sanat anlayışını yansıtır. Ahşap oymalar ve hat sanatının zarif örnekleri, caminin iç dekorasyonunu süsler. Ak Cami, aynı zamanda Sille halkının sosyal ve kültürel yaşamında önemli bir yere sahiptir. Cami, sadece ibadet mekanı olmanın ötesinde, toplumsal birlik ve beraberliğin simgesi olmuştur. Ak Cami, günümüzde de aktif olarak kullanılmakta ve Sille'nin dini hayatının merkezi olmaya devam etmektedir. Ziyaretçiler, camiyi gezerek Osmanlı dönemi mimarisi ve Sille'nin tarihî dokusu hakkında bilgi sahibi olabilirler. Ayrıca, caminin çevresindeki tarihi dokuyu keşfederek, Sille'nin zengin kültürel mirasını yakından tanıma fırsatı bulabilirler. Sille'nin en görkemli ahşap mihrap, minber ve kürsülerine sahip olan bu yapı, özellikle mihrap ve minberde yer alan ajur tekniğiyle işlenmiş bitkisel süslemeleriyle dikkat çekmekte ve görülmeye değerdir (Selçuklu Sille, 2024). Ak Cami, Sille'nin tarihî ve kültürel zenginliğini yansıtan önemli yapılardan biridir ve bölgenin turistik cazibesini artıran unsurlar arasında yer alır. Ak Cami'nin Sille'deki ilk Osmanlı Dönemi cami yapısı olduğu ve mekân ile strüktür açısından detaylı bir şekilde incelendiği belirtilmektedir (Torun ve Açıci, 2023).

Şekil 3. Ak Cami

Kaynak: (<https://www.selcuklu.bel.tr/projeler/detay/126/index.html>)

Çay Cami: Konya'nın Sille köyünde bulunan ve tarihi dokusuyla dikkat çeken

önemli bir camidir. Osmanlı döneminde inşa edilen cami, adını bulunduğu mevkiden, yani köyün içinden geçen çayın yakınındaki konumundan almıştır. Kesin yapım tarihi bilinmemekle birlikte, cami 1976 yılında Silleli Halil İbrahim Sayar'ın öncülüğünde kapsamlı bir tadilatın geçirilmiştir. Camiye ulaşımı sağlamak amacıyla Sille Deresi üzerine betonarme kemerli bir köprü inşa edilmiştir (Karpuz, 2009). Mimari olarak sade ve zarif bir yapıya sahip olan Çay Cami, geleneksel Osmanlı cami mimarisinin güzel örneklerinden biridir. Cami, kesme taş ve tuğla kullanılarak yapılmış olup, tek minareye sahiptir. İç mekanında ahşap işçilik ve hat sanatı dikkat çeker. Mihrabın ve minberin zarif detayları, caminin iç dekorasyonunu zenginleştirir. Caminin sanat açısından dikkat çeken unsurları, ahşap sütunlar üzerindeki profilli yastıkların yanı sıra kürsü, mihrap ve minberdir (Karpuz, 2009). Cami, küçük ama anlamlı bir ibadet mekanı olarak Sille'nin dini ve kültürel yaşamında önemli bir yer tutar. Günümüzde de aktif olarak kullanılan cami, ziyaretçilere hem tarihi hem de manevi bir atmosfer sunmaktadır. Çay Cami, Sille'nin tarihi ve kültürel mirasının önemli parçalarından biridir ve bölgenin turistik çekim merkezlerinden biri olarak dikkat çeker.

Şekil 4. Çay Cami

Kaynak:

http://selcuklusille.com/img/mimari/thumber_d021be4e4f7462c4052392f912225cd25.jpg

Karataş Cami: Konya'nın tarihi Sille köyünde yer alan Karataş Cami, koyu renkli taşlardan yapılmış Osmanlı dönemi ibadet yeridir. Sade ve zarif mimarisiyle

dikkat çeken cami, kesme taş işçiliği, tek minaresi ve ahşap işçilikli iç mekanı ile öne çıkar. Mihrabı ve minberi özenli detaylarla süslüdür. Sille'nin dini ve kültürel yaşamında önemli bir yer tutan cami, tarihi atmosferi ve Osmanlı mimarisini yansıtan yapısıyla ziyaretçileri cezbetmektedir (Selçuklu Sille, 2024). Selçuklu İlçesi, Sille Mahallesi'nde, Karataş Sokak'ın kuzeybatısında yer alan cami, kitabesine göre 1 Mart 1873 tarihinde Geç Osmanlı Dönemi'nde inşa edilmiştir. Sille taşı ve ahşap hatıllarla yapılmış, dikdörtgen planlı, kırma çatılı ve kurşun kaplamalıdır. Güney cephedeki merdivenlerle avluya çıkılır; burada tek şerefeli ahşap bir minare, doğuda yazlık bölüm ve cami, batıda ise tek mekanlı bir mektep bulunur. Harim kısmı, mihraba dik iki sütun sırasıyla üç sahına ayrılmıştır ve ahşap direkler kemerlerle bağlıdır. Ahşap mihrap, minber ve vaaz kürsüsü bitki, dal ve yaprak motifleriyle süslenmiştir (Torun ve Açıcı, 2023). Mihrabın nişi daire, kavsarası yarım kubbelidir; süslemelerde yeşil, kırmızı ve mavi renkler kullanılmıştır. Ahşap minberin üstünde ay-yıldızlı âlem bulunur. Vaaz kürsüsünün ahşap oymalı tepelik kısmında, "musallî Mehmed Bey vakıf sene 1295 (1878)" ifadesi yer almaktadır. Cami, 2007 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek ibadete açılmıştır (Selçuklu Belediyesi. "Karataş Camii" 2024).

Şekil 5. Karataş Cami

Kaynak: http://selcuklusille.com/img/mimari/thumber_9ef8f166dcb03cdde3f655ef37470b4e.jpg

Kayabaşı Cami: Konya'nın tarihi Sille köyünde yer alan önemli bir ibadet mekanıdır. Cami, adını bulunduğu kayalık tepeden almakta olup, bu konumu

sayesinde Sille'nin geniş bir manzarasını sunar. Osmanlı döneminde inşa edilen Kayabaşı Cami, klasik Osmanlı cami mimarisinin zarif ve sade örneklerinden biridir. Cami, kesme taş ve tuğla kullanılarak yapılmış olup, tek minaresi ile dikkat çeker. İç mekânında sade bir dekorasyon hakimdir, ancak mihrabın ve minberin detaylı işçiliği camiye estetik bir değer katar. Ahşap oymalar ve hat sanatı, caminin iç mekanını süslemektedir. Kayabaşı Cami, tarihi dokusu ve doğal çevresiyle ziyaretçilerine huzur dolu bir ibadet ve ziyaret deneyimi sunar. Günümüzde de aktif olarak kullanılan cami, Sille'nin dini ve kültürel yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Günümüzde yalnızca Ramazan aylarında teravih namazı için açılan cami, 2011 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilmiştir (Selçuklu Sille, 2024).

Şekil 6. Kayabaşı Cami

Kaynak: <http://www.selcuklusille.com>

Sille, hem Müslüman hem de Hristiyan nüfusun tarih boyunca birlikte yaşadığı bir yerleşim yeri olmuştur. Bu nedenle bölgede kiliseler de bulunmaktadır. Sille ve yakın çevresinde bulunan mağara kiliseler, inanç tarihi açısından büyük bir öneme sahiptir ve ilk Hristiyanların yerleşim yerleri arasında yer almaktadır (Özönder, 1998). *Ak Manastır*: Konya'nın Sille köyünde yer alan tarihi bir yapıdır ve Bizans dönemine ait önemli bir dini merkezdir. 6. yüzyılda inşa edildiği düşünülen manastır, Hristiyanlık tarihindeki önemli yapılardan biridir. Ak Manastır, adını beyaz renkteki taşlarından almıştır ve bu taşlar, manastıra karakteristik bir

görünüm kazandırır. Manastır kompleksi, kilise, keşiş hücreleri ve çeşitli diğer yapıları içerir. Zengin fresk ve mozaiklerle süslenmiş iç mekanlar, Bizans sanatının güzel örneklerini sergiler.

Manastır, tarihi boyunca hem dini bir merkez hem de bir eğitim yeri olarak kullanılmıştır. (Selçuklu, Sille, 2024)

Aya Elenia Müzesi (Kilise): Aya Elenia Müzesi, geçmişte Hagios Mikhael veya Büyük Kilise olarak da adlandırılmıştır. Kilisenin naos giriş kapısı üzerinde bulunan kitabeye göre, 327 yılında İmparator Konstantin'in annesi Helena tarafından inşa ettirildiği ve Sultan II. Mahmut döneminde tamirat gördüğü belirtilmektedir (Selçuklu Belediyesi, Aya Elenia Müzesi ve Silleli Gayrimüslimler).

Kilisenin yapımında, duvarlarda moloz Sille taşı; bazı üst örtü sistemlerinde ve litürjik öğelerde ise ahşap kullanılmıştır. Dört serbest destekli, kapalı haç planına sahip olan kilisenin narteksine, doğudaki bir kapıdan girilmektedir. Narteksin kuzey ve güney köşelerine, üst galerilere geçişi sağlayan merdivenler yerleştirilmiştir. Naosa giriş, tek bir kapı ile sağlanmaktadır. Naos, merkezde yer alan dikdörtgen kesitli dört serbest payenin oluşturduğu kare mekân ile dik eksenlerdeki dikdörtgen mekânlardan oluşmaktadır. Naosun doğusunda ise apsisli bir alan bulunmaktadır. İçten ve dıştan yarım yuvarlak planlı olan apsis, bir seki ile naos zemininden yükseltilmiştir. Apsis içerisinde, papazların dini ritüellerini gerçekleştirdiği altar yer almaktadır. Ayrıca apsisin kuzey ve güneyinde yan apsisler bulunmaktadır.

Naosun üst katında ise kadınlara özel olarak kuzey, güney ve batı yönlerinde yerleştirilmiş bir galeri bulunmaktadır. Naosun merkezinde, dört payenin taşıdığı yüksek kasnaklı bir kubbe yer almaktadır. Kilisenin narteks ve naos bölümlerinde, 19. yüzyılda yapılan restorasyon sırasında eklenen rokoko üslubunda altın yaldızlı bitkisel desenli alçı süslemeler bulunmaktadır. Ayrıca, kubbe kasnağının dış yüzünde tuğla süslemeler görülmektedir. Kesme taşlardan yapılan kasnaktaki üç tuğla şeritte zikzak, balıksırtı ve güneş motifleri yer almaktadır. Cephe üzerinde, çeşitli devşirme malzemelerle yapılan süslemeler, yapıya estetik bir katkı sağlamaktadır.

Birinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin ilk ortopedi hastanesi olarak da kullanılan Aya Elenia Kilisesi, 2012 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore

edilerek müze olarak kültürel mirasa kazandırılmıştır (Selçuklu Belediyesi, Aya Elenia Müzesi ve Silleli Gayrimüslimler, 2024).

Sille Hacı Ali Ağa Hamamı: Sille, Konya’da bulunan Sille Hacı Ali Ağa Hamamı, bölgenin zengin mirasını ve çağdaş Türkiye’nin sosyo-ekonomik yapısındaki rolünü yansıtan önemli bir kültürel simgedir. Bölgede bulunan birçok hamam gibi, bu yapı da yalnızca kişisel hijyenin sağlandığı bir yer değil, aynı zamanda geleneksel Türk hamam kültürünün benzersiz mimari ve kültürel değerlerini barındıran bir sosyal buluşma noktasıdır (Karakök ve Beşir, 2023; Hahn, 2016; Gökbel, 2019). Sille’nin doğusunda Sille Deresinin kenarında yer alan hamam, kitabesine göre 1309/1893 yılında yaptırılmıştır. Geç Osmanlı Döneminde inşa edilen eserler arasında yer almaktadır. Adını kitabesine göre Hamamın banisi Hacı Ali Ağa isimli bir zattan almaktadır. Malzeme olarak yapının ana taşıyıcı duvarları, cephe ile iç bölme duvarları geleneksel Sille taşından moloz tekniği ile yapılmıştır. Yatay taşıyıcı elamanlar (hatıl) ve cephe elemanlarında ise ahşap malzeme kullanılmıştır. Çatı örtü sistemi geleneksel düz dam olarak ve çorak taşı ile kaplanmıştır. Kubbelerinin üzeri ise küçük Sille taşlarıyla kaplanmıştır. Simetrik planlı hamam, soğukluk (soyunmalık), ılıkılık ve sıcaklık bölümlerinden oluşmaktadır. Soğukluk bölümleri, arazi koşullarına uygun olarak yamuk bir planla tasarlanmıştır. Bu bölüm, ortada yer alan iki dikdörtgen kesitli kâgir ayağın taşıdığı yuvarlak kemerli bir destek sırasıyla iki sahına ayrılmıştır. Sahınların üzeri yuvarlak tonozlarla örtülmüştür. Soğukluk bölümleri, hamamın ana kütesinden daha yüksek ve doğuya doğru taşkın bir biçimde inşa edilmiştir. Bu taşkın bölümün kuzeyine erkekler bölümünün giriş kapısı yerleştirilmiştir. Bu bölümün ortasında altıgen planlı bir havuz bulunmaktadır.

Erkekler bölümü soğukluğu, güneye üç pencere ve doğuya iki pencere ile açılmaktadır. Kadınlar bölümü soğukluğu ise güneye iki ve batıya bir kapı ile açılmaktadır. Pencereleler dışarıdan dikdörtgen, içten ise yuvarlak kemerli ve içe doğru genişleyen nişler şeklinde tasarlanmıştır. Soğukluk bölümüne açılan kapılardan biri helâ ve tıraşlık mekânına, diğeri ise ılıkılık mekânına geçiş sağlamaktadır.

Ilıkılık bölümü kare planlı olup, üzeri pendentiflerle desteklenmiş bol ışıklı

bir kubbe ile örtülmüştür. Erkekler bölümünde ılıkılık, doğuya; kadınlar bölümünde ise batıya birer eyvanla genişletilmiştir. Ilıklıktan bir kapıyla helâların arkasında yer alan özel yıkanma mekânlarına, kuzeye açılan kapıdan ise sıcaklık mekânına geçiş sağlanmaktadır.

Sıcaklık bölümleri kare planlı olup, ılıkılık dışında üç yönde birer eyvanla genişletilmiştir. Kuzey köşelerde, üzeri ışıklıklı kubbelerle örtülmüş halvet odaları bulunmaktadır. Eyvanların üzeri yuvarlak tonozlarla örtülmüş olup, tonozların tepesinde ışık gözleri yer almaktadır. Erkekler bölümü sıcaklığının ortasında, sekizgen planlı bir göbek taşı bulunmaktadır. Kuzeydeki su deposu ve külhan deposu bulunmaktadır. Eser 2025 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek kültürel tesis olarak hizmete açılmıştır (Selçuklu Belediyesi. "Sille Hacı Ali Ağa Hamamı Restore Ediliyor.", 2024). Bu tür tarihi alanların sürdürülebilir gelişimi için yerel halkın turizm faaliyetlerine olan farkındalığı ve katılımı büyük önem taşır. Araştırmalar, turizme dair yerel algıların, Hacı Ali Ağa Hamamı gibi kültürel miras alanlarından sağlanan sosyo-ekonomik faydalar üzerinde önemli bir etkisi olabileceğini göstermektedir. Örneğin, Sille'deki yerel halk turizme olumlu yaklaşmakta, turizmin ekonomiyi canlandırırken kültürel kimliği koruma potansiyelini de fark etmektedir (Ertaş ve ark., 2017). Hacı Ali Ağa Hamamı, Türk hamamlarının karmaşık tasarımları ve ortak kullanım alanları gibi karakteristik mimari özelliklerini gözler önüne sermektedir. Hamamın yapısı, işlevsel bir amaca hizmet etmenin yanı sıra temizlik ve toplumsal etkileşime dair ritüeller gibi dönemin sosyal ve kültürel pratiklerini de yansıtmaktadır. Bu tür hamamların tarihî bağlamı, onların insanların günlük yaşamındaki rolünü ve Türk mimari mirası içinde sahip oldukları önemi vurgulamaktadır (Hahn, 2016; Gökbel, 2019).

Sille Mormi Camii: Sille'nin kuzeybatı yamacında yer alan bu cami, kitabesine göre 1209 (1794) yılında inşa edilmiştir ve Geç Osmanlı Dönemi eserleri arasında yer almaktadır. Duvarları Sille taşından ve ahşap hatıllardan yapılmış, dikdörtgen planlı, kırma çatılı ve kurşun kaplamalıdır. Yüksek bir yamacın eteğinde iki katlı olarak inşa edilen caminin tavanı ve tabanı ahşap kaplamadır. Güneydeki iç kapının solunda yer alan ahşap merdivenle üst mahfile çıkılmakta olup, burada bulunan çıkmalı ahşap müezzin mahfili dikkat çekici bir özelliktir. Erken Dönem Osmanlı köy camilerinde yaygın olan kuzey-güney doğrultusunda dikdörtgen bir plana sahip

olan yapı, üç sahından oluşmaktadır (Silleli, 2024).

Doğu duvarında, sülüs yazıyla yazılmış “Mâşâallah 1209” onarım kitabesi bulunmaktadır. Ayrıca, sıva üzerine mala ile yazılmış “Sene 1258” tamir tarihi görülmektedir. Ahşap mihrapta “1258”, minberde ise “Ey kapılar açan Allah’ım, bana hayırlı kapılar aç. Hafız Hasan Hüseyin yazdı. Mâşâallah 1259” ifadesi yer almaktadır. Caminin mihrap, minber ve vaaz kürsüsü ahşaptan olup geometrik motiflerle süslenmiştir. Harem kısmı, üç tarafındaki geniş pencerelerle aydınlatılmaktadır. Cami, 2012 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek yeniden ibadete açılmıştır (Silleli, 2024).

Sille Subaşı Camii: Subaşı Camii, Kârîhâne Camii olarak da bilinir ve geniş bir bahçe ile çevrilidir. Camiye, yedi basamaklı bir merdivenle çıkılmakta olup, yapı 1.60 metre yükseklikte inşa edilmiştir. Güneydoğusunda mağara şeklinde bir soğukluk, kuzey tarafındaki avlusunda ise dokuz köşeli, yekpare taştan oyulmuş ve dokuzgen musluklu bir havuz bulunmaktadır. Havuzun ortasında mermer bir fiskiye yer alır. Ahmet Usta'nın Mehmet tarafından yaptırdığı bu havuz, caminin tamiratlar sonucu küçülmeden önce daha büyük bir yapı olduğunu göstermektedir.

Avlu kapısının solunda, camide görev yapmış din görevlileri ve mahalle sakinlerine ait bir mezarlık yer almaktadır. Sille'deki birçok yapı gibi, Subaşı Camii de Sultan Alaeddin Keykubat'ın vakıf gelirleri arasında yer almaktadır. Mabedin son cemaat yeri, yan duvarlarla desteklenmiş altı ahşap sütunun taşıdığı bir damla örtülmüştür. Caminin kapısı üzerinde, “Sâhibetü'l-hayrât Hacı Musa kızı Hadice ruhuna Fâtiha sene 1290” yazılı bir kitabe bulunmaktadır.

Ahşap minberde, Arapça olarak “Allâh 1215 yâ miftahe'l-ebvâb iftahlenâ hayre'l-bâb” yazısı ve çift vav harfi yer alırken, mihrabın üstünde “Amel-i Usta İsmail” ifadesi bulunmaktadır. Bu usta, Cincioğullarından Bekir Ağa'nın babası olup “Dimeşkî oğulları” olarak bilinir. Caminin ahşap minberi, sülüs hatla yazılmış Ayete'l-Kürsi ile süslenmiştir ve zaman içinde yenilemelerle bazı değişiklikler geçirmiştir. Özönder'e göre, minber önceki bir camiden kalmış ya da başka bir camiden getirilmiştir. Ahşap vaaz kürsüsünde ise “Sâhibü'l-hayrât Deli Kadir hafidi Ali” ifadesi bulunmaktadır (Silleli, 2024).

Subaşı Camii'nin bir avlusu ve yanında küçük bir mezarlık bulunur. Mezarlık,

camide görev yapmış din görevlileri için yapılmış olup günümüzde kullanılmamaktadır. Dikdörtgen planlı son cemaat yerinden kare planlı harime geçilir ve içinde ahşap mihrap, minber ve vaiz kürsüsü yer alır. Kadınlar mahfiline, girişin solundaki ahşap merdivenle çıkılır (Torun ve Açıcı, 2023).

Caminin kitabesine göre, yapı 1215 (1800) yılında inşa edilmiştir ve Geç Osmanlı Dönemi'ne ait bir eserdir. Duvarları Sille taşı ve ahşap hatıllardan yapılmış, dikdörtgen planlı, kırma çatılı ve kiremit kaplıdır. Kuzey-güney doğrultusunda konumlanan caminin kuzeyinde, ahşap direklerin taşıdığı son cemaat mahalli ve kare planlı harim bulunur. Geniş avluya merdivenle ulaşılır ve avlunun kuzeydoğusundaki hazirede Osmanlı dönemine ait mezar taşları yer alır. Ahşap direklerin taşıdığı kırma çatı alaturka kiremitlerle kaplanmıştır. Caminin kuzeyinde, dört ahşap direk tarafından taşınan son cemaat mahalli/yazlık bölüm bulunmaktadır. Bu bölümde, kenarları dikdörtgen formda dizilen ahşaplar ve iç içe karelerden oluşan tavan göbeği ile dikkat çeken bir kompozisyon oluşturulmuştur. Kemerli yan bölümleriyle son cemaat yeri tamamlanmıştır. Cami, 2017 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek yeniden ibadete açılmıştır (Selçuklu Belediyesi, 2018).

Zaman Müzesi (Şapel): "Süt Kilisesi" veya "Tepe Şapel" olarak bilinen şapel, Sille'nin güneybatısında, bir tepe üzerinde konumlanmıştır. Moloz taşlarla inşa edilen ve beşik tonozla örtülü olan bu tek nefli yapının çevresinde Müslüman ve gayrimüslim mezarlıkları bulunmaktadır (Mimiroğlu, 2012). Harap durumda olan şapelin restorasyonuna 2010 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından başlanmış ve yapı, günümüzde "Zaman Müzesi" olarak işlevlendirilmiştir. Müze, son yıllarda yerli ve yabancı birçok turistini ilgisini çekmektedir (Beşir vd., 2022).

Şapelin kitabesi bulunmamakla birlikte, mimari özellikleri ve süslemelerinden dolayı, Sille Aya Elenia Kilisesi'nin sağlam kalmış temel kalıntıları üzerine inşa edilmiş olabileceği ve bu süreçte eski yapı malzemelerinin de kullanıldığı düşünülmektedir. Yapının 1833 yılında yapılmış olabileceği öngörülmekte ve 19. yüzyıla tarihlendirilmektedir. Sille halkı arasında "Küçük Kilise" olarak da bilinen yapı, sütü erken çekilen annelerin burayı ziyaret etmeleri nedeniyle "Süt Kilisesi" adını almıştır.

Şapel, moloz taş duvarları ve ahşap hatıllarıyla dikdörtgen planlı, tek apsisli, beşik tonozla örtülü bir yapıdır. Güney cephesindeki kapıdan girilen yapı, beşik tonozunun iki takviye kemeri ile desteklenmiş olup, naos ve apsis güneydeki iki pencere ile aydınlatılmaktadır. Şapelin çevresinde Müslim ve gayrimüslim mezarlıkları yer almaktadır. 2012 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek "Zaman Müzesi" olarak yeniden açılmıştır (Selçuklu Belediyesi Zaman Müzesi, 2024).

Sille Mezaryaka Camii: Sille Mahallesi, Gökay Sokak'ta bulunan Sille Mezaryaka Camii, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 10.10.1991 tarih ve 1148 sayılı kararıyla tescillenmiştir. Dörtgen planlı harim bölümüne doğu duvardaki tek kapıdan girilmektedir ve altı adet ahşap direk taşıyıcı olarak kullanılmıştır. Harimin doğusunda son cemaat yeri, kuzey duvarında ise kadınlar mahfili yer almaktadır. Caminin minberi, güney duvarına bitişik batı cephesine yakın konumlanmış olup camide bir minare bulunmamaktadır. Harim, toplam 25 pencere ile aydınlatılmaktadır (Bademci, 2023).

"Kayabaşı Camii" olarak da bilinen bu cami, eskiden kalabalık bir mahallenin ortasında yer alırken, günümüzde boşalmış bir bölgededir. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, doğu duvarındaki kitabeye göre H.1285/M.1868 tarihli olup, bu tarih yapının inşa veya onarımına işaret etmektedir. Cami, dört sahnalı bir plana sahiptir ve moloz taş malzemeden yapılmıştır. Doğu cephesine eklenen mihrapla yazlık mescit olarak kullanılmak üzere düzenlenmiştir. İç mekân, ahşap mihrap, minber, vaaz kürsüsü, sütun ve merdivenleriyle dikkat çeker. Ahşap işlemler ile kandil ve lamba gibi orijinal aydınlatma elemanları günümüze kadar korunarak ulaşmıştır. Cami avlusunda, H.1233/M.1818 tarihli bir çeşme yer almaktadır. Günümüzde sadece Ramazan ayında teravih namazı için açılan cami, 2011 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilmiştir (Selçuklu Belediyesi, Mezaryaka Camii, 2024).

Sille'nin kuzeyinde bir yamaca inşa edilen caminin kitabesi bulunmamaktadır; mimari özellikleri ve süslemeleri, yapının 19. yüzyılın sonlarına tarihlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Sille taşı ve ahşap hatıllarla yapılan, dikdörtgen planlı, kırma çatılı ve kurşun kaplamalı cami, eğimli arazide güneydeki bodrum kısmıyla düz bir

platform üzerine oturtulmuştur. Doğuda, ahşap sütunlarla desteklenen kemerli yazlık mescit bulunmaktadır. Cami harimi, mihrap duvarına dik dört sahından oluşan bir plan düzenine sahiptir; güney ve doğudaki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Ahşap mihrap, minber ve vaaz kürsüsü eğri kesim ve ajur tekniğinde süslenmiştir. Mihrap, üçgen alınlıklı olup zencirek, palmet ve rozet motifleriyle bezenmiştir. Vaaz kürsüsünde geometrik ve bitkisel süslemeler yer alır. Mihrap üzerinde kalem işi süslemeler görülmekte olup, kürsünün arkasında “Sâhibü’l-hayrât Bektâş oğlu Mehmed Ağa sene 1285” yazılıdır. Cami, 2011 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek ibadete açılmıştır (Selçuklu Belediyesi Sille Mezaryaka Cami Restorasyonu, 2024).

Sille Orta Mahalle Camii: Kitabesine göre 1241 (1825-1826) yılında inşa edilmiştir ve Geç Osmanlı Dönemi eserleri arasında yer almaktadır. Yapının duvarları Sille taşı ve ahşap hatıllardan yapılmış olup dikdörtgen planlı, kırma çatılı ve kurşun kaplamalıdır. Eğimli bir arazi üzerine kurulduğundan, doğudan tek katlı, batıdan ise iki katlı görünüm sunmaktadır. Oldukça sade olan yapının, kuzey hariç diğer üç cephesinde iki sıra halinde dikdörtgen pencereler bulunmaktadır.

Cami avlusunda yer alan son cemaat mahalline, batıdaki iki kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. Üç sahnalı harimin kuzeyinde kadınlar mahfili yer alırken, giriş bölümünün batı kısmı imam odası olarak düzenlenmiştir. Ahşap kirişli tavan, altı ahşap sütunla desteklenmektedir. Caminin ahşap mihrabı, “Ayete’l-Kürsî” yazılı bordürle çevrelenmiş olup kavsara köşelerinde ve alınlıkta bitkisel motifler bulunmaktadır. Minber ve vaaz kürsüsü de ahşaptan yapılmış olup minber, bitkisel kabartmalarla süslenmiştir. Minberde “Sâhibü’l-hayrât Berber Musâ 1279” yazılıdır. Süslemeler, sütun başlıkları, mihrap, minber ve kürsüde yoğunlaşmakta olup, mihrabın çevresi ve tepeliğinde de benzer motifler izlenmektedir. 2013 yılında Selçuklu Belediyesi tarafından restore edilerek ibadete açılmıştır (Selçuklu Belediyesi, "Sille Orta Mahalle Cami Restorasyonu," 2024).

Sille'nin cami ve kiliseleri, bölgenin dini ve kültürel çeşitliliğini yansıtan önemli yapılardır. Mescit olarak yapılan bu yapı, sonraki dönemlerde camiye dönüştürülmüş ve günümüze kadar birçok kez tamir edilmiştir. İlk olarak son cemaat yeri olarak tasarlanan alan, zamanla kapatılarak harime dahil edilmiştir (Sarıköse,

2008). Üç saından oluşan camide ahşap bir merdivenle yukarıdaki mahfile çıkılmakta olup, üst örtüsü ahşap sütünlerle taşınmaktadır (Özkaynak Yolcu ve Ulusoy, 2018).

2.2.Sille'nin Kültürel Değerleri

Sille, zengin kültürel mirasıyla dikkat çeken bir yerleşimdir. Bölgenin el sanatları ve geleneksel zanaatları, Sille'nin kültürel değerlerini yansıtır. Sille'nin zengin kültürel mirası, köyün yaşam tarzını ve geleneklerini gözler önüne serer. Sille, Konya'nın eteklerinde yer alan tarihi bir mahalle olarak bölgenin turizm sahasında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Zengin kültürel mirası ve doğal güzellikleriyle Sille, hem ekolojik hem de kültürel turizm açısından önemli bir otansiyeye sahiptir. Geleneksel mimarisi ve arkeolojik alanlarıyla tarihi değeri vurgulanan Sille, ziyaretçilerine geçmişle bağ kurma imkânı sunan otantik deneyimler sağlamaktadır. Hem yerli hem de yabancı turistler, Sille'deki bu kültürel zenginliklere ilgi göstermekte ve bölgenin turizm potansiyeli artmaktadır (Beycan, 2017; Ertaş vd., 2017).

Sille'nin ekolojik turizm destinasyonu olma potansiyeli özellikle öne çıkmaktadır. Ekolojik turizm, doğal ve kültürel kaynakların korunmasına vurgu yaparak çevreye minimum etki yaratmayı hedeflemektedir. Bu yaklaşım, Sille'nin doğal bütünlüğünü korurken aynı zamanda sürdürülebilir uygulamalar sayesinde yerel ekonomiye katkıda bulunmaktadır. Ekolojik turizmin, bölgedeki tarihi alanların korunmasıyla entegre edilmesi, ziyaretçilere hem çevreyle hem de kültürel mirasla daha derin bir etkileşim fırsatı sunarken yerel toplulukların desteklenmesine de olanak tanımaktadır (Beycan, 2017).

Bölgenin turizm gelişiminde yerel halkın tutumu da büyük önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalar, Sille halkının turizmi genel olarak olumlu karşıladığını ve turizmin yerel ekonomiyi canlandırma potansiyelini fark ettiğini ortaya koymaktadır. Ancak, turizm gelişiminin sürdürülebilir olması için yerel halkın değerleri ve ihtiyaçları ile uyumlu bir şekilde yürütülmesi kritik bir rol oynamaktadır. Yerel halkın turizm planlamasına aktif katılımı sağlandığında, daha sürdürülebilir ve kültürel olarak duyarlı turizm uygulamalarının hayata geçirilmesi mümkün olacak ve bu da ziyaretçi deneyimini zenginleştirirken Sille'nin özgün karakterinin

korunmasına katkı sağlayacaktır (Ertaş vd., 2017).

Sille'nin kültürel ve ekolojik değerlerine ek olarak, mutfak mirası da turizm gelişiminde önemli bir fırsat sunmaktadır. Yerel mutfağın tanıtılması, ziyaretçilerin deneyimlerini zenginleştirirken yerel gıda üreticileri ve restoranlar için de ekonomik faydalar yaratmaktadır. Yerel gastronominin turizm deneyimine dahil edilmesi, Sille'yi gastronomi tutkunları için cazip bir destinasyon haline getirebilir ve bölgenin kültürel kimliğini öne çıkaran daha çeşitli bir turizm sunumu sağlayabilir (Büyükşalvarcı vd., 2016).

2.2.1. Testicilik ve Çömlekçilik

Sille'de testicilik ve çömlekçilik, tarih boyunca önemli bir geçim kaynağı olmuştur. Bölgedeki kil yatakları, kaliteli çömleklerin ve testilerin üretilmesine imkan tanır. Sille'nin testicileri ve çömlekçileri, geleneksel yöntemlerle el emeği ürünler üretirler. Bu el sanatları, hem yerli hem de yabancı turistler tarafından büyük ilgi görmektedir. Sille'de üretilen testiler ve çömlekler, bölgenin kültürel mirasını yansıtan özgün tasarımlara sahiptir. Bu ürünler, hem günlük kullanım için hem de dekoratif amaçlarla tercih edilmektedir. Sille'nin testicilik ve çömlekçilik geleneği, bölgenin tarihî ve kültürel zenginliğini koruyan önemli bir mirastır.

Sille testicik çömlekçiliği, Türkiye'nin Sille bölgesine özgü, kendine has özellikleri ve tarihi önemi ile dikkat çeken bir seramik zanaatıdır. Bu çömlekçilikte kullanılan ana malzeme olan Sille taşı, seramik üretimi için uygun fizikokimyasal özellikleri ile öne çıkmaktadır. Araştırmalar, Sille taşının ısı işlem gördükten sonra seramik endüstrisinde etkili bir şekilde kullanılabileceğini göstermektedir. Bu işlem, taşın özelliklerini iyileştirirken, gözenekli yapısında bulunan çözünebilir tuzların olumsuz etkilerini de azaltmaktadır (Öztürk, 2018). Sille taşının bu uyarlanabilirliği, dayanıklı seramik üretimini desteklemesinin yanı sıra yerel malzemelerin geri dönüştürülmesini sağlayarak sürdürülebilir uygulamalarla uyumlu hale gelmektedir (Hamid, 2024). Son yıllarda, yerel kaynakların ve malzemelerin kullanılmasıyla seramik kalitesinin ve sürdürülebilirliğinin artırılabilmesi konusu gündeme gelmiş, bu bağlamda Sille taşının seramik üretimindeki potansiyeli dikkat çekmiştir.

Sille taşının seramik üretiminde kullanımı, nihai ürünün fiziksel özellikleri üzerinde de önemli bir etki yaratmaktadır. Yapılan çalışmalar, Sille taşının

seramiklere eklenmesiyle doğrusal pişirme küçülmesinin arttığını, su emme oranlarının ise azaldığını ortaya koymaktadır. Bu iyileşme, seramik karoların hem ev içi hem de ticari alanlarda kullanılabilirliğini artırarak dayanıklılık ve işlevsellik açısından kritik bir rol oynamaktadır. Ayrıca, yerel malzemelerin kullanımı yalnızca seramik performansını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda ithal hammaddelere olan bağımlılığı azaltarak sürdürülebilirliği de teşvik etmektedir.

Sille testicik çömlekçiliğinin tarihsel bağlamı, bölgenin daha geniş kültürel ve ekonomik uygulamalarıyla olan ilişkisiyle de zenginleşmektedir. Antik toplumlarda çömlek üretimi, topluluğun teknolojik ilerlemelerini ve günlük ihtiyaçlarını yansıtmakta olup, bu durum Sille'deki çömlekçilik için de geçerli olabilir. Örneğin, Maya uygarlığındaki arkeolojik alanlarda bulunan çömlek formlarının çeşitliliği, bu seramiklerin saklama, yemek pişirme ve ritüel amaçlarla nasıl kullanıldığını göstermektedir (McKillop ve Sills, 2021). Benzer şekilde, Sille testicik çömlekleri de kullanıcısının günlük yaşamını ve kültürel pratiklerini yansıtan çok amaçlı işlevlere hizmet etmiş olabilir.

Bununla birlikte, çömlekçilik yalnızca işlevsel bir faaliyet olmanın ötesinde, kültürel ifade ve kimlik için de bir araçtır. Çömleklerin stilleri ve formları, farklı topluluklar arasındaki ticaret bağlantılarını ve kültürel etkileşimleri yansıtabilir. Örneğin, Ege bölgesindeki çömlekçilik gelenekleri üzerine yapılan çalışmalar, Geç Neolitik ve Kalkolitik dönemlerdeki kültürel değişimler ve bölgesel etkileşimler hakkında önemli bilgiler sunmaktadır (Menelaou ve Kouka, 2022). Bu bağlamda, Sille testicik çömlekçiliği de bölgesel etkileşimler ve kültürel gelişimlerin daha geniş anlatısı içindeki yerini anlamak açısından önemli bir konuma sahiptir.

2.2.3. Halıcılık ve Mumculuk

Sille'de halıcılık da önemli bir yer tutar. Geleneksel Türk motifleriyle dokunan Sille halıları, el emeği ve sanatın birleşimi olarak büyük bir değer taşır. Sille halıları, bölgenin kültürel mirasını yansıtan özgün desenlere ve renklerle dokunur. Halılar, hem yerel halk tarafından hem de ziyaretçiler tarafından büyük ilgi görmektedir.

Sille'de ayrıca mumculuk da önemli bir zanaattır. Mumculuk, özellikle dini ritüeller ve günlük kullanım için Sille'de yaygın olarak yapılır. Sille'nin mumcuları, geleneksel yöntemlerle el yapımı mumlar üretirler. Bu mumlar, hem dekoratif

amaçlarla hem de ibadetlerde kullanılmaktadır. Sille'nin halıcılık ve mumculuk zanaatları, bölgenin kültürel mirasını yaşatmaya devam etmektedir.

2.3. Yerel Yönetimlerin Sille'de Yaptığı Çalışmalar

Konya'nın önemli tarihi bölgelerinden biri olan Sille, yerel yönetimlerin yoğun çalışmalarıyla tarihi ve kültürel değerlerini korumaya yönelik büyük bir dönüşüm geçirmiştir. Selçuklu Belediyesi öncülüğünde gerçekleştirilen projeler, bölgenin tarihi yapılarının restorasyonu, çevre düzenlemeleri ve altyapı geliştirmeleri gibi çeşitli alanlarda kendini göstermektedir. Bu çalışmalar, Sille'nin hem yerli halkı hem de ziyaretçiler için cazip bir yaşam alanı olmasını hedeflemektedir.

1989 yılında, Sille, Konya'nın Merkez ilçesi Selçuklu Belediyesi'ne iki mahalle olarak bağlanmıştır. 1995 yılında ise Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından, mezarlık, manastır ve kilisenin bulunduğu güney yamaçlar birinci derece arkeolojik sit alanı olarak ilan edilmiştir. Diğer yerleşim yeri ise kentsel sit alanı olarak belirlenmiştir (Çiçekdağı, 2020). Sille, otantik mimari dokusu, doğal güzellikleri ve derin kültürel birikimiyle Bizans döneminden günümüze kadar süregelen bir mesire alanı olarak ün kazanmıştır. Turizm açısından ele alındığında, Sille'de Hristiyanlık dönemine ait manastır ve kiliseler bulunmakta olup, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait camiler, köprüler, hamamlar ve çeşmeler de bölgenin tarihî zenginliğini yansıtan önemli yapılar arasında yer almaktadır.

Sille, zengin tarihi yapılarıyla dikkat çeken bir yerleşimdir ve bu yapılar arasında camiler, kiliseler, hamamlar ve çeşmeler gibi önemli eserler bulunmaktadır. Mezarlıca Camii, Çay Camii, Orta Mahalle Camii, Karataş Camii, Ak Camii, Kurtuluş Camii ve Subaşı Camii gibi camiler, bölgenin dini ve kültürel mirasını yansıtan önemli örneklerdir. Ayrıca, Hristiyanlık dönemine ait Aya Elenia Kilisesi, Ak Manastır, Çevrikler Kilisesi, Mezarlık Kilisesi, Hıdırellez Kilisesi, Aşağı Kilise ve Kızıl Kilisesi, Sille'nin dini geçmişine ışık tutan ve tarihi değer taşıyan yapılar arasında yer almaktadır. Osmanlı dönemine ait Hacı Ali Ağa Hamamı ve Şubaşı Hamamı, bölgedeki kültürel mirası koruyan önemli yapılar olup, bölgenin kültürel geçmişine katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, Karataş, Ankereki, Stefan, Çevrikler, Hereki, Kavaklı, Hassi Oğlu, Nuri Paşa, Çeve Oğlu, Hacı İsmail Ağa, Hacı Şaban, Bardakçı, İkili, Takkacı, Sadettin, Kavaklı ve Çay gibi çeşmeler,

Sille'nin tarihi dokusunun önemli bir parçasıdır ve bölgenin su ihtiyacını karşılarken, aynı zamanda kültürel mirasını da günümüze taşımaktadır (Tapur, 2009).

Yerel yönetimlerin en önemli projeleri arasında, Sille'nin köklü tarihi yapılarının restorasyonu bulunmaktadır. Sille'nin simgelerinden biri olan Aya Elenia Kilisesi, kapsamlı bir restorasyon sürecinden geçirilerek tarihi dokusuna uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiş müze olarak hizmet vermektedir. Benzer şekilde, Hacı Ali Ağa Hamamı, orijinaline sadık kalınarak restore edilip müze olarak halkın kullanımına açılmıştır. Karataş Camii, Sille Ak Camii, Orta Camii ve Mezaryaka Camii gibi dini yapılar da bu restorasyon çalışmaları kapsamında ele alınmış, bölgenin dini ve kültürel yapısı korunarak gelecek nesillere aktarılacak istenmiştir (Selçuklu Belediyesi, 2024).

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) 2010 Yılı Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında destek almaya hak kazanan "Ulusal Sille Tanıtım" projesi başarıyla hayata geçirilmiştir. Bu mali destek programının ve projenin genel amacı, bölgemizde sosyo-ekonomik bir ivme kazandıracak insan kaynakları kapasitesini geliştirmek, sosyal sermayeyi ve yaşam kalitesini iyileştirmeye katkı sağlamak, bölgenin gelişimine yönelik projelerle bölgede faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerini artırmak ve diğer kurumlarla işbirliklerini geliştirerek Sille bölgesinde sosyo-ekonomik ivme yaratmaktır. Projenin özel amaçları arasında, Sille halkının yaşam ve gelir seviyelerini artırmak, alternatif turizmin gelişimine katkıda bulunmak, bölgeye gelen yerli ve yabancı turist sayısını artırmak, turizm yatırımlarının artmasına destek sağlamak ve bölge halkının gelir seviyesini yükseltmek yer almaktadır (Selçuklu Belediyesi Ulusal Sille Tanıtım Projesi, 2011).

Selçuklu Belediyesi tarafından tarihi Sille Mahallesi'ne kazandırılan Sille Müzesi, ziyaretçilerine Sille'nin zengin tarihi ve kültürel geçmişini keşfetme fırsatı sunuyor. Konya'nın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Sille, tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış ve her yıl yerli ve yabancı binlerce turisti ağırlamaktadır. Sille'nin değerini artıran önemli unsurlardan biri de, Selçuklu Belediyesi tarafından yapılan restorasyonlarla gün yüzüne çıkarılan tarihi

yapılarıdır. Bunlar arasında özellikle öne çıkan yapılarından biri olan Sille Müzesi, 2017 yılında müze olarak hizmet vermeye başlamıştır. Önceleri okul ve belediye binası olarak kullanılan bu yapı, şimdi Sille'nin tarihini, kültürel değerlerini, el sanatlarını ve folklorik zenginliklerini sergileyerek bölgenin geçmişine ışık tutmaktadır. Müze, her bölümüyle Sille'nin farklı bir yönünü ziyaretçilere sunarak yıl boyunca yoğun ilgi görmektedir. Sille'nin girişinde, Sille'ye özgü taş mimarisiyle dikkat çeken müze, 750 metrekarelik alanda ve iki katlı yapısıyla ziyaretçilerini karşılamaktadır. Müzenin giriş katında, Sille'deki önemli tarihi yapılardan Çay Camii restorasyonu sırasında bulunan Kisve-i Şerif, Sille Medresesi'ne ait yazma eserler ve önemli yapıların maketleri sergilenmektedir. Üst katta ise 18. ve 20. yüzyıldan kalma çömlekler, halılar, kılık kıyafetler, mutfak kültürü ve hamam kültürüne ait eserler yer almaktadır. Ayrıca, Konya'nın ilk patentli ürünü olan kamyon lastiğinden üretilen lastik çarıkları da müzede sergilenmektedir (Selçuklu Belediyesi Sille Müzesi, 2024).

Çevre düzenlemeleri de Sille'de yürütülen önemli çalışmalarından biridir. Sille Deresi'nin ıslah edilmesi ve çevresindeki sokakların taş kaplamalarla yenilenmesi, bölgenin estetik ve tarihi kimliğini koruma amacı taşımaktadır. Bu projeler, aynı zamanda Sille'nin turistik çekiciliğini artırmakta ve tarihi dokusuyla modern altyapıyı buluşturmaktadır. Bunun yanında, yerel yönetimler bölgedeki doğal yapının korunmasına da özel önem vermekte, yeşil alanların korunması ve iyileştirilmesi üzerine çeşitli projeler yürütmektedir (Selçuklu Belediyesi, 2024).

Yerel yönetimlerin son yıllarda yürüttüğü yeni yapı ve imar projeleri, Sille'nin geleceğe hazırlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle 2023 yılında tamamlanan Sille Kaya Islahı ve Sille Subaşı Hamamı Restorasyonu projeleri, bölgenin hem güvenliğini artırmış hem de tarihi dokuyu koruma altına almıştır. Sille'nin altyapısında modernleşmeyi hedefleyen bu projeler kapsamında, kapalı otoparklar ve meydan düzenlemeleri gibi çalışmalar da devam etmektedir. Bu projeler, Sille'nin hem yaşam kalitesini artırmakta hem de bölgeyi ziyaret eden turistler için daha işlevsel hale getirmektedir (Selçuklu Belediyesi, 2024).

Selçuklu Belediyesi, Konya'nın önemli turizm destinasyonlarından biri olan Sille Mahallesi'ni restorasyonlar, cephe iyileştirmeleri ve sokak sağlıklılaştırma

çalışmalarıyla cazibe merkezi haline getirmeye devam etmektedir. Bu çalışmalar arasında, tarihi ve kültürel mirasa sahip Sille Subaşı Hamamı'nın aslına uygun olarak gerçekleştirilen restorasyon ön plana çıkmaktadır. Türkiye'nin ilk Mimarlık Müzesi'ne dönüştürülecek olan Sille Subaşı Hamamı, restorasyonunun tamamlanmasının ardından hem bir müze hem de butik bir işletme olarak turizme kazandırılacaktır. 1.250 metrekarelik alanda yer alan bu yapı, müze alanı, hediyelik eşya dükkanı, kafeterya, mutfak, avlu-teras, depo ve diğer kullanım alanlarını içerecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Sille Subaşı Hamamı'nın restorasyonu, sadece tarihi mirası korumakla kalmayıp, aynı zamanda bir Mimarlık Müzesi'nin hayata geçirilmesine de olanak sağlamıştır (Selçuklu Belediyesi, Konya'nın önemli turizm destinasyonlarından biri olan Sille Mahallesi'ni restorasyonlar, cephe iyileştirmeleri ve sokak sağlıklaştırma çalışmalarıyla cazibe merkezi haline getirmeye devam etmektedir. Bu çalışmalar arasında, tarihi ve kültürel mirasa sahip Sille Subaşı Hamamı'nın aslına uygun olarak gerçekleştirilen restorasyon ön plana çıkmaktadır. Türkiye'nin ilk Mimarlık Müzesi'ne dönüştürülecek olan Sille Subaşı Hamamı, restorasyonunun tamamlanmasının ardından hem bir müze hem de butik bir işletme olarak turizme kazandırılacaktır. 1.250 metrekarelik alanda yer alan bu yapı, müze alanı, hediyelik eşya dükkanı, kafeterya, mutfak, avlu-teras, depo ve diğer kullanım alanlarını içerecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Sille Subaşı Hamamı'nın restorasyonu, sadece tarihi mirası korumakla kalmayıp, aynı zamanda bir Mimarlık Müzesi'nin hayata geçirilmesine de olanak sağlamıştır (Tuzgözü Gazetesi, 2023).

Yerel yönetimlerin Sille'de gerçekleştirdiği tüm bu çalışmalar, bölgenin tarihsel zenginliğini koruma ve canlandırma çabasının bir parçası olarak dikkat çekmektedir. Restorasyon, çevre düzenlemesi ve altyapı projeleri sayesinde Sille, sadece tarihi bir bölge olmanın ötesinde modern yaşamın gerekliliklerine uyum sağlayan bir çekim merkezi haline gelmiştir.

2013 yılında ilki, 2024 yılında ise ikincisi düzenlenen Uluslararası Sille Sempozyumu, Selçuklu Belediyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sille Kalkındırma ve Tanıtma Derneği, Kapadokya Araştırma Merkezi ve Yunanistan Sille Derneği işbirliğiyle Konya'da gerçekleştirildi (Selçuklu Belediyesi, 2. Uluslararası Sille Sempozyumu, 2024). Sempozyumda, Sille'nin imar ve koruma

planından geleneklerine, yaşam biçiminden giyim kültürüne kadar birçok konu 49 bilim insanı tarafından ele alındı. Ayrıca, mübadele döneminde Sille’de birlikte yaşayan farklı din ve kültürden insanların yaşantısı da sempozyumda incelendi.

Bu etkinlik kapsamında, Yunanistan’da yaşayan Silleli mübadillerin yanlarında götürebildikleri eserlerin de sergilendiği “Konya ve Sille Hazinesi Sergisi” düzenlendi. Sergi, Yunanistan’ın Kavala kentinde bulunan Kapadokya Araştırma Merkezi Müzesi’nde açıldı. Sergide, Konya ve Sille’ye ait 110 eser, 50’ye yakın harita, fotoğraf ve belge ile Atina Ulusal Kütüphanesi’nde tespit edilen 14

Osmanlı fermanının incelemeleri ve fotoğrafları, ayrıca 30 adet 3 boyutlu modellemeyle 116 örnek eser yer aldı. Serginin ikinci bölümü ise Kavala Belediyesi ve Selçuklu Belediyesi işbirliğinde Kavala’daki Muhammed Ali Araştırma Merkezi’nde (MOHA) gerçekleştirildi (Selçuklu Belediyesi, Sille Sempozyumu, 2024).

2.4. Literatür Taraması

Güneş ve Alagöz (2018), Erzincan’da yaşayan yerel halkın turizm ve Erzincan turizmüne ilişkin algılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Mart 2017 ile Temmuz 2017 arasında Erzincan il merkezinde gerçekleştirilen anket çalışmasında, kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve 387 anket analiz edilmiştir. Araştırma, yerel halkın turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerini genel olarak olumlu şekilde algıladığını, ancak Erzincan’da turizmin gelişmesi için gerekli yatırımların artırılması ve yerel halkın katılımının sağlanması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, araştırmaya katılanların demografik özellikleri ile turizm algıları arasında anlamlı farklar bulunmuştur.

Toprak (2015) tarafından yapılan çalışma, Mardin ilindeki yerel halkın turizme bakış açısını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemi, Mardin’de yaşayan 445 kişiyi kapsamaktadır ve veriler tesadüfi örnekleme yöntemiyle toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak, turizmin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerini değerlendiren 27 maddelik bir anket formu geliştirilmiştir. Katılımcılar, Likert ölçeği kullanarak turizmin bu etkilerine ilişkin görüşlerini belirtmişlerdir. Veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda, halkın turizmi

genellikle olumlu bir şekilde algıladığı, özellikle ekonomik etkilerinin daha fazla önemsendiği ve sosyal ile çevresel etkilerin daha düşük önemde olduğu bulunmuştur. Ayrıca, eğitim düzeyi, yaş, gelir durumu ve ikamet süresi gibi demografik faktörlerin turizme yönelik algıları etkilediği gözlemlenmiştir.

Erkılıç (2019), Rize ilindeki yerel halkın turizme ilişkin algılarını ve turizmin gelişimine yönelik tutumlarını incelemektedir. Veri toplama süreci, Rize'deki yerel halk arasında kolayda örnekleme yöntemiyle anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler, sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel etkiler üzerine odaklanmıştır. Araştırmada, t-testleri, varyans analizi ve korelasyon analizi gibi istatistiksel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bulgulara göre, yerel halk turizmin sosyo-kültürel ve ekonomik pozitif etkilerini desteklerken, çevresel etkiler konusunda orta düzeyde bir ilişki gözlemlenmiştir. Ekonomik pozitif etkiler, turizmin gelişimine en fazla destek veren faktör olarak belirlenmiştir.

Deniz (2016), Kayaagıl Köyü'nde turizmin yerel halk üzerindeki etkilerini anlamak ve yerel halkın bu etkilere yönelik algılarını ortaya koymaktadır. Araştırmada, yerel halkla yapılan 21 yarı yapılandırılmış mülakatla veri toplanmıştır. Bu mülakatlar, ekonomik, sosyal ve çevresel etkiler açısından analiz edilmiştir. Çalışma, özellikle yerel halkın turizme yönelik başlangıçtaki olumlu yaklaşımının, ekonomik faydalar sağlanması beklentisiyle şekillendiğini ve turizmin zamanla sosyal ve çevresel açıdan daha karmaşık etkiler oluşturabileceğine dair görüşler sunduğunu ortaya koymaktadır. Ekonomik olarak, iş imkanları ve gelir sağlama açısından olumlu bir bakış açısı hâkimken, çevresel ve sosyal değişimler konusunda yerel halkın temkinli bir tutum sergilediği görülmüştür.

Ayaz ve Parlak (2019), Ardahan ilinde yaşayan yerel halkın kişilik tiplerine göre turizm algısını incelemektedir. Araştırma, anket yöntemiyle toplanan verilerle gerçekleştirilmiştir ve 400 katılımcıya uygulanmıştır. Verilerin analizi için faktör analizi, güvenilirlik testleri ve korelasyon analizi gibi yöntemler kullanılmıştır. Sonuç olarak, yerel halkın kişilik tiplerinin, turizme yönelik algılarını etkilediği bulunmuştur. Dışa dönük kişilik tipine sahip bireyler turizmi daha olumlu algılamakta, soğuk kişilik tipine sahip olanlar ise olumsuz çevresel ve toplumsal etkileri daha fazla vurgulamaktadırlar. Ayrıca, genel olarak, yerel halkın turizmle

ilgili hem olumlu ekonomik etkileri hem de olumsuz çevresel ve toplumsal etkileri göz önünde bulundurdıkları ortaya çıkmıştır.

Eser ve Akgündüz (2021), İğneada'daki yerel halkın turizmin çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel etkilerinin toplumsal yaşam kaliteleri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini incelemektedir. Araştırma, turizmin etkilerini ölçen bir anket aracılığıyla veri toplama yöntemini kullanmıştır. Mart 2019'da kolayda örnekleme yöntemiyle yapılan anket sonucunda 188 geçerli yanıt alınmıştır. Veriler, turizmin etkileri ile toplumsal yaşam kalitesi arasındaki ilişkileri incelemek için çoklu regresyon analizleri ile değerlendirilmiştir. Analizler, turizmin olumlu çevresel ve sosyo-kültürel etkilerinin yerel halkın toplumsal yaşam kalitesini artırdığını, ancak olumsuz ekonomik etkilerin bu algıyı zayıflatmadığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, turizmin olumsuz çevresel ve sosyo-kültürel etkilerinin yerel halkın turistlerin bölgeye zarar verdiği yönündeki algısını güçlendirdiği, ekonomik etkilerin ise bu algıyı zayıflattığı bulunmuştur.

Karakaş ve Şengün (2017), Diyarbakır ilinde yaşayan yerel halkın turizme yönelik algılarını ve buna bağlı olarak turizme olan desteklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nicel bir yöntem kullanarak anket tekniği ile veri toplamış ve 347 katılımcının görüşlerini değerlendirmiştir. Katılımcıların demografik bilgileri ve turizmin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerine ilişkin görüşleri, Likert ölçeğiyle ölçülmüştür. Sonuçlar, katılımcıların büyük çoğunluğunun turizme olumlu baktığını ve turizmin ek gelir sağlama, yeni iş imkânları yaratma ve yaşam koşullarını iyileştirme gibi ekonomik faydalarını kabul ettiklerini göstermektedir. Ayrıca, yerel halk, turizmin bölgenin altyapısını geliştireceğini ve mevcut sorunların çözülmesinde yardımcı olacağını düşünmektedir. Sosyal açıdan, turizmin bölgenin imajını iyileştirmeye katkı sağlayacağını ve geri göçü teşvik edeceğini belirtmişlerdir. Çevresel etkiler ise genellikle olumlu olarak değerlendirilmekte, özellikle tarihi ve kültürel varlıkların korunmasına katkı sağlanacağı ifade edilmektedir.

Ertaş (2019), turizmin henüz gelişmediği Şırnak şehrindeki yerel halkın turizm algısını metaforik bir şekilde inceleyerek turizm literatürüne katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Araştırma, olgu bilimsel bir yaklaşım benimseyerek veri toplama

aracı olarak yapılandırılmış görüşmeler kullanmıştır. Toplamda 150 katılımcıya ulaşılmış ve veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Katılımcılardan, "Turizm ... gibidir çünkü ..." şeklinde verilen cümleyi tamamlamaları istenmiştir. Araştırma sonucunda, yerel halk tarafından üretilen 268 metafor, ekonomik, sosyo-kültürel, duygusal, geleneksel, ilişkisel, çevresel ve alternatif algılar altında toplanmıştır. Sonuçlar, yerel halkın turizmi genellikle ekonomik bir fırsat olarak algıladığını, ancak geleneksel turizm anlayışından uzaklaşan alternatif ve sosyo-kültürel algıların da ortaya çıktığını göstermektedir.

Okuyucu ve Somuncu (2012), Osmaniye ilçesinde yaşayan yerel halkın kültürel mirasın korunması ve turizm amaçlı kullanılması konusundaki algı ve tutumlarını değerlendirmektedir. Araştırma, yerel halkın somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması ve turizme kazandırılması konusundaki görüşlerini ölçmeyi hedeflemiştir. Veriler, 193 katılımcıya uygulanan 25 kapalı uçlu sorudan oluşan bir anket aracılığıyla yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS programı kullanılarak, cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve gelir gibi demografik değişkenlerin turizm ve kültürel mirasla ilgili tutumlar üzerindeki etkisini analiz etmek için Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H testi ve ANOVA gibi istatistiksel testlerle değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları, yerel halkın kültürel mirasın korunmasına genellikle olumlu baktığını ve turizme karşı pozitif bir tutum sergilediğini, özellikle ekonomik faydaların vurgulandığını ortaya koymuştur. Ancak, kültürel mirasın korunmasında ve turizmin yerel kültür üzerindeki etkisinde iyileştirmeler yapılması gerektiği konusunda da güçlü bir beklenti bulunmaktadır.

Işık ve Turan (2018), İzmir ilindeki yerel halkın turizmin ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel etkilerine yönelik algılarını incelemektedir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak nicel anket tekniği kullanılmış ve veriler yüz yüze anket uygulamaları ile toplanmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine dayalı olarak turizm etkilerine yönelik algılarda anlamlı farklar olup olmadığı test edilmiştir. Elde edilen veriler, SPSS 21.0 programı ile analiz edilmiş ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile t-testleri uygulanmıştır. Çalışmanın bulguları, katılımcıların turizmin ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel etkilerini farklı demografik faktörlere göre nasıl algıladıklarını ortaya koymuştur. Sonuçlar, yerel halkın yaş, medeni durum ve eğitim gibi faktörlere bağlı olarak farklı algılar geliştirdiğini göstermektedir.

Özellikle eğitim durumu ile algılar arasında anlamlı farklar bulunmuş, lisansüstü eğitim düzeyine sahip bireylerin, diğer gruplara göre turizm etkilerini daha olumlu değerlendirdiği görülmüştür.

Gündüz (2018), Karataş ilçesindeki yerel halkın turizm algısını belirlemek için geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektedir. Mevcut ölçeklerin yetersiz olduğu tespit edilerek, akademisyenler ve turizm sektörü profesyonellerinin görüşleri doğrultusunda 286 kişilik bir örnekleme anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler açıklayıcı faktör analizi ile beş ana faktöre ayrılmıştır: "Sosyo-Kültürel Gelişim Etkisi", "Ekonomik Gelişim Etkisi", "Sosyal Tahribat Etkisi", "Kültürel Tahribat Etkisi" ve "Çevresel Tahribat Etkisi." Bu faktörler, demografik değişkenlere göre Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri kullanılarak karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, yerel halkın turizmin bölgeye ekonomik ve kültürel açıdan olumlu etkiler yapacağına inandığını, ancak sosyal ve çevresel olumsuz etkiler konusunda bazı endişeler taşıdığını göstermektedir.

Yılmaz ve Filiz (2017), turizmin gelişim düzeylerinin farklı olduğu iki bölgede (Mazı Köyü ve Türkbükü) yaşayan yerel halkın turizme yönelik algı ve tutumlarını karşılaştırmaktadır. Araştırma, Butler'ın "Turizm Yaşam Döngüsü Modeli" ve Doxey'in "Tolerans Modeli" çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmıştır. Araştırmaya toplamda 30 katılımcı dahil edilmiştir, her iki bölgeden 15'er kişi görüşmeyi kabul etmiştir. Elde edilen veriler, gömülü teori yaklaşımı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları, yerel halkın turizme yönelik algı ve tutumlarında belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Bu farklılıklar, her bölgenin turizm gelişim düzeyine bağlı olarak değişen destek ve endişelerle ilişkilidir.

Türker ve Türker (2014), yerel halkın turizmin etkilerini hangi düzeyde algıladığını ve bu algıların turizm desteğine nasıl yansıdığını incelemektedir. Araştırma, Dalyan bölgesindeki yerel halka uygulanan anketler aracılığıyla veri toplandığı bir alan araştırması olarak yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, turizmin sosyal ve kültürel etkilerinin en fazla ön plana çıktığı ve bu faktörlerin turizm desteğini en çok etkileyen unsurlar olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, turizm sektöründe çalışanlar ve turizmle doğrudan bağlantılı esnaf, diğer meslek gruplarına

göre turizmin etkilerini daha olumlu algılamış ve turizmi daha fazla desteklemişlerdir. Çalışma, turizme olan desteğin, turizmin ekonomik, sosyal ve kültürel etkilerinin algılanma biçimine bağlı olarak değiştiğini ortaya koymuştur.

Gün ve Kılıç (2021), Siirt'te yaşayan yerel halkın turizme yönelik metaforik algılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmacılar, nitel veri toplama yöntemleri olarak görüşmeler ve metaforik analizler kullanmışlardır. Elde edilen veriler, tematik ve içerik analizleriyle incelenmiş ve yerel halkın turizm algılarındaki ana eğilimler belirlenmiştir. Çalışma sonucunda, bölgedeki turizm anlayışına dair olumlu ve olumsuz yönlerin ortaya çıktığı, yerel halkın turizme ilişkin algılarının gelecekteki turizm stratejileri için önemli ipuçları sunduğu bulunmuştur.

Karademir ve diğerleri (2018), Kahramanmaraş ilindeki halkın turizme, turistik alanlara ve turizmin ekonomik ile sosyo-kültürel etkilerine yönelik algılarını incelemektedir. Araştırmacılar, il genelinde 11 ilçede 1.553 katılımcıya anket uygulamış ve elde edilen veriler Ki-Kare (χ^2) istatistiksel testiyle analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, katılımcıların demografik özellikleri (gelir, eğitim, meslek, yaş) ile turizme ilişkin düşünceleri arasında anlamlı ilişkiler ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgulara göre, katılımcılar turizmin ekonomik etkilerini (gelir artışı, istihdam yaratma) ve sosyo-kültürel etkilerini (değerler ve yaşam tarzı değişimi) olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirmiştir.

Güney (2019), turizmin sürdürülebilirliğini artırmada etkili olan psikososyal bileşenler olan yerel halkın algı, tutum ve davranışlarını incelemektedir. Çalışma, bu bileşenlere dikkat çekmek için kavramsal bir çerçeve sunmuş ve elde edilen bilgilerin işlevselliğe dönüştürülmesi üzerine bilgiler vermiştir. Veri toplama yöntemi olarak anketler ve saha çalışmaları kullanılmış, elde edilen bulgularla yerel halkın psikososyal etkilerinin turizm üzerindeki rolü değerlendirilmiştir. Yapılan analizler, yerel halkın tutumlarının, sosyo-kültürel faktörlerin etkisiyle turizm kazançlarının sürdürülebilirliği üzerinde belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Çalışma ayrıca, eğitim programları, halkla ilişkiler çalışmaları ve etkili iletişim yöntemleri ile algı ve davranışların yönetilmesinin uzun vadeli olumlu etkiler sağlamak için önemli olduğunu vurgulamıştır.

Çavuş ve Zere (2021), Giresun ilindeki yerel halkın ekoturizm algılarını

ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlarıyla birlikte değerlendirmeyi amaçlamıştır. Veri toplama yöntemi olarak anket uygulanmış, 700 kişiye anket yapılmış ve 574 geçerli cevap alınmıştır. Veriler, SPSS yazılımı kullanılarak frekans analizi, standart sapma, bağımsız örneklem için T-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gibi istatistiksel testlerle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, yerel halkın ekoturizm algılarının genellikle olumlu olduğu ve ekoturizmin bölgenin ekonomisini iyileştirme, kültürel ve çevresel değerleri koruma, sosyo-kültürel etkileşimleri teşvik etme potansiyeline sahip olduğu ortaya konulmuştur. Ancak, cinsiyet, medeni durum, meslek ve ikamet yeri gibi demografik faktörlere göre algılarda farklılıklar gözlemlenmiştir.

Güllü ve Yaşar (2019) tarafından yapılan çalışmanın amacı, Elazığ'ın alternatif turizm potansiyeli konusundaki yerel halk algısını belirlemektir. Veriler, kolayda örnekleme yöntemiyle Elazığ ilindeki yerel halktan anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma, yerel halkın alternatif turizm algılarındaki farklılıkları incelemek amacıyla T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yöntemlerini kullanmıştır. Çalışmanın sonuçları, yerel halkın alternatif turizm algısının cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, gelir, meslek ve ikamet süresi gibi demografik özelliklere göre farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Elazığ'ın güvenli bir turizm destinasyonu olarak görülmesine rağmen, yerel halkın turizm konusunda yeterince bilinçli olmadığı ve turizm altyapısının yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Atsız (2021), az gelişmiş bir destinasyon olan Yozgat'ta yerel halkın turizme yönelik desteğini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, yerel halkın turizme ilişkin olumlu ve olumsuz algılarını, genel yaşam kalitelerini, topluluğa bağlılık düzeylerini ve turizme desteklerini ölçmek için 457 katılımcıdan anket yoluyla veri toplanarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi Kısmi En Küçük Kareler Yapısal Eşitlik Modellemesi (PLS-SEM) ile yapılmıştır. Araştırma bulguları, turizmin olumlu etkilerine dair algıların yerel halkın turizme desteğini artırdığını, olumsuz etkilerinin ise bu desteği azalttığını ortaya koymuştur. Ayrıca, turizmin olumlu etkilerinin yerel halkın yaşam kalitesini artırdığı ve bu artışın da turizme desteği olumlu yönde etkilediği bulunmuştur. Topluluğa bağlılık düzeyinin ise hem olumlu turizm etkilerini hem de turizme desteği etkilediği gözlemlenmiştir.

Ünlüöner ve Özekici (2017) tarafından yapılan çalışmanın amacı, Yozgat gibi gelişmekte olan destinasyonlardaki turizm algılarını incelemektir. Bu amaçla, veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmış ve belirli bir örneklem grubundan görüşler toplanmıştır. Toplanan veriler, betimsel istatistiksel analiz teknikleriyle değerlendirilmiş ve turizm algılarıyla ilgili temel eğilimler ve desenler belirlenmiştir. Bulgular, Yozgat'taki turizm algılarını etkileyen faktörler hakkında önemli bilgiler sunmuş, özellikle yerel altyapı, kültürel cazibe merkezleri ve turistler arasındaki farkındalık gibi unsurların rolü vurgulanmıştır.

Koçoğlu ve diğerleri (2020), Safranbolu'daki yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Veriler, 390 tamamlanmış anket ile toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzde analizlerinin yanı sıra faktör analizi, karşılaştırmalı analizler ve korelasyon teknikleri kullanılmıştır. Araştırma, sürdürülebilir turizme ilişkin altı boyut tespit etmiştir: çevresel sürdürülebilirlik, sürdürülebilir planlama, ziyaretçi memnuniyeti, ekonomik fayda, yerel halka fayda ve sosyal maliyetler. Sonuçlar, çoğu boyutun olumlu şekilde değerlendirildiğini, ancak sosyal maliyetlerin daha olumsuz algılandığını ortaya koymuştur. Turizmden gelir sağlayan yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu, özellikle ekonomik fayda ve ziyaretçi memnuniyeti açısından daha fazla önem verdikleri bulunmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:
TURİZM YATIRIMLARININ YEREL HALKA ETKİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: SİLLE ÖRNEĞİNE YÖNELİK
METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, turizm faaliyetlerinin Sille bölgesinde yaşayan yerel halk üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Araştırma, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlarını inceleyerek, yerel halkın turizmin olumlu ve olumsuz yönlerine dair algılarını demografik değişkenlerle ilişkilendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, turizmin yerel topluluklar üzerindeki etkilerine dair literatüre katkı sağlayacak önemli bulgular sunmayı hedeflemektedir.

3.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, yerel halkın turizme yönelik algılarını analiz ederek, turizm politikalarının daha sürdürülebilir ve yerel halkın beklentilerini karşılayacak şekilde planlanmasına katkı sunmayı hedeflemektedir. Araştırma, turizmin yerel halk üzerindeki etkilerine dair literatüre de önemli katkılar sunacaktır. Ayrıca, sürdürülebilir turizm politikalarının nasıl uygulanabileceği konusunda karar vericilere ve yerel yönetimlere yol gösterici olmayı hedeflemektedir.

3.3. Varsayımlar

Araştırmanın varsayımlarına göre:

- Araştırma kapsamında kullanılan ölçekler, turizmin etkilerini doğru bir şekilde ölçmektedir.
- Katılımcılar, turizm faaliyetlerinin etkilerine ilişkin doğru ve samimi cevaplar vermiştir.
- Örneklem grubu, Sille bölgesinde yaşayan yerel halkı temsil edecek yeterlilikte çeşitliliğe sahiptir.

3.4. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları arasında, veri toplama sürecinde bölgedeki tüm yerel halkın görüşlerine erişim sağlanamaması yer almaktadır. Ayrıca, turizmin

etkilerinin uzun vadede nasıl şekilleneceği konusunda tahminlerde bulunmak sınırlı kalmaktadır. Sadece mevcut duruma ilişkin bulgular değerlendirilebilecektir. Bu kapsamda:

- Araştırma sadece Sille bölgesindeki yerel halkı kapsamaktadır; dolayısıyla sonuçlar diğer bölgeler için genellenemez.
- Veri toplama aracı olarak kullanılan anket, sadece nicel veriler sağlamaktadır; niteliksel veriler eksik kalmıştır.
- Katılımcıların demografik özellikleri arasında homojen bir dağılım olmaması, bulguların doğruluğunu sınırlayabilir.

3.5. Araştırmanın Hipotezleri

Bu araştırmada, turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki etkileri değerlendirilmiş ve bu etkilerin bireylerin demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu doğrultuda, sekiz temel etki alanı belirlenmiş ve her biri için bir ana hipotez geliştirilmiştir (Şekil 7). Ana hipotezler; olumlu ve olumsuz ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerin yanı sıra aidiyet ve yaşam tatmini gibi bireysel tutum ve duyguları kapsamaktadır. Her bir ana hipotezin altında ise, söz konusu etkilerin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, Sille’de yaşama süresi, çalışma alanı ve gelir düzeyi gibi altı temel değişkene göre farklılık gösterip göstermediğini test etmeye yönelik alt hipotezler oluşturulmuştur. Bu yapı sayesinde, turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki çok boyutlu toplumsal yansımaları detaylı biçimde analiz edilerek, bireylerin turizme ilişkin algılarındaki çeşitlilik sistematik bir şekilde ortaya konmuştur.

Şekil 7. Araştırmanın Hipotezleri

H1: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.	H2: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.
H3: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.	H4: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.
H5: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.	H6: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.
H7: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.	H8: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, demografik faktörlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1a: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1b: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1c: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1d: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1e: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H1f: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri,

gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2a: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2b: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2c: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2d: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2e: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2f: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu sosyo-kültürel etkileri, gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3a: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3b: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3c: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3d: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3e: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3f: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu çevresel etkileri,

gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4a: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4b: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4c: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4d: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4e: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H4f: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri, gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5a: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5b: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5c: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5d: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5e: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5f: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel

etkileri, gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6a: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6b: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6c: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6d: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6e: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H6f: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, bireylerin demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7a: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7b: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7c: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7d: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7e: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7f: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, gelir

düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, demografik faktörlere göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8a: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8b: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8c: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8d: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8e: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H8f: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

3.6. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, Konya ili olup örnekleme Sille bölgesinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Araştırma nicel yöntemlere yapılmış, örnekleme ise basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 307 katılımcıdan veri toplanmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir düzeyi ve Sille'de yaşama süresi gibi değişkenlerle sınıflandırılmıştır.

Sille bölgesinin 2024 yılı itibarıyla nüfusu 1.288 kişidir. Bölgede yaşayan ve çalışan 307 kişi ile gerçekleştirilen bu çalışma, Krejcie ve Morgan (1970) tarafından geliştirilen tablo ve formüle göre örnekleme büyüklüğü açısından yeterlidir.

3.7. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde, katılımcıların demografik özelliklerine göre farklı alt boyutlar üzerindeki algılarını

değerlendirmek amacıyla çeşitli istatistiksel testler uygulanmıştır.

Verilerin normal dağılıma uyup uymadığı Shapiro-Wilk testi ile kontrol edilmiştir. Test sonuçlarına göre verilerin normal dağılıma uymadığı saptanmıştır ($p < 0,05$), bu nedenle verilerin analizinde non-parametrik testler tercih edilmiştir.

Demografik değişkenlere göre gruplar arasındaki farkların belirlenmesi amacıyla şu testler kullanılmıştır:

- Mann-Whitney U testi: Cinsiyet gibi iki bağımsız gruptaki farkları değerlendirmek için uygulanmıştır.
- Kruskal-Wallis H testi: Yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi ve Sille'de yaşam süresi gibi üç veya daha fazla gruptaki farkları incelemek amacıyla kullanılmıştır.

Verilerin güvenilirliği, ölçeklerin iç tutarlılıklarını değerlendirmek amacıyla Cronbach's Alpha katsayısı ile ölçülmüştür. Tüm alt boyutlar için elde edilen Cronbach's Alpha değerleri 0,70'in üzerinde bulunmuş, bu da veri toplama aracının güvenilir olduğunu göstermektedir. Araştırmada ayrıca, demografik değişkenler ile alt boyutlar arasındaki ilişkileri ve farklılıkları incelemek için çapraz tablolar oluşturulmuş ve bu tablolar aracılığıyla analiz sonuçları yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular, turizmin yerel halk üzerindeki etkilerini ve demografik faktörlerin bu etkiler üzerindeki belirleyici rolünü anlamak amacıyla değerlendirilmiştir.

3.8. Soru Formu ve Ölçüm Araçları

Bu araştırmada nicel yöntem tercih edilmiştir. Çünkü çalışmanın amacı, belirli değişkenler arasındaki ilişkileri istatistiksel olarak incelemek ve elde edilen bulguları genellenebilir şekilde ortaya koymaktır. Nicel yöntemler, nesnel ölçüm tekniklerine dayanarak, araştırma problemlerine daha sistematik ve sayısal bir yaklaşım sunar (Creswell, 2014).

Araştırmada kullanılan ölçek, Turizmin Etkileri Ölçeği olarak adlandırılmıştır. Bu ölçek, yerel halkın turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Reyhan Arslan Ayazlar ve Gökhan Ayazlar tarafından 2016 yılında geliştirilmiş olan bu ölçek, Didim bölgesinde yapılan bir çalışma kapsamında tasarlanmıştır. Araştırmanın temeli, yerel

halkın aidiyet duygusu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasındaki ilişkiyi incelemeye dayanmaktadır.

Ölçek, toplamda 28 maddeden oluşmakta ve beşli Likert tipi (1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum) bir derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Ölçeğin ekonomik, sosyokültürel ve çevresel etkiler alt boyutları hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle ele alınmaktadır.

Çalışmada kullanılan ölçme aracının iç tutarlılığı Cronbach's Alpha katsayısı ile değerlendirilmiştir. Elde edilen Cronbach's Alpha değeri 0,70'in üzerinde bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddeleri arasında yeterli düzeyde tutarlılık olduğunu ve ölçeğin güvenilir bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Literatürde 0,70 ve üzerindeki Cronbach's Alpha değerleri, ölçeklerin iç tutarlılık açısından kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır (Tavşancıl, 2002; Büyüköztürk, 2022).

Ölçek şu alt boyutlardan oluşmaktadır: (Şekil 8'de de alt boyutlara ilişkin ölçek maddeler yer almaktadır):

- Olumlu Ekonomik Etkiler: 4 madde
- Olumsuz Ekonomik Etkiler: 3 madde
- Olumlu Sosyo-Kültürel Etkiler: 3 madde
- Olumsuz Sosyo-Kültürel Etkiler: 5 madde
- Olumlu Çevresel Etkiler: 3 madde
- Olumsuz Çevresel Etkiler: 3 madde
- Aidiyet Duygusu: 4 madde
- Yaşam Tatmini: 3 madde

Verilerin analizi SPSS yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

3.9. Demografik Bilgiler

Bu bölümde araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin demografik bilgilere değinilmektedir. Bu veriler, katılımcıların demografik ve sosyoekonomik çeşitliliğini göstermektedir.

Tablo 1. Cinsiyet Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	145	47,2
	Erkek	162	52,8

Araştırmaya katılanların demografik bilgilerine göre katılımcıların çoğunluğunu erkekler (%52,8) oluştururken, kadın katılımcıların oranı %47,2'dir (Tablo 1). Her iki grubun sayısal olarak birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Kadın katılımcı sayısı erkek katılımcı sayısından biraz daha fazla, ancak fark minimal düzeydedir. Bu durum, araştırmanın cinsiyetler arasında dengeli bir dağılıma sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Yaş Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Yaş	15-25	73	23,8
	26-35	42	13,7
	36-45	49	16,0
	46-55	51	16,6
	56-65	64	20,8
	66 ve üzeri	28	9,1

Yaş dağılımına bakıldığında, en yüksek oran %23,8 ile 15-25 yaş grubundadır. Bunu %20,8 ile 56-65 yaş grubu ve %16,6 ile 46-55 yaş grubu takip etmektedir (Tablo 2.). En yüksek katılım, 15-25 yaş grubundan gelmiştir ve bu grup, toplam 73 kişi (%23,8) ile araştırmanın en büyük yaş grubunu oluşturmaktadır. 26-35 yaş grubunda katılım sayısı daha düşüktür; toplamda 42 kişi (%13,7) bu grupta yer almaktadır. 36-

45 yaş grubunda ise katılım sayısı 49 kişi (%16,0) olup, orta seviyede bir temsile sahiptir. 46-55 yaş grubu, 51 kişi (%16,6) ile diğer yaş gruplarına benzer şekilde orta düzeyde bir katılım göstermektedir. 56-65 yaş grubu, 64 kişi (%20,8) ile araştırmanın en büyük ikinci yaş grubunu oluşturmakta ve orta yaş üstü bireyler arasında geniş bir temsil sağlamaktadır. 66 ve üzeri yaş grubunda ise en düşük katılım bulunmaktadır; bu grubu toplamda 28 kişi (%9,1) temsil etmektedir.

Araştırma, özellikle genç (15-25 yaş) ve orta yaş üstü (56-65 yaş) grupları arasında yoğun bir katılıma sahiptir. Yaş gruplarının dağılımı, örneklemin geniş bir yelpazede olduğunu ve farklı yaş gruplarını kapsadığını göstermektedir.

Tablo 3. Aylık Gelir Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Aylık Gelir	17.000 ve altı	110	35,8
	17.001-30.000 arası	170	55,4
	30.001 ve üzeri	27	8,8

Katılımcıların çoğunluğu aylık geliri 17.000-30.000 TL arasında (%55,4) olan bireylerdir (Tablo 3). En yüksek katılım, 17.000-30.000 TL arası gelire sahip olan gruptandır. Bu grup, toplamda 170 kişi ile araştırmanın en büyük gelir grubunu oluşturarak katılımcıların %55,4'ünü temsil etmektedir. İkinci en büyük grup ise,

17.000 TL ve altı gelir seviyesine sahip katılımcılardan oluşmaktadır; bu grupta toplamda 110 kişi (%35,8) yer almaktadır. 30.000 TL ve üzeri gelir seviyesine sahip olan grup ise en düşük katılımı göstermekte olup, bu grupta toplamda 27 kişi (%8,8) bulunmaktadır. Araştırmada, katılımcıların büyük çoğunluğunun orta gelir seviyesinde (17.000-30.000 TL arası) yer aldığı görülmektedir. Düşük gelir seviyesindeki (17.000 TL ve altı) katılımcıların oranı da oldukça yüksektir, ancak yüksek gelir grubundaki katılımcılar sınırlı sayıdadır. Bu durum, araştırmanın daha çok düşük ve orta gelir seviyesine sahip bireyleri kapsadığını göstermektedir.

Tablo 4. Eğitim Durumu Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Eğitim Durumu	İlköğretim	196	63,8
	Lise	80	26,1
	Ön Lisans	9	2,9
	Lisans	8	2,6
	Lisans Üzeri	14	4,6

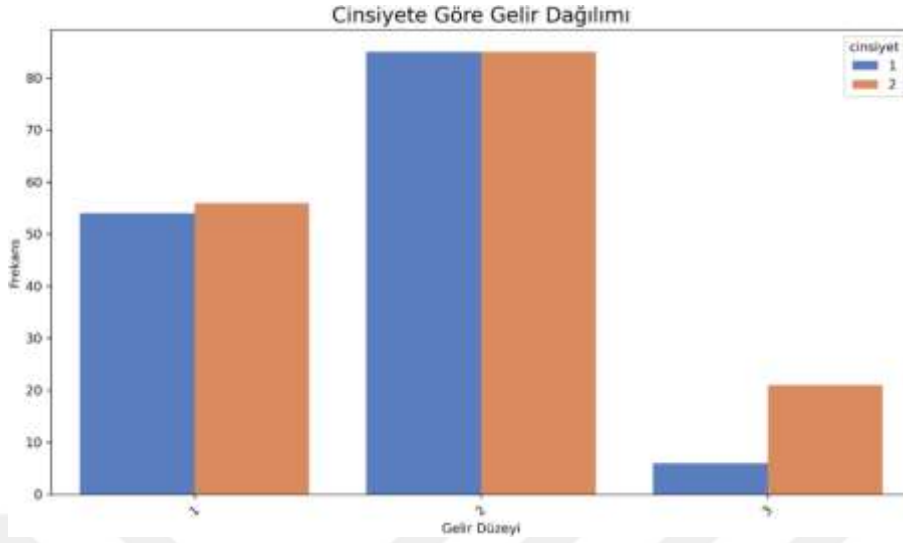
Eğitim durumu açısından katılımcıların büyük çoğunluğu (%63,8) ilköğretim mezunu olup, lisans mezunu olanlar sadece %2,6 oranındadır (Tablo 4). İlköğretim mezunları, toplamda 196 kişi ile en yüksek katılımı göstererek araştırmanın en büyük eğitim seviyesini oluşturmakta ve katılımcıların %63,8'ini temsil etmektedir. Lise mezunları, 80 kişi (%26,1) ile ikinci en büyük grubu oluştururken, ön lisans mezunları 9 kişi (%2,9) ile daha düşük bir temsile sahiptir. Lisans mezunları, sadece 8 kişi (%2,6) ile örneklemde çok az yer alırken, lisansüstü mezunları 14 kişi (%4,6) ile sınırlı bir katılım göstermektedir.

Tablo 5. Çalışma Alanı Dağılımı

Değişkenler		Sayı	Yüzde
Çalışma Alanı	Turizm	116	37,8
	Tarım	6	2,0
	ğrenci	20	6,5
	Ev Hanımı	48	15,6
	Kamu Personeli	21	6,8
	Emekli	63	20,5
	Diğer	33	10,7

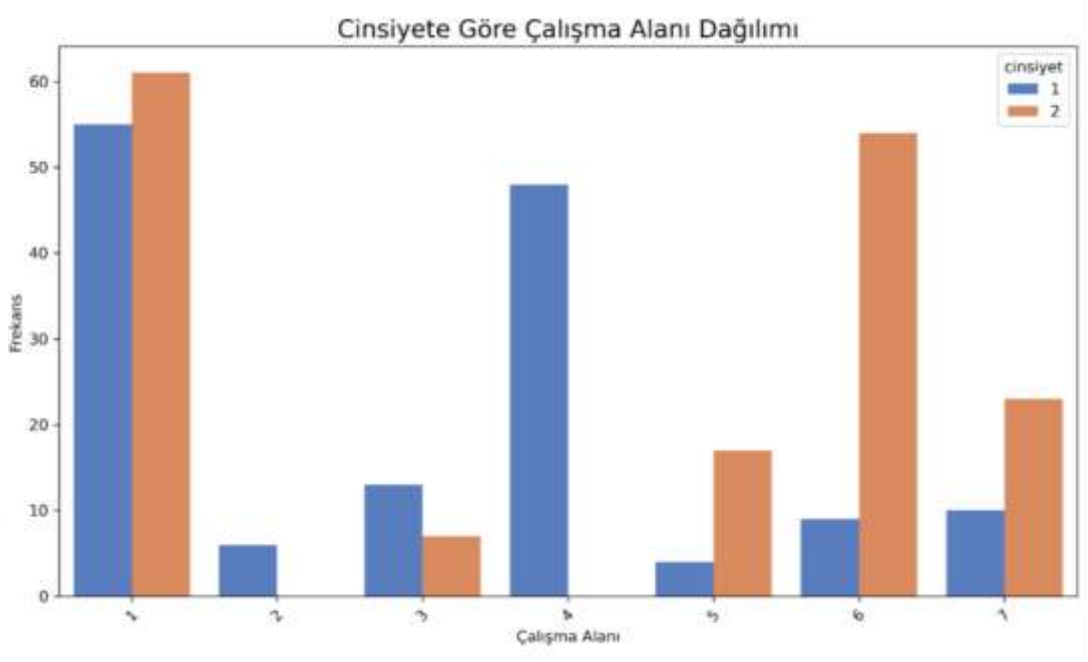
Çalışma alanlarına göre en yüksek katılım turizm sektöründen (%37,8) gelmektedir. Ayrıca, emekliler %20,5, ev hanımları %15,6, ve ğrenci olanlar %6,5 oranındadır (Tablo 5). En yüksek katılım turizm sektöründen gelmektedir; bu grup, toplamda 116 kişi (%37,8) ile araştırmanın en büyük çalışma alanını oluşturmaktadır. Emekliler, 63 kişi (%20,5) ile ikinci en büyük grubu oluşturmaktadır. Ev hanımları, 48 kişi (%15,6) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Öğrenciler ise toplamda 20 kişi (%6,5) ile araştırmada daha az temsil edilmektedir. Kamu personeli, 21 kişi (%6,8) ile benzer bir temsile sahiptir. Tarım sektörü çalışanları ise en düşük katılımı gösteren gruptur ve bu grupta sadece 6 kişi (%2,0) yer almaktadır. "Diğer" alışma alanına dahil edilenler ise toplamda 33 kişi (%10,7) ile araştırmada yer almaktadır.

Şekil 7. Cinsiyete Göre Gelir Dağılımı

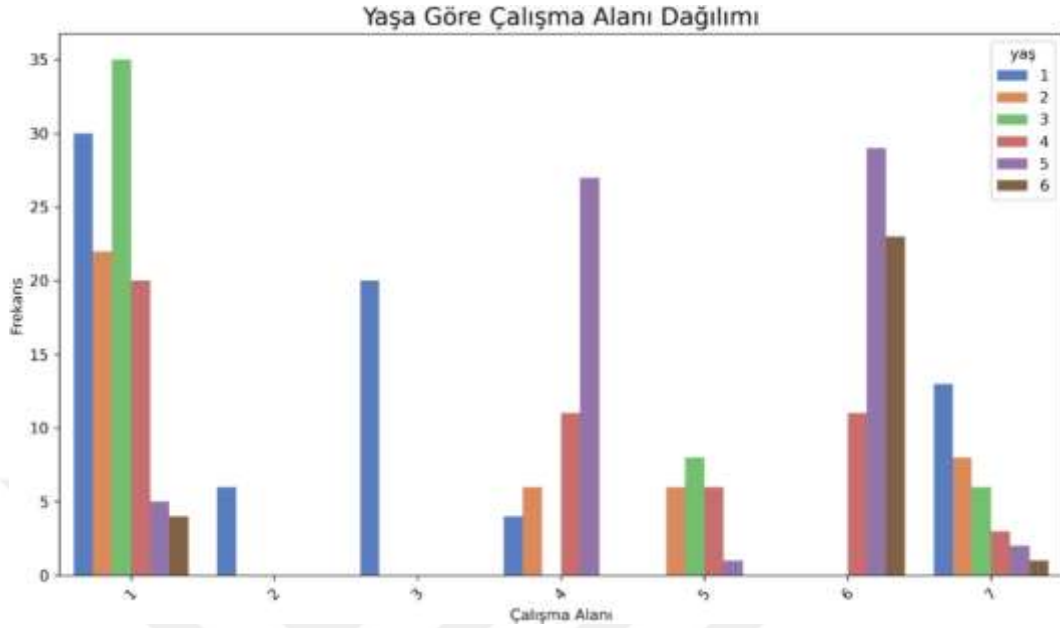
Şekil 7’de cinsiyet ve gelir düzeyine göre bireylerin dağılımı incelendiğinde, 17.000 TL ve altı gelir düzeyinde (1) kadınlar (kod 1) ve erkeklerin (kod 2) neredeyse eşit sayıda olduğu görülmektedir. Her iki cinsiyette de yaklaşık 50 kişinin bu gelir grubunda yer aldığı anlaşılmaktadır. 17.000-30.000 TL arası gelir düzeyinde (2) ise kadınlar ve erkekler birbirine yakın oranlarda temsil edilmekte, her iki grupta da yaklaşık 80 kişi bulunmaktadır. Ancak, 30.000 TL ve üzeri gelir düzeyinde (3) erkeklerin sayısının kadınlara göre belirgin bir şekilde daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Bu üst gelir grubunda erkekler baskınken, kadınlar bu seviyeye çok daha az sayıda ulaşmıştır. Genel olarak, düşük ve orta gelir düzeylerinde kadınlar (kod 1) ve erkekler (kod 2) benzer bir dağılım gösterse de, üst gelir gruplarında erkeklerin daha yüksek oranda yer aldığı gözlemlenmiştir. Bu durum, cinsiyetler arasında gelir düzeylerine göre belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 8. Cinsiyete Göre Çalışma Alanı Dağılımı

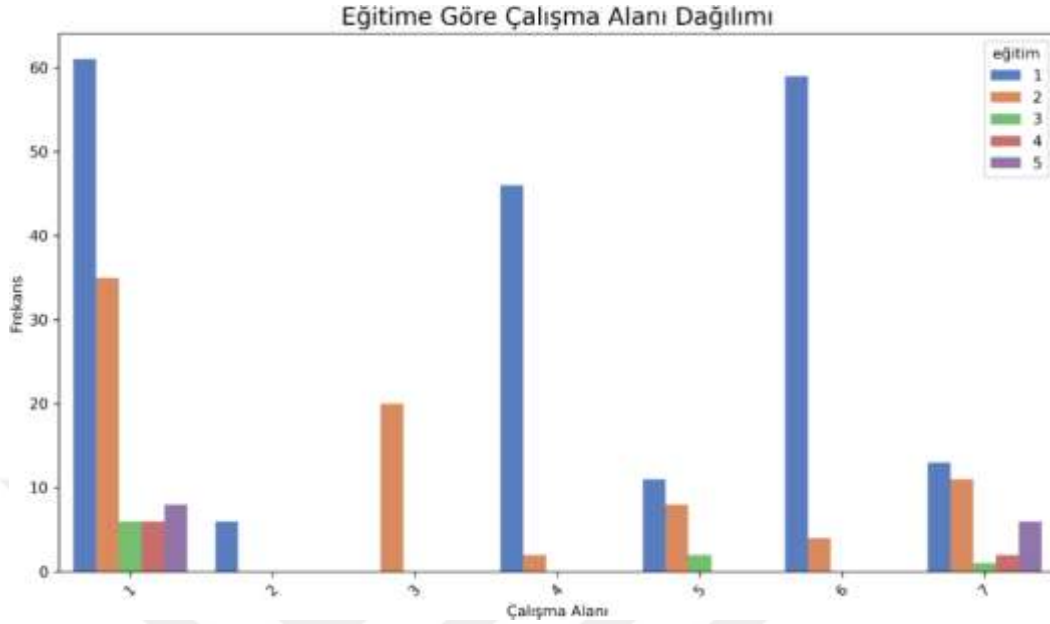
Şekil 8, cinsiyete göre çalışma alanı dağılımını göstermektedir. Kadınlar (kodu: 1) mavi renkle, erkekler (kodu: 2) ise turuncu renkle temsil edilmiştir. Çalışma alanları şu şekilde kodlanmıştır: 1 - Turizm, 2 - Tarım, 3 - Öğrenci, 4 - Ev Hanımı, 5 - Kamu Personeli, 6 - Emekli, 7 - Diğer. Turizm alanında kadınlar ve erkekler neredeyse eşit bir dağılıma sahiptir, bu da her iki cinsiyetin de turizm sektöründe yoğun bir şekilde yer aldığını göstermektedir. Tarım sektöründe ise kadınların düşük bir temsili görülmekte, erkeklerin ise bu sektörde hiç yer almadığı dikkat çekmektedir. Öğrenci kategorisinde (3) kadınlar daha fazla temsil edilmiştir, bu da kadınların eğitim alanında daha yoğun olduğunu düşündürülebilir. Ev hanımı kategorisi (4), doğal olarak kadınların baskın olduğu bir alan olarak öne çıkmaktadır ve toplumsal cinsiyet rollerinin etkisini yansıtmaktadır. Kamu personeli kategorisinde (5) erkekler daha fazla yer alırken, kadınlar daha az temsil edilmektedir. Emekli kategorisinde (6) kadınlar yoğun bir şekilde yer alırken, erkeklerin daha az olduğu görülmektedir. Son olarak, diğer kategorisinde (7) erkeklerin daha fazla, kadınların ise belirli bir oranda temsil edildiği gözlemlenmektedir. Bu dağılımlar, cinsiyetin çeşitli çalışma alanlarında farklı temsillere sahip olduğunu ve toplumsal cinsiyet rollerinin çalışma hayatındaki etkisini ortaya koymaktadır.

Şekil 9. Yaşa Göre Çalışma Alanı Dağılımı

Şekil 9’da, yaş gruplarının çalışma alanlarına göre dağılımı incelendiğinde bazı dikkat çekici eğilimler gözlemlenmektedir. Turizm alanında özellikle 15-25 yaş (kod 1), 26-35 yaş (kod 2) ve 36-45 yaş (kod 3) grupları yoğunlaşmaktadır; en yüksek katılım ise 36-45 yaş grubundadır. Tarım sektöründe sadece 15-25 yaş grubunun varlığı dikkat çekerken, öğrencilik çalışma alanında beklenildiği gibi yalnızca 15-25 yaş grubunun yer aldığı görülmektedir. Ev hanımı alanında ise en yoğun katılım 46- 55 yaş (kod 4) grubundadır, ancak 56-65 yaş (kod 5) grubunda da yüksek bir katılım mevcuttur. Kamu personeli olarak çalışan bireyler arasında 15-25, 26-35 ve 36-45 yaş gruplarında önemli bir yoğunluk vardır. Emeklilik ise doğal olarak 56-65 yaş ve 66 yaş üzeri (kod 6) bireyler arasında en yoğun katılım gösteren çalışma alanıdır. Son olarak, diğer çalışma alanında 66 yaş ve üzeri grubun katılımı yüksek olmakla birlikte genç yaş gruplarından bireyler de bu alanda yer almaktadır. Bu dağılımlar, yaş gruplarının belirli çalışma alanlarına eğilimlerinin önemli bir göstergesidir.

Şekil 10. Eğitime Göre Çalışma Alanı Dağılımı

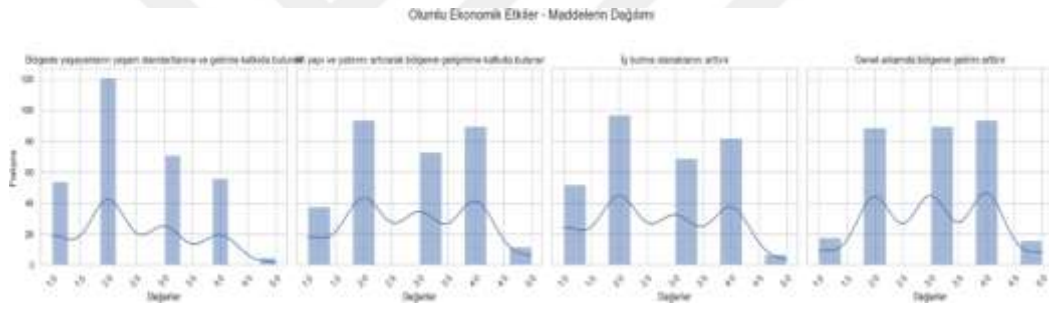
Şekil 10'da eğitime göre çalışma alanlarının dağılımı incelendiğinde, belirgin eğilimler görülmektedir. Turizm alanında özellikle ilköğretim (1) ve lise mezunları (2) yoğunlaşırken, kamu personeli (5) ve emeklilik alanlarında (6) da bu grupların baskın olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle ilköğretim mezunları turizm ve emeklilik alanında oldukça yoğunlaşmış durumdadır. Lisans (4) ve lisansüstü mezunlarının (5) ise tarım (2), ev hanımı (4) ve diğer (7) çalışma alanlarında yer aldığı görülmektedir. Öğrencilik (3) alanında ise lise mezunları öne çıkmakta olup, yüksek eğitim seviyeleri bu alanda daha az temsil edilmektedir. Bu dağılımlar, eğitim seviyesinin bireylerin tercih ettiği çalışma alanları üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir.

3.10. Ölçek Alt Boyutlarının ve Maddelerinin Dağılımı

Bu bölümde, ölçek alt boyutlarına ilişkin ölçekte yer alan maddelerin dağılımları ele alınmaktadır. Anketin tüm alt boyutları ve maddeleri incelendiğinde, katılımcıların olumlu ve olumsuz ekonomik, çevresel ve sosyokültürel etkiler ile aidiyet duygusu ve yaşam tatmini konularındaki algılarının çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Olumlu Ekonomik ve Sosyokültürel Etkilerde, bazı katılımcılar altyapı ve kültürel çeşitliliğin gelişimini olumlu değerlendirse de, birçok kişi bu etkiler konusunda kararsız veya olumsuz görüşler bildirmiştir. Olumsuz Ekonomik

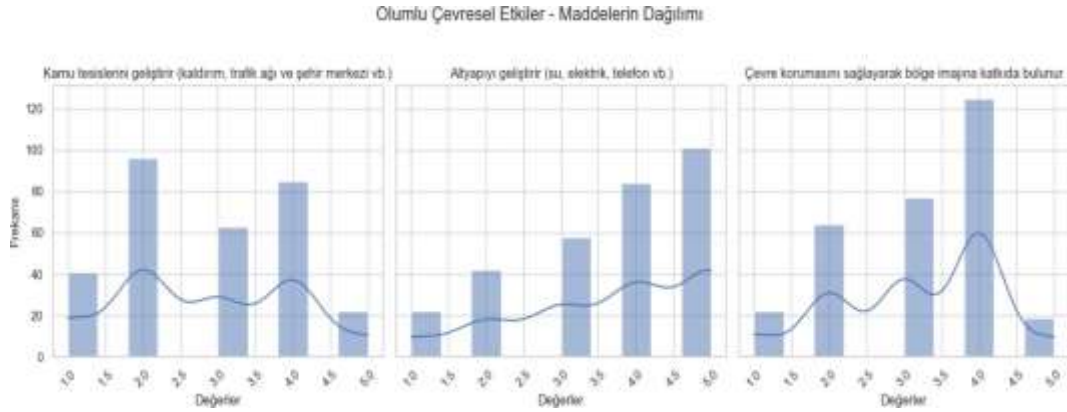
ve Sosyokültürel Etkiler alt boyutlarında ise, hayat pahalılığı ve suç oranlarındaki artış gibi konularda katılımcılar arasında belirgin bir endişe ve olumsuz algı öne çıkmaktadır. Olumlu Çevresel Etkilerde, özellikle altyapı gelişimi konusunda olumlu görüşler baskınken, çevre koruma konusunda bazı katılımcılar kararsız kalmıştır. Olumsuz Çevresel Etkiler alt boyutunda ise, çevre kirliliği ve ekosistem tahribatı konularında katılımcıların çoğunluğu bu etkileri hafif görmektedir. Aidiyet Duygusu ve Yaşam Tatmini alt boyutlarında ise, katılımcıların büyük çoğunluğunun yaşadıkları yere duygusal bağlılık duyduğu ve genel yaşam tatmininin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu dağılımlar, katılımcıların algılarının demografik faktörlere (örneğin, yaş, eğitim seviyesi, gelir durumu vb.) bağlı olarak değişiklik gösterdiğini düşündürmektedir.

Şekil 11. Olumlu Ekonomik Etkiler

Şekil 11’de Olumlu Ekonomik Etkiler alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların yanıtlarının genellikle 2 (*katılmıyorum*), 3 (*kararsızım*), ve 4 (*katılıyorum*) seçeneklerinde yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. “*Bölgede yaşayanların yaşam standartlarına ve gelirine katkıda bulunur*” ve “*Alt yapı ve yatırımı artırarak bölgenin gelişimine katkıda bulunur*” ifadelerinde 2 ve 4 değerlerinde belirgin bir frekans olduğu, dolayısıyla katılımcıların bu konularda ikiye ayrıldığı anlaşılmaktadır. “*İş bulma olanaklarını artırır*” ve “*Genel anlamda bölgenin gelirini artırır*” ifadelerinde de benzer bir dağılım söz konusu olup, katılımcıların bazıları bu etkileri olumlu görürken, diğerleri kararsız veya olumsuz bir tutum sergilemektedir.

Şekil 12. Olumlu Çevresel Etkiler

Şekil 12’de Olumlu Çevresel Etkiler alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların genellikle 2 (katılmıyorum) ve 4 (katılıyorum) değerlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. İlk madde olan “Kamu tesislerini geliştirir” ifadesinde, katılımcıların önemli bir kısmı 2 ve 4 arasında dağılmıştır, bu da katılımcıların kamu tesislerinin gelişimi konusunda fikir birliği içinde olmadığını göstermektedir. İkinci madde olan “Altyapıyı geliştirir” ifadesinde, 4 ve 5 değerlerinde yüksek frekans gözlemlenmekte olup, bu durumda altyapı gelişiminin katılımcılar arasında olumlu algılandığını söylemek mümkündür. Son madde olan “Çevre korumasını sağlayarak bölge imajına katkıda bulunur” ifadesi ise 3 ve 4 değerlerinde yoğunlaşmıştır, bu da katılımcıların bir kısmının olumlu görüş belirtirken, diğerlerinin kararsız kaldığını işaret etmektedir.

Şekil 13. Olumlu Sosyokültürel Etkiler

Şekil 13’de Olumlu Sosyokültürel Etkiler alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların genellikle 3 (kararsızım) ve 4 (katılıyorum)

değerlerinde yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. “Kültürel ve tarihi varlıklara olan talebi artırır” ifadesinde, katılımcıların büyük çoğunluğu 4 değerini seçerek bu etkinin olumlu olduğunu belirtmiştir; ancak, 2 (katılmıyorum) ve 3 (kararsızım) seçeneklerinde de belirgin bir frekans görülmektedir, bu da bu konuda tam bir uzlaşma olmadığını göstermektedir. “Kültürel etkinliklerin çeşitliliğini artırır” ifadesi için de 4 değeri en yüksek frekansta yer almakta, ancak 2 ve 3 değerlerinde de dikkate değer bir dağılım söz konusu olmaktadır. Bu durum, bazı katılımcıların kültürel çeşitliliğin artışı konusunda kararsız veya olumsuz bir tutum sergilediğini göstermektedir. “Farklı kültürleri tanımayı sağlar” ifadesinde ise katılımcıların büyük çoğunluğu 4 yanıtını verirken, yine 2 ve 3 değerlerinde belirgin bir yoğunlaşma görülmektedir.

Şekil 14. Olumsuz Ekonomik Etkiler

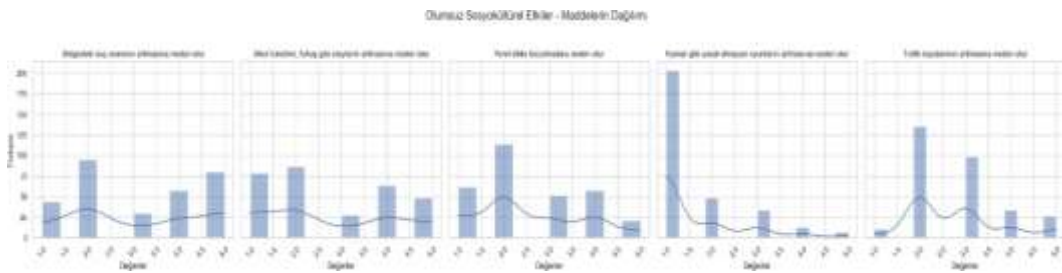
Şekil 14’te Olumsuz Ekonomik Etkiler alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğunun 4 (katılıyorum) seçeneğini işaretlediği görülmektedir. “Hayat pahalılığına neden olur” ifadesinde, 4 değeri en yüksek frekansa sahiptir ve bu durum, katılımcıların çoğunun ekonomik gelişimin hayat pahalılığına neden olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Ancak, 5 (kesinlikle katılıyorum) seçeneğinde daha düşük frekans görülmesi, bu konudaki güçlü bir mutabakatın olmadığını işaret etmektedir. “Mal ve hizmetlerin fiyatının artmasına neden olur” ve “Emlak fiyatlarının artmasına neden olur” ifadelerinde de benzer bir durum söz konusudur; katılımcıların büyük bir kısmı 4 değerini seçerek bu olumsuz ekonomik etkileri onaylamakta, ancak 3 (kararsızım) ve 5 (kesinlikle katılıyorum) seçeneklerinde de dikkate değer bir yoğunluk bulunmaktadır.

Şekil 15. Olumsuz Çevresel Etkiler

Şekil 15’de Olumsuz Çevresel Etkiler alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların genellikle 2 (katılmıyorum) seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir. “Çevrenin kirlenmesine neden olur” ifadesinde, 2 değeri en yüksek frekansta olup, katılımcıların büyük bir kısmının bu ifadenin geçerliliğini sorguladığını veya çevre kirliliğinin etkilerinin yeterince hissedilmediğini düşündüğünü göstermektedir. Benzer şekilde, “Doğal çevreye zarar verir” ve “Yerel eko sistemi tahrip eder” ifadelerinde de katılımcıların çoğunluğunun 2 yanıtını verdiği gözlemlenmektedir. Bununla birlikte, 4 (katılıyorum) ve 5 (kesinlikle katılıyorum) yanıtlarında da azımsanmayacak bir frekans söz konusu olup, bazı katılımcıların bu olumsuz çevresel etkileri kabul ettiğini göstermektedir.

Şekil 16. Olumsuz Sosyokültürel Etkiler

Şekil 16’de Olumsuz Sosyokültürel Etkiler alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların çoğunlukla 2 (katılmıyorum) seçeneğini işaretlediği görülmektedir. “Bölgedeki suç oranının artmasına neden olur” ve “Alkol tüketimi, fuhuş gibi olayların artmasına neden olur” ifadelerinde 2 değeri en yüksek

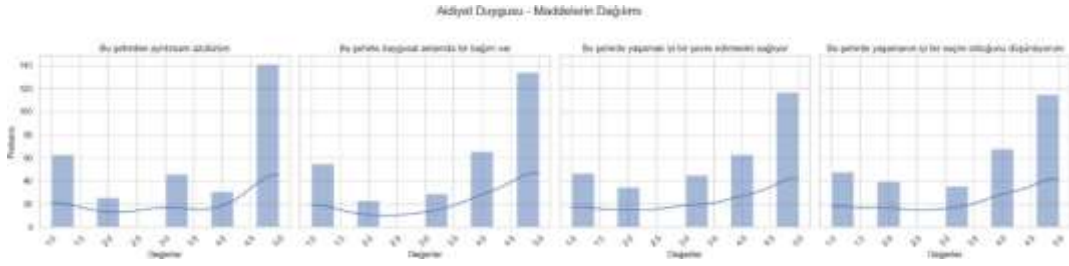
frekansta olup, bu olumsuz sosyokültürel etkilerin katılımcıların büyük bir kısmı tarafından kabul görmediğini veya bu etkilerin hissedilmediğini düşündüklerini göstermektedir. “Yerel dilde bozulmalara neden olur” ve “Trafik kazalarının artmasına neden olur” ifadelerinde de benzer şekilde 2 değeri öne çıkarken, 3 (kararsızım) ve 4 (katılıyorum) değerlerinde de belli bir yoğunluk bulunmaktadır. “Kumar gibi yasal olmayan oyunların artmasına neden olur” ifadesi ise 1 (kesinlikle katılmıyorum) değerinde en yüksek frekansa sahiptir ve katılımcıların büyük çoğunluğunun bu durumu yaşamadığını ya da kabul etmediğini göstermektedir.

Şekil 17. Yaşam Tatmini

Şekil 17’de Yaşam Tatmini alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğunun 4 (katılıyorum) ve 5 (kesinlikle katılıyorum) değerlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. “Genel anlamda yaşantımdan memnunuz” ifadesinde, katılımcıların önemli bir kısmı 5 değerini seçmiş, bu da genel yaşam memnuniyetinin yüksek olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, “Yaşamımı sürdürme şeklimden memnunuz” ve “Başkaları ile karşılaştığımda iyi bir yaşamım olduğunu düşünüyorum” ifadelerinde de 4 ve 5 değerlerinde yüksek frekanslar gözlemlenmektedir, bu da katılımcıların yaşam standartlarından memnun olduklarını ve kendilerini olumlu bir şekilde değerlendirdiklerini göstermektedir. Daha düşük frekansta 3 (kararsızım) cevabı veren katılımcıların bulunması, bazı katılımcıların yaşam tatminleri konusunda nötr bir tutum sergileyebileceğini işaret etmektedir.

Şekil 18. Aidiyet Duygusu

Şekil 18’de Aidiyet Duygusu alt boyutunda yer alan maddelerin dağılımına bakıldığında, katılımcıların ağırlıklı olarak 4 (katılıyorum) ve 5 (kesinlikle katılıyorum) seçeneklerinde yoğunlaştığı görülmektedir. “Bu şehirden ayrılırsam üzülürüm” ve “Bu şehirle duygusal anlamda bir bağım var” ifadelerinde özellikle 5 değerinin en yüksek frekansta olması, katılımcıların bu şehirle güçlü bir duygusal bağ kurduklarını ve şehre bağlılık hissettiklerini göstermektedir. “Bu şehirde yaşamak iyi bir çevre edinmemi sağlıyor” ve “Bu şehirde yaşamamın iyi bir seçim olduğunu düşünüyorum” ifadelerinde de benzer şekilde 4 ve 5 değerleri öne çıkmakta, bu da katılımcıların büyük çoğunluğunun bu şehirde yaşamayı olumlu bir tercih olarak gördüğünü ve çevre edinme açısından faydalı bulduklarını işaret etmektedir. Bununla birlikte, 1 (kesinlikle katılmıyorum) ve 2 (katılmıyorum) seçeneklerinde de belirli bir frekans görülmekte olup, bu durum, bazı katılımcıların şehirle duygusal bağ kurmadığını veya şehri ideal bir yaşam alanı olarak görmediğini düşündürmektedir.

3.11. Analiz Sonuçları

Bu bölümde SPSS programı ile yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgulara değinilmektedir.

Tablo 6. Olumlu Ekonomik Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Olumlu ekonomik etki	4	2,7370	0,81814	0,290	0,139	0,000
				-0,504	0,277	

Verilere göre, anketin alt boyutları değerlendirildiğinde, Olumlu Ekonomik Etki alt boyutunun ortalaması 2,7370 ve standart sapması 0,81814 olarak hesaplanmıştır. Çarpıklık (-0,504) ve basıklık (-0,277) değerleri, dağılımın hafif sola çarpık ve platikurtik olduğunu göstermektedir. Shapiro-Wilk testi sonucu ($p = 0,000$) dağılımın normal olmadığını işaret etmektedir (Tablo 6).

Tablo 7. Olumlu Sosyokültürel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro-Wilk
Olumlu Sosyokültürel Etki	3	3,3268	0,89009	-0,479	0,139	0,000
				-0,606	0,277	

Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda ortalama 3,3268 ve standart sapma 0,89009'dur (Tablo 7.). Bu alt boyutta da çarpıklık (-0,479) ve basıklık (-0,606) değerleri negatif olup, verilerin sola çarpık ve platikurtik olduğu, ayrıca Shapiro-Wilk testi ile normal dağılımdan sapma olduğu görülmektedir ($p = 0,000$).

Tablo 8. Olumlu Çevresel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Olumlu Çevresel Etki	3	3,2237	0,90664	-0,429	0,139	0,000
				-0,032	0,277	

Olumlu Çevresel Etki alt boyutunun ortalaması 3,2237 ve standart sapması 0,90664'dür (Tablo 8). Çarpıklık (-0,429) ve basıklık (-0,032) değerleri de sola çarpıklığı ve basıklığın belirgin olmadığını gösterirken, bu alt boyut için de dağılım normal değildir ($p = 0,000$).

Tablo 9. Olumsuz Ekonomik Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Olumsuz Ekonomik Etki	3	3,7210	0,70784	-1,015	0,139	0,000
				2,284	0,277	

Olumsuz Ekonomik Etki alt boyutunda ortalama 3,7210 ve standart sapma 0,70784'dür (Tablo 9). Çarpıklık (-1,015) ve basıklık (2,284) değerleri, dağılımın sola çarpık ve leptokurtik olduğunu, ayrıca normal dağılımdan sapma olduğunu göstermektedir ($p = 0,000$).

Tablo 10. Olumsuz Sosyokültürel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Olumsuz Sosyokültürel Etki	5	2,5531	0,84460	0,329	0,139	0,000
				-0,403	0,277	

Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutunda ortalama 2,5531 ve standart sapma 0,84460'dır (Tablo 10). Çarpıklık (0,329) ve basıklık (-0,403) değerleri ise dağılımın hafif sağa çarpık ve platikurtik olduğunu göstermektedir.

Tablo 11. Olumsuz Çevresel Etkiye İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Olumsuz Çevresel Etki	3	2,5516	1,04116	0,942	0,139	0,000
				-0,157	0,277	

Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunun ortalaması 2,5516 ve standart sapması 1,04116'dır (Tablo 11). Çarpıklık (0,942) ve basıklık (-0,157) değerleri bu alt boyutun dağılımının sağa çarpık olduğunu gösterirken, dağılım normal değildir (p = 0,000).

Tablo 12. Aidiyete İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Aidiyet	4	3,5635	1,36992	-1,007	0,139	0,000
				-0,227	0,277	

Aidiyet alt boyutunun ortalaması 3,5635, standart sapması 1,36992'dir (Tablo 12). Çarpıklık (-1,007) ve basıklık (-0,227) değerleri bu alt boyutta sola çarpık ve platikurtik bir dağılım olduğunu göstermekte ve Shapiro-Wilk testi dağılımın normal olmadığını doğrulamaktadır (p = 0,000).

Tablo 13. Yaşam Tatminine İlişkin Tanımlayıcı İstatistik, Güvenirlilik ve Normallik Analizi

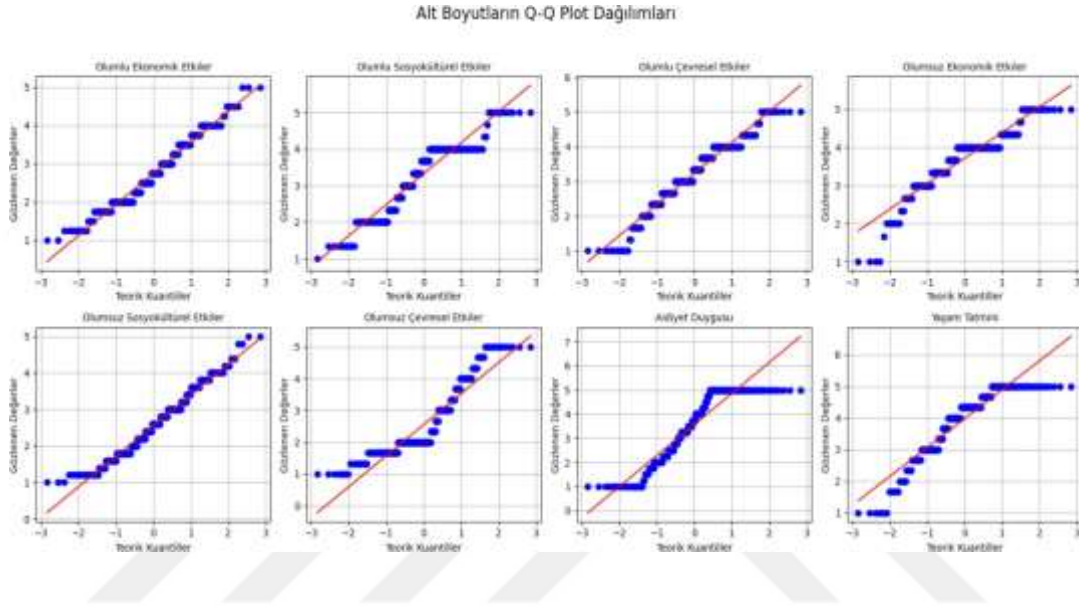
Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	S. Sapma	Çarpıklık ve Basıklık		Shapiro- Wilk
Yaşam Tatmini	3	3,9761	0,96797	-1,641	0,139	0,000
				4,092	0,277	

Son olarak, Yaşam Tatmini alt boyutunun ortalaması 3,9761 ve standart sapması 0,96797'dir (Tablo 13). Çarpıklık (-1,641) ve basıklık (4,092) değerleri

dağılımın sola çarpık ve leptokurtik olduğunu, Shapiro-Wilk testi ise dağılımın normalden sapma gösterdiğini ortaya koymaktadır ($p = 0,000$).

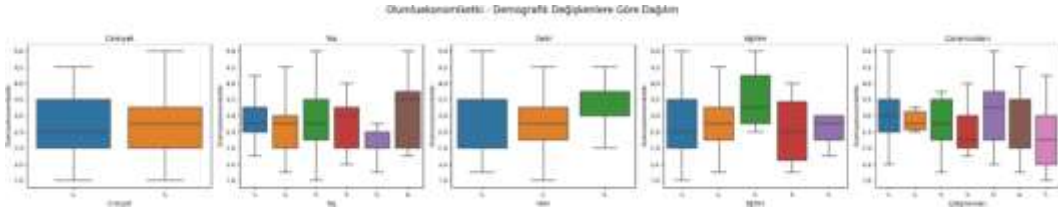
Genel olarak, tüm alt boyutlarda güvenilirliğin düşük olduğu ve dağılımların normal olmadığı görülmektedir.

Şekil 19. Alt Boyutların Q-Q Plot Dağılımı

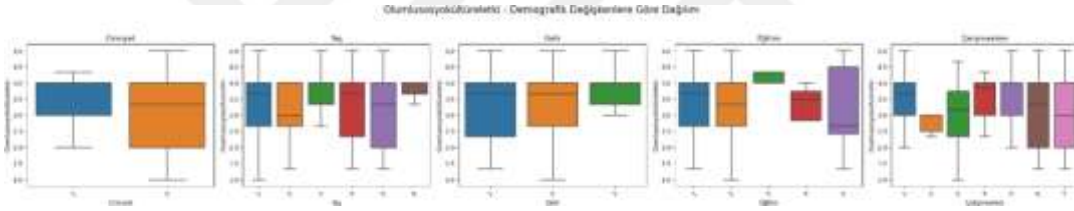
Şekil 19'da yer alan Q-Q plot grafiklerine göre, anketin alt boyutlarının çoğunda dağılımların teorik normal dağılımdan sapmalar gösterdiği gözlemlenmiştir. Aidiyet Duygusu ve Olumsuz Çevresel Etkiler alt boyutlarında, özellikle uç noktalarda belirgin sapmalar mevcuttur ve bu durum, dağılımların normal dağılıma uymadığını göstermektedir. Olumlu Çevresel Etkiler, Olumlu Ekonomik Etkiler ve Olumlu Sosyokültürel Etkiler alt boyutlarında ise gözlemler teorik çizgiye genel olarak uyumlu olmasına rağmen, uç noktalarda hafif sapmalar dikkat çekmektedir. Olumsuz Ekonomik Etkiler ve Olumsuz Sosyokültürel Etkiler alt boyutlarında da benzer şekilde, genel uyum gözlenmekle birlikte, orta ve uç noktalarda dağılımın normalden saptığı görülmektedir. Yaşam Tatmini alt boyutunda ise dağılım büyük ölçüde teorik çizgiyle uyumlu olsa da, uç noktalarda hafif sapmalar bulunmaktadır. Genel olarak, Q-Q plotlar tüm alt boyutlarda dağılımların normal dağılımdan tam olarak sapabileceğini ve özellikle uç noktalarda bu sapmaların belirginleştiğini göstermektedir.

Şekil 20. Olumlu Ekonomik Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

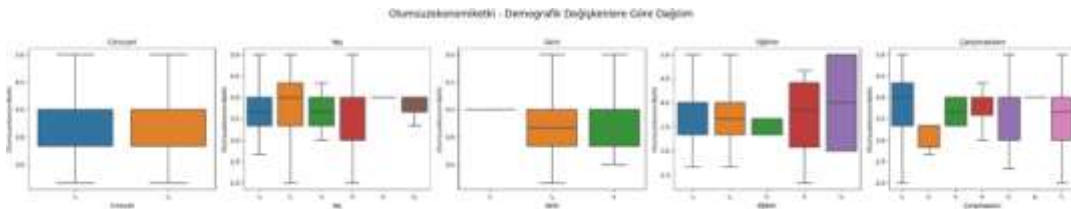
Şekil 20’de Olumlu Ekonomik Etkiler alt boyutu incelendiğinde, genç yaş grupları bu etkileri daha yüksek değerlendirirken, ileri yaş gruplarında algı daha düşüktür, bu da gençlerin ekonomik kalkınmanın faydalarından daha fazla yararlandığını göstermektedir. Orta gelir grubundakiler olumlu ekonomik etkileri daha yüksek algılamakta, eğitim seviyesi ve turizm sektöründe çalışan bireyler bu etkileri daha olumlu değerlendirmektedir.

Şekil 21. Olumlu Sosyo-Kültürel Etkinin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Şekil 21’de Olumlu Sosyo-Kültürel Etki alt boyutunda, kadınlar ve erkekler arasında olumlu sosyokültürel etkilerin benzer şekilde algılandığı görülmektedir. Genç yaş grupları, kültürel çeşitlilik ve etkinliklere erişimi daha olumlu değerlendirmektedir. Eğitim seviyesi ve gelir arttıkça, bireyler sosyokültürel gelişimi daha olumlu algılamaktadır. Turizm sektöründe çalışanlar ve yüksek eğitim seviyesine sahip olanlar, kültürel etkinliklerin faydalarını daha fazla hissetmektedir.

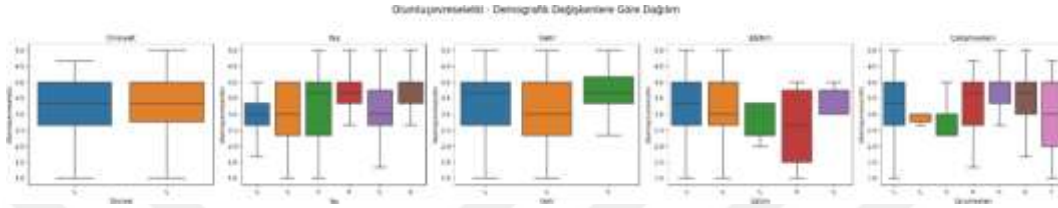
Şekil 22. Olumsuz Ekonomik Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Şekil 22’de Olumsuz Ekonomik Etkiler alt boyutunda, cinsiyet ve yaş grupları

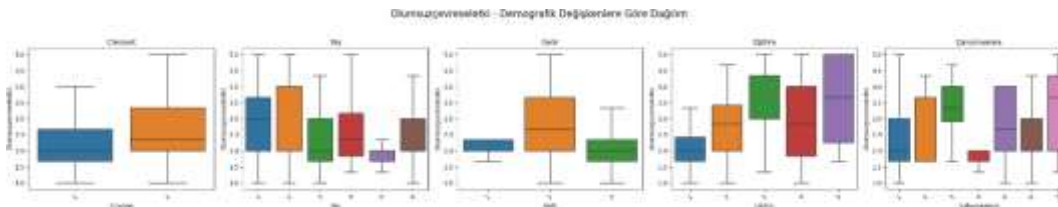
arasında farklı algılanmamaktadır. Gençler arasında bu etkiler daha az hissedilirken, orta yaş ve üzeri gruplar bu etkileri daha fazla algılamaktadır. Düşük gelir grubundaki bireyler, fiyat artışları ve yaşam pahalılığını daha yoğun hissetmektedir, bu da ekonomik değişimlerin bu grup üzerinde daha büyük bir etki yarattığını gösterir.

Şekil 23. Olumlu Çevresel Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

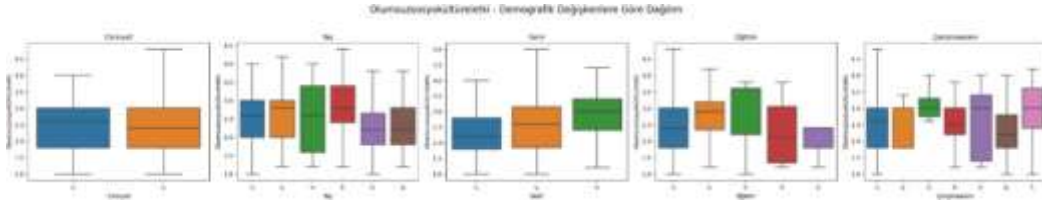
Şekil 23’de Olumlu Çevresel Etkiler alt boyutunda, genç yaş grupları ve yüksek eğitim seviyesine sahip bireyler arasında daha yüksek algılanmaktadır. Eğitim seviyesinin artması, çevresel farkındalığın ve altyapı gelişimlerinin olumlu etkilerinin daha fazla takdir edilmesine yol açmaktadır. Çalışma alanına bağlı olarak, turizm sektörü gibi alanlarda çalışan bireyler bu etkileri daha olumlu değerlendirmektedir.

Şekil 24. Olumsuz Çevresel Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

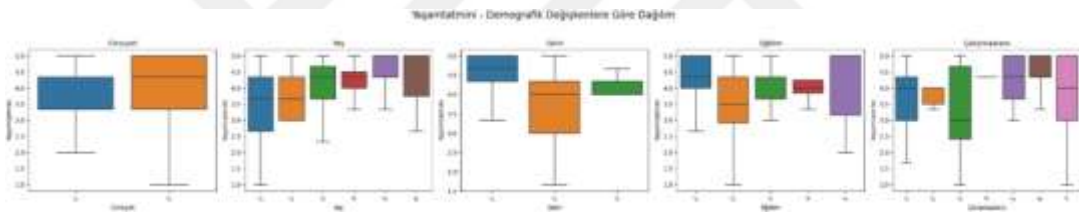
Şekil 24’de Olumsuz Çevresel Etkiler alt boyutunda, cinsiyet fark etmeksizin ileri yaş gruplarında daha yüksek algılanmaktadır. Bu durum, yaşın çevre bilinci üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Eğitim ve gelir seviyesi düşük olan bireyler, çevresel sorunların etkisini daha fazla hissetmektedir, bu da çevresel sorunlara karşı duyarlılığın sosyoekonomik seviyeye bağlı olarak değiştiğini gösterir.

Şekil 25. Olumsuz Sosyokültürel Etkilerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

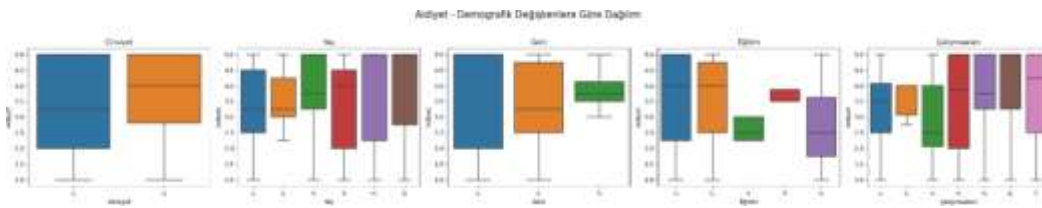
Şekil 25’de Olumsuz Sosyokültürel Etkiler alt boyutunda, erkekler ve ileri yaş grupları tarafından daha yüksek algılanmaktadır. Bu gruplar, sosyokültürel değişimlerin olumsuz yönlerini daha fazla hissediyor gibi görünmektedir. Ayrıca, turizm sektöründe çalışanlar bu etkileri daha fazla algılamaktadır, bu da turizmin bölge kimliğini ve sosyokültürel yapıyı nasıl etkilediğine dair bir farkındalık olduğunu göstermektedir.

Şekil 26. Yaşam Tatmininin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Şekil 26’da Yaşam Tatmini alt boyutunda, ileri yaş grupları ve erkekler arasında daha yüksek olarak algılanmaktadır. Bu, yaş ve cinsiyetin yaşam tatmini üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Daha yüksek eğitim seviyesine sahip ve yüksek gelir grubundaki bireyler, yaşam tatminini daha yüksek algılamaktadır, bu da ekonomik ve eğitimsel refahın yaşam memnuniyeti üzerindeki olumlu etkisini ortaya koymaktadır.

Şekil 27. Aidiyetin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Şekil 27’de aidiyet duygusu, gençler ve kadınlar arasında daha yüksek seviyelerde görülmektedir. Gençlerin ve kadınların yaşadıkları yerle duygusal bir

bağ kurma eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, turizm sektöründe çalışan bireylerin, bölgeyle daha güçlü bir bağ kurdukları ve aidiyet duygusunu daha yüksek hissettikleri görülmektedir, bu da işlerinin ve yaşam tarzlarının yaşadıkları yerle doğrudan ilişkisinden kaynaklanabilir.

Tablo 14. Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Sıra Ortalaması		Sıra Toplamı	U	p
Olumlu Ekonomik Etki	Kadın	154,37	22383,50	11691,500	0,945
	Erkek	153,67	24894,50		
Olumlu Sosyokültürel Etki	Kadın	166,70	24171,00	9904,000	0,014
	Erkek	142,64	23107,00		
Olumlu Çevresel Etki	Kadın	149,80	21720,50	11135,500	0,428
	Erkek	157,76	25557,50		
Olumsuz Ekonomik Etki	Kadın	147,78	21428,50	10843,500	0,227
	Erkek	159,56	25849,50		
Olumsuz Sosyokültürel Etki	Kadın	158,10	22924,00	11151,000	0,443
	Erkek	150,33	24354,00		
Olumsuz Çevresel Etki	Kadın	134,47	19497,50	8912,500	0,000
	Erkek	171,48	27780,50		
Aidiyet	Kadın	138,54	20088,50	9503,500	0,003
	Erkek	167,84	27189,50		
Yaşam Tatmini	Kadın	141,29	20486,50	9901,500	0,016
	Erkek	165,38	26791,50		

Verilere göre, alt boyutlar cinsiyete göre karşılaştırıldığında, bazı alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu gözlemlenmektedir (Tablo 14). Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda kadınlar (sıra ortalaması = 166,70) erkeklere (sıra ortalaması = 142,64) kıyasla daha yüksek bir ortalamaya sahip olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır (p = 0,014). Benzer şekilde, Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunda erkekler (sıra ortalaması = 171,48) kadınlara (sıra ortalaması = 134,47) göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olup bu fark da anlamlı bulunmuştur (p = 0,000). Aidiyet alt boyutunda da erkekler (sıra ortalaması = 167,84) kadınlardan (sıra ortalaması = 138,54) daha yüksek bir ortalama göstermekte ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır (p = 0,003). Yaşam Tatmini alt boyutunda kadınlar (sıra ortalaması = 141,29) ile erkekler (sıra ortalaması = 165,38) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (p = 0,016) ve bu durumda da erkekler daha yüksek bir ortalamaya sahiptir. Diğer alt boyutlarda, yani Olumlu Ekonomik Etki, Olumlu Çevresel Etki, Olumsuz Ekonomik Etki, ve Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutlarında, kadın ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p > 0,05). Bu sonuçlar, belirli alanlarda cinsiyetin algıları ve tutumları etkilediğini göstermektedir.

Tablo 15. Olumlu Ekonomik Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	P	Eğitim	Ortalama	p
Olumlu Ekonomik Etki	15-25 Yaş	170,66	0.000	1-5yıl	172,22	0.098	İlköğretim	149,70	0.205
	26-35 Yaş	147,02		6-10 Yıl	152,09		Lise	158,68	
	36-45 Yaş	171,91		11-15 Yıl	174,20		Ön Lisans	219,11	
	46-55 Yaş	157,23		16-20 Yıl	136,01		Lisans	136,13	
	56-65 Yaş	107,72		21 ve Üzeri Yıl	148,67		Lisans Üstü	155,79	
	66 ve Üzeri Yaş	189,61							

Tablo 15’de Olumlu Ekonomik Etki alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunurken ($p = 0,000$), Sille’de yaşam süresi ve eğitim durumunda anlamlı bir fark görülmemiştir. Post-hoc analiz sonuçları, 55–65 yaş grubunun “olumlu ekonomik etki” algısının 15–25, 36–45 ve 66+ yaş gruplarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha düşük olduğunu göstermektedir (tüm p değerleri $< 0,05$); ortalama farklar, 15–25 ve 36–45’in 55–65’e göre sırasıyla yaklaşık 0.497 ve 0.553 puan daha yüksek, 66+’ın ise 0.743 puan daha yüksek algıya sahip olduğunu göstermiştir. Buna karşılık 26–35 yaş grubu ile diğer gruplar arasında bu değişken bakımından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 16. Olumlu Sosyokültürel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumlu Sosyokültürel Etki	15-25 Yaş	147,61	0.003	1-5yıl	152,04	0.305	İlköğretim	156,28	0.036
	26-35 Yaş	134,40		6-10 Yıl	109,09		Lise	145,25	
	36-45 Yaş	180,79		11-15 Yıl	164,61		Ön Lisans	234,56	
	46-55 Yaş	148,65		16-20 Yıl	145,28		Lisans	131,63	
	56-65 Yaş	137,92		21 ve Üzeri Yıl	158,50		Lisans Üstü	133,14	
	66 ve Üzeri Yaş	199,68							

Tablo 16’da Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda, hem yaş ($p = 0,003$) hem de eğitim durumu ($p = 0,036$) anlamlı farklılık gösterirken, Sille’de yaşam süresi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, 66+ yaş grubu "olumlu sosyo-kültürel etki" algısında 15–25, 26–35, 46–55 ve 55–65 yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek bir puan göstermektedir (tüm p değerleri < 0.05), bu farkların ortalama büyüklükleri sırasıyla 0.44961 ile 0.65923 arasında değişmektedir. 36–45 yaş grubu ile 66+ yaş grubu arasında ise anlamlı bir fark bulunmamaktadır, yani bu yaş grubu dışında tüm yaş gruplarına kıyasla 66+ yaş grubunun algısı daha üstündür. Post-hoc analiz sonuçları, 66 yaş ve üzeri grubunun “olumlu sosyo-kültürel etki” algısının 15–25, 26–35, 46–55 ve 55–65 yaş gruplarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu gösterirken ($p < 0.05$), yalnızca 36–45 yaş grubu ile 66+ arasında bu bakımdan anlamlı bir fark saptanmamıştır. Post-hoc analiz sonunda eğitim durumuna göre yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanamamıştır.

Tablo 17. Olumlu Çevresel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	p	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	P
Olumlu Çevresel Etki	15-25 Yaş	124,53	0.000	1-5yıl	135,17	0.089	İlköğretim	160,89	0.354
	26-35 Yaş	130,26		6-10 Yıl	108,59		Lise	144,88	
	36-45 Yaş	168,42		11-15 Yıl	146,06		Ön Lisans	128,17	
	46-55 Yaş	181,87		16-20 Yıl	156,87		Lisans	116,00	
	56-65 Yaş	147,73		21 ve Üzeri Yıl	165,99		Lisans Üstü	148,00	
	66 ve Üzeri Yaş	204,75							

Tablo 17’de Olumlu Çevresel Etki alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunurken ($p = 0,000$), diğer değişkenlerde anlamlı fark gözlenmemiştir. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, 66 yaş ve üzeri grubunun “olumlu çevresel etki” algısı, 15–25, 26–35 ve 55–65 yaş gruplarına kıyasla anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuş ($p < 0,05$). Ayrıca, 46–55 yaş grubu da 15–25 yaş grubuna göre daha yüksek bir olumlu çevresel etki algısına sahip. Post-hoc analiz sonuçları, 66 yaş ve üzeri grubunun “olumlu çevresel etki” algısının 15–25, 26–35 ve 55–65 yaş gruplarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu ($p < 0,05$) göstermiş; bunun yanında 46–55 yaş grubu da 15–25’e göre daha yüksek “olumlu çevresel etki” algılamıştır.

Tablo 18. Olumsuz Ekonomik Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumsuz Ekonomik Etki	15-25 Yaş	131,17	0.005	1-5yıl	124,40	0.050	İlköğretim	158,39	0.266
	26-35 Yaş	176,29		6-10 Yıl	135,68		Lise	144,62	
	36-45 Yaş	136,04		11-15 Yıl	157,05		Ön Lisans	105,00	
	46-55 Yaş	146,35		16-20 Yıl	149,34		Lisans	162,50	
	56-65 Yaş	179,25		21 ve Üzeri Yıl	166,95		Lisans Üstü	172,86	
	66 ve Üzeri Yaş	167,73							

Tablo 18’de Olumsuz Ekonomik Etki alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı bir fark ($p = 0,005$) bulunurken, Sille’de yaşam süresi ve eğitim durumunda anlamlı fark bulunmamaktadır. Post-hoc sonuçlarına bakıldığında 56-65 yaş ve 15-25 yaş arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı ($p = 0.070$), ancak bu fark sınırdadır. 56-65 yaş grubunun olumsuz ekonomik etkileri, gençlere göre daha yüksek olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 19. Olumsuz Sosyokültürel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	p	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumsuz Sosyokültürel Etki	15-25 Yaş	162,41	0.013	1-5yıl	153,71	0.302	İlköğretim	143,99	0.009
	26-35 Yaş	172,90		6-10 Yıl	179,32		Lise	179,81	
	36-45 Yaş	155,82		11-15 Yıl	169,58		Ön Lisans	201,28	
	46-55 Yaş	174,83		16-20 Yıl	136,93		Lisans	127,13	
	56-65 Yaş	125,65		21 ve Üzeri Yıl	154,25		Lisans Üstü	131,64	
	66 ve Üzeri Yaş	127,39							

Tablo 19’da Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutunda, yaş ($p = 0,013$) ve eğitim ($p = 0,009$) durumlarında anlamlı farklılıklar bulunurken, Sille’de yaşam süresi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Post-hoc sonuçlarına bakıldığında 46-55 yaş ve 56-65 yaş arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p = 0,049$). 46-55 yaş grubunun olumsuz ekonomik etkileri 56-65 yaşa göre daha fazla algıladıkları görülmektedir. Eğitim düzeyi bakımından, tabloda ilköğretim ile lise arasında $-0,29673$ puanlık bir fark görülmekle birlikte ($p=0,052$), bu değer $0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmemiştir; dolayısıyla lise grubunun ortalaması ilköğretime göre yaklaşık $0,30$ puan daha yüksek olsa da (ilköğretim - lise = $-0,29673$), fark “sınırdan” kalmıştır.

Tablo 20. Olumsuz Çevresel Etki Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Olumsuz Çevresel Etki	15-25 Yaş	181,45	0.003	1-5yıl	173,96	0.042	İlköğretim	138,79	0.000
	26-35 Yaş	165,62		6-10 Yıl	207,00		Lise	172,65	
	36-45 Yaş	145,79		11-15 Yıl	160,73		Ön Lisans	201,28	
	46-55 Yaş	158,73		16-20 Yıl	137,20		Lisans	171,38	
	56-65 Yaş	121,88		21 ve Üzeri Yıl	148,12		Lisans Üstü	220,07	
	66 ve Üzeri Yaş	144,20							

Tablo 20’de Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunda, hem yaş ($p = 0,003$), hem Sille’de yaşam süresi ($p = 0,042$), hem de eğitim durumu ($p = 0,000$) açısından anlamlı farklar gözlenmiştir. Post-hoc analiz sonuçları, 46–55 yaş grubunun “olumsuz sosyo-kültürel etki” puanının 55–65 yaş grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek olduğunu ($p=0.049$) göstermektedir. Bu sonuç, 46–55 yaş grubunun bu alanda daha olumsuz bir algı sergilediğini işaret etmektedir. Post-hoc analiz, yalnızca 46–55 yaş grubunun “olumsuz sosyo-kültürel etki” algısının 55–65 yaş grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek olduğunu ortaya koymuş ($p=0.049$, fark=0.44430), diğer yaş grupları arasındaki farklar ise istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Sille’de yaşam süresi açısından Post-hoc analizinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bunun nedeni Kruskal Wallis testi sonucunda sig. ($p = 0,042$) değerinin .05’e çok yakın olmasından kaynaklanıyor olabilir. Eğitim düzeyi açısından ise ilköğretim düzeyinin liseye göre $-0,36369$ puan ($p=0,045$) ve lisansüstüne göre $-1,26190$ puan ($p=0,048$) daha düşük bir ortalaması olduğu saptanmıştır (yani lise ve lisansüstü mezunlarının “olumsuz çevresel etki” ortalamaları sırasıyla ilköğretime göre yaklaşık 0,36 ve 1,26 puan daha yüksek çıkmıştır), bu da özellikle lisansüstü düzeydekilerin “olumsuz çevresel etki” algısının ilköğretim grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı biçimde arttığını göstermektedir.

Tablo 21. Aidiyet Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Sıra Ortalaması	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Sıra Ortalaması	P
Aidiyet	15-25 Yaş	132,39	0.081	1-5yıl	125,06	0.464	İlköğretim	161,63	0.301
	26-35 Yaş	136,14		6-10 Yıl	121,09		Lise	146,91	
	36-45 Yaş	156,73		11-15 Yıl	140,64		Ön Lisans	113,78	
	46-55 Yaş	143,18		16-20 Yıl	171,02		Lisans	168,38	
	56-65 Yaş	178,74		21 ve Üzeri Yıl	163,81		Lisans Üstü	105,36	
	66 ve Üzeri Yaş	195,50							

Tablo 21’de Aidiyet alt boyutunda, Sille’de yaşam süresi ($p = 0,464$), yaş ($p = 0,081$) ve eğitime ($p = 0,301$) göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 22. Yaşam Tatmini Yaşa, Eğitime ve Sille’de Yaşama Göre Kruskal Wallis Testi

	Yaş	Ortalama	P	Sille’de Yaşam	Sıra Ortalaması	p	Eğitim	Ortalama	p
Yaşam Tatmini	15-25 Yaş	115,58	0.296	1-5yıl	121,88	0.401	İlköğretim	170,85	0.061
	26-35 Yaş	116,43		6-10 Yıl	122,27		Lise	109,76	
	36-45 Yaş	156,83		11-15 Yıl	113,20		Ön Lisans	147,44	
	46-55 Yaş	155,95		16-20 Yıl	175,59		Lisans	148,25	
	56-65 Yaş	202,01		21 ve Üzeri Yıl	173,09		Lisans Üstü	178,43	
	66 ve Üzeri Yaş	192,30							

Tablo 22’de Yaşam Tatmini alt boyutunda ise yaşa ($p = 0,296$), Sille’de yaşam süresine ($p = 0,401$) ve eğitim durumuna göre ($p = 0,061$) istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmamaktadır.

Tablo 23. Olumlu Ekonomik Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumlu Ekonomik Etki	Turizm	175,68	0,002	17 Bin ve Altı	133,62	0,000
	Tarım	171,67		17001-30000	157,96	
	Öğrenci	157,13		30001 ve Üzeri	212,07	
	Ev Hanımı	126,66				
	Kamu	186,88				
	Emekli	138,71				
	Diğer	120,73				

Verilere göre, çalışma alanı ve gelir düzeyinin alt boyutlar üzerindeki etkileri istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir. Tablo 23’de Olumlu Ekonomik Etki alt boyutunda, turizm, tarım ve kamu çalışanları gibi gruplarda anlamlı farklılıklar bulunmuş olup ($p = 0,002$), gelir düzeyi açısından da 17 bin ve altı gelir grubuyla 30 bin ve üzeri gelir grubu arasında belirgin bir fark vardır ($p = 0,000$). Post-hoc analiz sonuçlarına göre Turizm sektöründe çalışanların “olumlu ekonomik etki” algısı, Ev Hanımı grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur (fark = 0,41846; $p=0,023$). Diğer çalışma alanları arasında ise benzer bir farklılığa rastlanmamış, yani çalışma alanı faktörü Turizm–Ev Hanımı karşılaştırması dışında “olumlu ekonomik etki” üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. 30 bin ve üzeri grubu, hem 17 bin ve altı grubundan (fark = 0,73544; $p=0,001$) hem de 17000–30000 grubundan (fark = 0,58437; $p=0,005$) anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumlu ekonomik etki” algısına sahiptir. Gelir arttıkça “olumlu ekonomik etki” algısı da yükselme eğilimi göstermektedir; özellikle “30 bin ve üzeri” gelir grubundakiler bu etkiyi diğer gruplara göre daha yüksek algılamaktadır.

Tablo 24. Olumlu Sosyokültürel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumlu Sosyokültürel Etki	Turizm	168,61	0,002	17 Bin ve Altı	152,68	0,078
	Tarım	89,33		17001-30000	149,24	
	Öğrenci	130,08		30001 ve Üzeri	189,31	
	Ev Hanımı	168,61				
	Kamu	189,86				
	Emekli	131,58				
	Diğer	127,64				

Tablo 24’de Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda, çalışma alanında anlamlı farklar bulunurken ($p = 0,002$), gelir düzeyinde anlamlı bir fark görülmemiştir ($p = 0,078$). Yapılan post-hoc analiz, “olumlu sosyo-kültürel etki” algısı bakımından Turizm grubu ile Tarım (fark = 0,72510; $p=0,037$) ve Emekli (fark = 0,44996; $p=0,043$) grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir; her iki durumda da Turizm grubu daha yüksek algıya sahiptir. Benzer şekilde Ev Hanımı ve Kamu grupları da Tarım grubundan sırasıyla 0,70139 ($p=0,039$) ve 0,95238 ($p=0,022$) puan daha yüksek ortalama “olumlu sosyo-kültürel etki” algılamaktadır.

Tablo 25. Olumlu Çevresel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumlu Çevresel Etki	Turizm	150,72	0,001	17 Bin ve Altı	164,14	0,002
	Tarım	105,83		17001-30000	140,27	
	Öğrenci	95,30		30001 ve Üzeri	199,15	
	Ev Hanımı	159,97				
	Kamu	208,17				
	Emekli	171,75				
	Diğer	132,83				

Tablo 25’de Olumlu Çevresel Etki alt boyutunda ise hem çalışma alanı ($p = 0,001$) hem de gelir düzeyi ($p = 0,002$) açısından anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Post-hoc analizler, “olumlu çevresel etki” açısından Kamu grubunun hem Tarım (fark $\approx 0,93651$; $p=0,002$) hem de Öğrenci (fark $\approx 1,15873$; $p=0,001$) ve Diğer (fark $\approx 0,96681$; $p=0,023$) gruplarına kıyasla anlamlı derecede daha yüksek bir algıya sahip olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde Emekli grubu da Tarım’a göre 0,50794 ($p=0,005$) ve Öğrenci’ye göre 0,73016 ($p=0,008$) puan daha yüksek “olumlu çevresel etki” ortalamasına sahiptir. Yapılan post-hoc analiz sonuçları, “30 bin ve üzeri” gelir grubunun “17000–30000” gelir grubuna kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumlu çevresel etki” algısına sahip olduğunu (fark = 0,61293; $p=0,000$) ortaya koyarken, “17 bin ve altı” grubunun her iki gruba göre de istatistiksel olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle, orta gelir düzeyindekilere göre yüksek gelirli katılımcılar “olumlu çevresel etki”yi daha yüksek oranda algılamaktadır.

Tablo 26. Olumsuz Ekonomik Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumsuz Ekonomik Etki	Turizm	156,26	0,020	17 Bin ve Altı	172,42	0,007
	Tarım	60,00		17001-30000	140,42	
	Öğrenci	121,63		30001 ve Üzeri	164,46	
	Ev Hanımı	158,45				
	Kamu	154,74				
	Emekli	174,05				
	Diğer	137,56				

Tablo 26’da Olumsuz Ekonomik Etki alt boyutunda, turizm ve kamu çalışanları arasında anlamlı farklar bulunurken ($p = 0,020$), gelir düzeyinde de anlamlı farklar vardır ($p = 0,007$). Post-hoc analiz, Emekli grubunun “olumsuz ekonomik etki” algısının Tarım grubuna göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu (tarım – emekli = $-0,79365$; $p=0,030$) ortaya koymuştur. Bu bulgu, Emeklilerin olumsuz ekonomik etkileri Tarım sektörü çalışanlarına nazaran daha yoğun hissettiklerini göstermektedir. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, “17 bin ve altı” gelir grubunun “17000–30000” grubuna kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumsuz ekonomik etki” puanına sahip olduğu (fark = $0,24795$; $p=0,006$) saptanmıştır. Buna karşın “17 bin ve altı – 30 bin ve üzeri” ve “17000–30000 – 30 bin ve üzeri” arasındaki karşılaştırmalarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Dolayısıyla en düşük gelir düzeyine sahip katılımcıların (17 bin ve altı), orta gelir grubundakilere (17000–30000) oranla olumsuz ekonomik etkileri daha güçlü biçimde algıladıkları söylenebilir.

Tablo 27. Olumsuz Sosyokültürel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumsuz Sosyokültürel Etki	Turizm	151,81	0,013	17 Bin ve Altı	136,03	0,015
	Tarım	129,67		17001-30000	161,10	
	Öğrenci	197,73		30001 ve Üzeri	182,54	
	Ev Hanımı	154,35				
	Kamu	159,69				
	Emekli	126,80				
	Diğer	187,41				

Tablo 27’de Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutunda, çalışma alanı ($p = 0,013$) ve gelir düzeyi ($p = 0,015$) açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ancak Çalışma grubundaki bu anlamlı fark Post-hoc analizine yansımamakta olup istatistiksel olarak yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bnezer şekilde gelir düzeyinde de aynı durum söz konusudur. Post-hoc analizi sonucunda

hiçbir grup çifti arasında $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 28. Olumsuz Çevresel Etki Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Olumsuz Çevresel Etki	Turizm	150,19	0,000	17 Bin ve Altı	134,45	0,001
	Tarım	125,67		17001-30000	170,65	
	Öğrenci	207,98		30001 ve Üzeri	128,80	
	Ev Hanımı	107,59				
	Kamu	157,38				
	Emekli	155,36				
	Diğer	202,61				

Tablo 28’de Olumsuz Çevresel Etki alt boyutunda, hem çalışma alanı ($p = 0,000$) hem de gelir düzeyi ($p = 0,001$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklar mevcuttur. “Olumsuz çevresel etki” açısından Turizm grubunun Ev Hanımı grubuna göre daha yüksek (fark = 0,46240; $p=0,017$), ancak Diğer grubuna göre daha düşük (fark = -0,83621; $p=0,030$) bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir; benzer şekilde Öğrenci grubu Ev Hanımı’na göre (1,18194; $p=0,003$), Diğer grubu da Ev Hanımı’na (-1,29861; $p=0,000$) ve Emekli’ye (-0,91005; $p=0,014$) kıyasla daha yüksek bir “olumsuz çevresel etki” algısına sahiptir. Bu sonuçlar, “Diğer” çalışma alanına mensup katılımcıların çoğu gruba göre daha yüksek, Ev Hanımı grubunun ise Turizm, Öğrenci ve Diğer’e nazaran daha düşük “olumsuz çevresel etki” algıladıklarını ortaya koymaktadır. Post-hoc analiz sonuçları, “17000–30000” gelir grubunun “17 bin ve altı” grubuna göre anlamlı düzeyde daha yüksek bir “olumsuz çevresel etki” algısına sahip olduğunu (fark = 0,53672; $p=0,000$) göstermektedir. Buna karşın, “17 bin ve altı – 30 bin ve üzeri” ve “17000–30000 – 30 bin ve üzeri” gelir grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Başka bir deyişle, orta gelir grubundakiler (17000–30000), düşük gelir grubundakilere (17 bin ve altı) kıyasla daha yüksek “olumsuz çevresel etki” algılamakla birlikte, yüksek gelir (30 bin ve üzeri) düzeyindekilerle benzer bir ortalama sergilemektedir.

Tablo 29. Aidiyet Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Aidiyet	Turizm	132,56	0,005	17 Bin ve Altı	175,96	0,046
	Tarım	144,00		17001-30000	138,14	
	Öğrenci	110,85		30001 ve Üzeri	164,35	
	Ev Hanımı	156,27				
	Kamu	173,81				
	Emekli	198,83				
	Diğer	155,83				

Tablo 29’da Aidiyet alt boyutunda, çalışma alanı ($p = 0,005$) ve gelir düzeyi ($p = 0,046$) farklılık göstermektedir. Çalışma grubundaki bu anlamlı fark Post-hoc analizine yansımamakta olup istatistiksel olarak yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 30. Yaşam Tatmini Çalışma Alanı ve Gelir Düzeyine Göre Kruskal Wallis Testi

	Çalışma Alanı	Ortalama	p	Gelir Düzeyi	Ortalama	p
Yaşam Tatmini	Turizm	129,75	0,000	17 Bin ve Altı	194,40	0,178
	Tarım	107,33		17001-30000	129,12	
	Öğrenci	102,53		30001 ve Üzeri	146,04	
	Ev Hanımı	169,77				
	Kamu	163,88				
	Emekli	209,93				
	Diğer	142,92				

Tablo 30’da Son olarak, Yaşam Tatmini alt boyutunda da çalışma alanına göre ($p = 0,000$) anlamlı farklılıklar varken ve gelir düzeyine göre ($p = 0,178$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Post-hoc analiz sonuçlarına göre, “Yaşam Tatmini” açısından Turizm grubunun ortalaması, Tarım grubuna kıyasla anlamlı biçimde daha düşük bulunmuştur (fark = $-0,70019$; $p=0,000$). Post-hoc analiz sonuçları, Tarım çalışanlarının yaşam tatminlerinin Turizm çalışanlarına göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Tarım grubu, Ev Hanımı grubuna göre de anlamlı derecede daha yüksek bir yaşam tatmini algısına sahiptir (fark = $0,60417$; $p=0,000$). Bu sonuçlar, Tarım sektöründeki kişilerin yaşam tatminlerinin, diğer gruplara göre daha yüksek olduğunu işaret etmektedir. Tarım grubunun “yaşam tatmini” puanının hem Turizm’e (fark = $-0,70019$; $p=0,000$) hem de Ev Hanımı’na (fark = $0,60417$; $p=0,000$) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, Turizm grubu Tarım’ın gerisinde

kalırken (Turizm < Tarım), Ev Hanımı grubu da Tarım'a göre daha düşük bir "yaşam tatmini" algısına sahiptir.

3.12. Hipotez Testlerine İlişkin Genel Değerlendirme

Bu bölümde SPSS programı ile yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgulara hareketle hipotezlerin kabul ve red durumlarına ilişkin genel bir değerlendirme yapılacaktır.

H1: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumlu ekonomik etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Olumlu ekonomik etkilerde genel olarak anlamlı farklar gözlemlenmiştir.

H1a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyet açısından anlamlı fark bulunmamıştır.

H1b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 55–65 yaş grubu, diğer gruplara kıyasla anlamlı düzeyde daha düşük algıya sahiptir.

H1c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Eğitim düzeyine göre anlamlı fark saptanmıştır.

H1d: Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Sille'de yaşama süresine göre anlamlı fark yoktur.

H1e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Özellikle Turizm çalışanları ile Ev Hanımı grubu arasında anlamlı fark bulunmuştur.

H1f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Gelir arttıkça olumlu ekonomik etki algısı da artmaktadır; özellikle 30 bin TL ve üzeri grup fark yaratmaktadır.

H2: Olumlu sosyo-kültürel etkiler, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Bazı demografik değişkenlere göre anlamlı farklar mevcuttur.

H2a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyete göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

H2b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 66 yaş üstü grup daha yüksek algıya sahiptir.

H2c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Eğitim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

H2d: Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Sille'de yaşama süresine göre anlamlı fark yoktur.

H2e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Turizm grubu, Tarım ve Emekli gruplarına göre daha yüksek algı göstermektedir.

H2f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Gelir düzeyine göre anlamlı fark bulunmamıştır.

H3: Olumlu çevresel etkiler, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Özellikle yaş, çalışma alanı ve gelir düzeyine göre farklar vardır.

H3a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyete göre anlamlı fark yoktur.

H3b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 66+ yaş grubu daha yüksek algı göstermektedir.

H3c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Eğitim düzeyine göre anlamlı fark saptanmıştır.

H3d: Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Anlamlı fark bulunmamıştır.

H3e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Kamu çalışanları daha yüksek algı göstermektedir.

H3f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 30 bin ve üzeri grubu daha yüksek çevresel etki algılamaktadır.

H4: Olumsuz ekonomik etkiler, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Özellikle yaş ve gelir düzeyine göre anlamlı farklar vardır.

H4a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyete göre anlamlı fark yoktur.

H4b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 55–65 yaş

grubu daha yüksek olumsuz ekonomik etki algılamaktadır.

H4c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Eğitim düzeyine göre anlamlı fark saptanmıştır.

H4d: Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Anlamlı fark saptanmamıştır.

H4e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Emekliler Tarım grubuna göre daha yüksek algı göstermiştir.

H4f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 17 bin ve altı gelire sahip bireyler, daha yüksek olumsuz ekonomik etki algılamıştır.

H5: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz sosyo-kültürel etkileri, demografik özelliklere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Genel modelde anlamlı farklar mevcuttur.

H5a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyete göre anlamlı fark tespit edilmemiştir.

H5b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 46–55 yaş grubu, 55–65 yaş grubuna kıyasla daha yüksek algıya sahiptir.

H5c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Eğitim düzeyine göre anlamlı fark bulunmuştur.

H5d: Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Anlamlı fark saptanmamıştır.

H5e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Kruskal-Wallis testi anlamlıdır ancak post-hoc'ta çiftler arası fark belirgin değildir.

H5f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Anlamlı fark Kruskal-Wallis testiyle tespit edilmiş fakat post-hoc'ta grup çiftleri arasında anlam farkı saptanmamıştır.

H6: Turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki olumsuz çevresel etkileri, demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Çoğu demografik değişkene göre anlamlı fark gözlenmiştir.

H6a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyet

açısından anlamlı fark bulunmamıştır.

H6b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) 15–25 yaş grubu en yüksek, 66+ grubu en düşük algıya sahiptir.

H6c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Eğitim düzeyine göre anlamlı fark bulunmuştur.

H6d: Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

H6e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Ev Hanımı grubu daha düşük, Diğer ve Öğrenci grupları daha yüksek olumsuz algı göstermiştir.

H6f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Orta gelir grubu, düşük gelirlilere kıyasla daha yüksek olumsuz çevresel etki algılamaktadır.

H7: Turizm faaliyetlerinin yerel aidiyet duygusu üzerindeki etkisi, bireylerin demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

(Kısmen Kabul) Çalışma alanı ve gelir düzeyinde fark vardır, ancak diğer değişkenlerde anlamlılık sınırlıdır.

H7a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyet temelinde anlamlı fark yoktur.

H7b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Yaş grupları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

H7c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Eğitim düzeyine göre fark yoktur.

H7d: Sille’de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

H7e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Kruskal-Wallis testi anlamlıdır, ancak post-hoc sonuçları anlamlı fark göstermemiştir.

H7f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Gelir düzeyi anlamlıdır fakat post-hoc analizlerde gruplar arası fark netleşmemiştir.

H8: Turizm faaliyetlerinin yaşam tatmini üzerindeki etkisi, demografik faktörlere göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kısmen Kabul) Sadece çalışma alanına göre anlamlı fark saptanmıştır.

H8a: Cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Cinsiyete göre anlamlı fark yoktur.

H8b: Yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Yaş grupları arasında anlamlı fark saptanmamıştır.

H8c: Eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Eğitim durumuna göre fark yoktur.

H8d: Sille'de yaşama süresine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Anlamlı fark bulunmamıştır.

H8e: Çalışma alanına göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Kabul) Tarım grubunun yaşam tatmini, Turizm ve Ev Hanımı gruplarından anlamlı şekilde daha yüksektir.

H8f: Gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. (Red) Gelir düzeyine göre anlamlı fark saptanmamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, Sille bölgesindeki turizm faaliyetlerinin yerel halk üzerindeki sosyo-ekonomik ve kültürel etkilerini analiz ederek, demografik değişkenler doğrultusunda turizmin çeşitli boyutlarını değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda, turizm faaliyetlerinin Sille halkı için hem olumlu hem de olumsuz etkiler yarattığı tespit edilmiştir. Katılımcıların olumlu ekonomik etkiler, sosyo-kültürel gelişim ve çevresel katkılar konusundaki algılarının çoğunlukla olumlu olduğu, ancak olumsuz ekonomik ve çevresel etkilerle ilgili endişelerinin de olduğu görülmüştür.

Çalışmanın analizinde cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışma alanı ve gelir düzeyi gibi çeşitli demografik faktörlerin yerel halkın turizmle ilgili algılarını etkileyip etkilemediği değerlendirilmiştir.

Cinsiyet açısından yapılan karşılaştırmalarda, kadınlar olumlu sosyo-kültürel etkiler konusunda erkeklerden daha yüksek bir algıya sahipken, erkekler olumsuz çevresel etki, aidiyet ve yaşam tatmini gibi faktörlerde daha yüksek algılar sergilemişlerdir. Ancak, bazı diğer faktörlerde cinsiyetler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durum, cinsiyetin algıları farklı şekilde etkilediğini ve bazı konularda kadınların daha olumlu, bazı konularda ise erkeklerin daha olumlu algıladığını göstermektedir.

Yaş grupları itibarıyla yapılan analizde, "olumlu ekonomik etki" algısının yaşla değiştiği, özellikle genç yaş gruplarının daha olumlu algıladıkları, orta yaş gruplarının ise daha düşük algılara sahip oldukları bulunmuştur. Ayrıca, yaşla birlikte olumlu çevresel etki algısının arttığı, 66 yaş ve üzeri grubunun en yüksek algıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, yaş grupları arasında eğitim durumunun etkisini gösteren belirgin bir fark gözlemlenmemiştir.

Eğitim seviyesiyle yapılan karşılaştırmalarda, yüksek eğitim seviyelerine sahip bireylerin olumlu çevresel etkiler konusunda daha yüksek algılara sahip oldukları, ancak bu durum diğer alt boyutlarda net bir etki göstermemektedir. Özellikle lisansüstü eğitim almış bireylerin çevresel etkileri daha olumsuz algıladıkları görülmüştür.

Gelir düzeyine göre yapılan analizlerde ise yüksek gelir grubundaki bireylerin hem olumlu ekonomik etkileri daha yüksek algıladıkları hem de olumsuz

çevresel etkileri daha fazla hissettikleri gözlemlenmiştir. Düşük gelirli bireylerin olumsuz ekonomik etkileri daha güçlü şekilde algıladıkları tespit edilmiştir.

Son olarak, çalışma alanına göre yapılan analizler, özellikle turizm sektörü çalışanlarının olumlu ekonomik ve sosyo-kültürel etkileri daha yüksek algıladıklarını, ancak olumsuz çevresel etki konusunda bazı grupların daha fazla olumsuz algı sergilediğini ortaya koymuştur. Tarım ve emeklilik gibi diğer sektörlerde çalışanlar, çevresel etkileri daha olumlu algılamaktadırlar.

Demografik değişkenler, bölge sakinlerinin turizme ilişkin algılarını önemli ölçüde etkilemektedir. Örneğin, Andereck ve Nyaupane (2010), turizmden elde edilen kişisel faydaların, demografik faktörler ile turizmin yerel ekonomideki rolüne ilişkin algılar arasındaki ilişkiye aracılık edebileceğini vurgulamaktadır. Bu bulgu, yaş, cinsiyet, gelir ve eğitim düzeyi gibi demografik değişkenlerin, bölge sakinlerinin turizmin etkisini zaman içinde nasıl algıladıklarını etkilediğini savunan Chang ve diğerleri (2020) tarafından da doğrulanmaktadır. Ayrıca, Martínez-Garcia ve diğerleri (2017), ev sahibi toplulukların turizm politikalarının şekillendirilmesinde önemli bir rol oynadığını ve bu toplulukların tutumlarının demografik özelliklere göre önemli ölçüde farklılık gösterdiğini belirtmektedir.

Araştırmanın bulgularına göre, alt boyutlar cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışma alanı, gelir düzeyi ve Sille'de yaşam süresi gibi demografik değişkenlere göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gözlemlenmektedir. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmalarda, Olumlu Sosyokültürel Etki alt boyutunda kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek ortalama puanlara sahip olduğu, buna karşın Olumsuz Çevresel Etki ve Aidiyet alt boyutlarında erkeklerin daha yüksek ortalama puanlarla öne çıktığı ve bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Yaşam Tatmini alt boyutunda da erkekler kadınlardan daha yüksek ortalamaya sahip olup anlamlı bir fark göstermektedir. Ancak diğer alt boyutlarda cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yaş grupları açısından, özellikle Olumlu Ekonomik Etki, Olumlu Sosyokültürel Etki, Olumlu Çevresel Etki, Olumsuz Ekonomik Etki ve Olumsuz Sosyokültürel Etki alt boyutlarında yaşa bağlı olarak anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Eğitim durumu açısından da belirli alt boyutlarda anlamlı farklar bulunurken, Sille'de yaşam

süresinin belirli alt boyutlar üzerindeki etkisinin de anlamlı olduğu saptanmıştır. Çalışma alanı ve gelir düzeyine göre yapılan analizlerde, turizm, tarım ve kamu gibi çalışma alanlarının çeşitli alt boyutlar üzerindeki etkilerinin anlamlı olduğu görülmüştür.

Turizmin etkilerinin algılanması, özellikle ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel boyutlar açısından farklı yaş grupları arasında belirgin farklılıklar göstermektedir. Araştırmalar, yaşlı bireylerin turizmin olumlu etkilerini genellikle gençlere kıyasla daha olumlu algıladığını ortaya koymaktadır. Bir araştırma, yerleşik turizm destinasyonlarındaki yaşlı bireylerin turizmin faydalarının farkında olduğunu ve bu faydaların, olumsuz etkilerden daha baskın olduğunu göstermektedir (Papastathopoulos ve ark., 2019). Bu bulgu, çalışmamızdaki verilerle uyumlu olup 66 yaş ve üzeri gruptakilerin olumlu sosyokültürel etkileri daha yüksek düzeyde algıladığını göstermektedir. Olumlu sosyo-kültürel etki algısı, yaş grupları arasında belirgin farklılıklar göstermektedir. Genç yaş grupları (15-25 yaş) ve 66 yaş ve üzeri grubu, diğer yaş gruplarına kıyasla daha yüksek bir olumlu sosyo-kültürel etki algısına sahiptir. 66 yaş ve üzeri grubunun bu etkiyi en yüksek şekilde algıladığı, bunun istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Diğer yaş gruplarında ise, 36-45 yaş grubunun 66 yaş ve üzeri grubu ile benzer bir algıya sahip olduğu görülmüştür. Genel olarak, yaş ilerledikçe sosyo-kültürel etkinin daha olumlu algılandığı söylenebilir.

Buna karşılık, genç bireyler turizmin ekonomik etkileri konusunda daha eleştirel bir bakış açısına sahip olma eğilimindedir. Turizmin ekonomik etkileri, yaş gruplarına göre farklılıklar göstermektedir. Genç yaş grupları (15-25 yaş) turizmin ekonomik etkilerini diğer yaş gruplarına göre daha olumlu bir şekilde algılamaktadır. Bu grup, turizmin bölgesel ekonomiye katkı sağladığını ve iş imkanları yarattığını daha yüksek oranda hissetmektedir. Ancak yaş grupları ilerledikçe, özellikle 56-65 yaş arasında, ekonomik etki algısı düşüş göstermektedir. 56-65 yaş grubu, genç yaş gruplarına kıyasla turizmin ekonomik etkilerini daha düşük bir seviyede algılamaktadır. Bu yaş grubunun daha temkinli ve eleştirel bir bakış açısına sahip olduğu düşünülebilir. 66 yaş ve üzeri grupta ise ekonomik etki algısı bir miktar artmaktadır, bu da turizmin daha geniş bir ekonomik katkı sağladığına dair bir farkındalık oluştuğunu gösterebilir.

Bulgular, 66 yaş ve üzeri gruptakilerin olumlu sosyokültürel etkileri daha yüksek düzeyde algıladığını, buna karşın 26-35 yaş grubundakilerin daha düşük düzeyde algıladığını göstermektedir. Olumlu sosyo-kültürel etki, yaş gruplarına göre farklılıklar göstermektedir. 66 yaş ve üzeri grupta, bu etki algısı daha yüksek çıkmaktadır ve diğer yaş gruplarına kıyasla en güçlü olumlu algı bu grupta gözlemlenmektedir. Bu yaş grubunun turizmin kültürel değerleri güçlendiren etkilerini takdir etme eğiliminde olduğu düşünülebilir. Diğer yaş gruplarında ise, sosyo-kültürel etkinin algısı genellikle orta seviyelerde kalmaktadır.

Daha genç sakinler, turizmin yerel kültür ve topluluk kimliği üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerine daha duyarlı olabilirler. Literatürde, genç bireylerin turizm nedeniyle kültürel değerlerin erozyona uğramasına dair endişelerini sıklıkla dile getirdiklerine dikkat çeken çalışmalar bulunmaktadır (örneğin; Uslu ve ark., 2020). Daha yaşlı sakinler ise turizmi, yerel geleneklere ve mirasa olan ilgiyi artırabileceği için bir kültürel alışveriş ve koruma aracı olarak görebilirler (Anggoro, 2023). Algıdaki bu farklılık, yaşın turizmin sosyo-kültürel etkilerine yönelik tutumları nasıl etkilediğini ortaya koyan bir gösterge olabilir.

Olumsuz çevresel etki algısı, yaş gruplarına göre belirgin farklılıklar göstermektedir. Genç yaş grupları (15-25 yaş), çevresel etkilerin olumsuz olduğunu daha yoğun bir şekilde algılamaktadır. Bu grup, özellikle turizmin doğal kaynaklar üzerindeki baskılarını ve çevreye verdiği zararları daha fazla hissetmektedir. Yaş ilerledikçe, olumsuz çevresel etki algısı genellikle azalmakta, ancak 66 yaş ve üzeri grupta çevresel etki daha düşük seviyelerde algılanmaktadır. Bu grup, çevresel sorunların daha az farkında olabilir veya daha az endişe duyuyor olabilir. Orta yaş gruplarında (36-55 yaş) ise çevresel etki algısı daha dengeli bir seviyede bulunuyor, ancak gençlerle kıyaslandığında daha az olumsuz bir algı mevcuttur. Bu durum, gençlerin çevresel olumsuzluklara karşı daha duyarlı olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Nazirullah ve arkadaşları (2023) tarafından yapılan bir araştırma, genç bireylerin turizmin yol açtığı çevresel bozulma konusundaki endişelerini daha fazla dile getirdiğini, yaşlı bireylerin ise turizmin çevresel farkındalığı artırma ve koruma çabalarını teşvik edebileceği gibi olumlu yönlere odaklandığını ortaya koymaktadır. Bu farklılık, genç bireylerin sürdürülebilirlik ve ekolojik etkilere daha fazla önem verirken, yaşlı bireylerin turizmin çevre yönetimindeki rolüne dair daha

iyimser bir bakış açısına sahip olabileceğini göstermektedir.

Aynı şekilde, bulgular 66 yaş ve üzeri grubun turizmin olumlu çevresel etkilerini en yüksek düzeyde algıladığını, buna karşın genç yaş gruplarının bu etkiyi daha düşük düzeyde hissettiğini göstermektedir. Olumlu çevresel etki algısı, yaş gruplarına göre belirgin farklılıklar göstermektedir. Genç yaş grupları (15-25 yaş), çevresel faydaların turizme bağlı olarak arttığını daha düşük seviyede algılamaktadır. Ancak, yaş ilerledikçe, özellikle 46-55 yaş ve 66 yaş ve üzeri gruplarda, çevresel etki daha olumlu algılanmaktadır. Bu yaş grupları, doğanın korunmasına ve çevresel sürdürülebilirliğe yönelik olumlu katkıları daha fazla takdir etmektedir. 66 yaş ve üzeri grupta çevresel etki algısının en yüksek olduğu görülmektedir. Orta yaş grupları (36- 55 yaş) ise çevresel faydalara dair daha dengeli bir algıya sahip olmakta, ancak gençlere kıyasla daha olumlu bir bakış açısına sahip oldukları söylenebilir. Yaş arttıkça, çevresel etkilerin daha olumlu algılandığı görülmektedir. Daha genç bölge sakinleri ekolojik kaygılara yaşlı bireylerden daha duyarlıdır (Stojković vd., 2020). Sosyo-kültürel etkilere ilişkin algıların yaş grupları arasında, özellikle de 18-35 yaş arası ve daha yaşlı bireyler arasında belirgin farklılıklar gösterdiği ve genç sakinlerin turizmin getirdiği kültürel bozulmalara daha duyarlı olduğu bilinmektedir (Ercik vd., 2023). Genç bireyler, turizmden kaynaklanan ekonomik etkileri daha olumlu algılama eğiliminde olup turizmi istihdam yaratma ve ekonomik fırsatlara giden bir yol olarak görmektedirler.

Turizm, gelişmişlik düzeyinden bağımsız olarak çevresel bozulmaya yol açan bir faktör olarak sürekli varlık göstermektedir (Lv ve Xu, 2021). Özellikle küresel turizmin genişlemesiyle birlikte, turizmin olumsuz çevresel etkileri kritik bir çalışma alanı haline gelmiştir. Çeşitli araştırmalar, turizmin artan karbon emisyonları, doğal kaynakların tükenmesi ve biyolojik çeşitliliğin kaybı gibi farklı mekanizmalar aracılığıyla çevresel bozulmaya nasıl katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır. Turist trafiğinin yoğun olduğu bölgelerde turizmin ekolojik ayak izini önemli ölçüde artırdığı ve bu etkilerin yönetilmesinde yönetişimin kritik bir rol oynadığı belirtmektedir (Magazzino vd., 2023). Hem uluslararası hem de yerel düzeyde turizm, çevresel sürdürülebilirliği olumsuz etkilemekte, bu etkilerin azaltılması için ise kurumsal kalitenin artırılması gerektiği vurgulanmaktadır (Magazzino vd., 2023). Araştırmanın Olumsuz Çevresel Etki alt boyutuna ilişkin bulgularında, demografik

değişkenler açısından anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Cinsiyet açısından, erkekler kadınlara kıyasla çevresel bozulmaları daha yüksek düzeyde algılamaktadır. Ayrıca, yaş grupları arasında da farklar gözlemlenmiştir. Olumsuz çevresel etki algısı, yaş grupları arasında belirgin farklar göstermektedir. Genç yaş grupları (15-25 yaş), çevresel zararları ve turizmin doğa üzerindeki olumsuz etkilerini daha yüksek bir oranda algılamaktadır. Bu grup, özellikle çevre kirliliği, doğal kaynakların tükenmesi gibi sorunları daha fazla hissediyor. Yaş ilerledikçe, özellikle 66 yaş ve üzeri grupta olumsuz çevresel etki algısı daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu grup, çevresel zararların farkında olabilir, ancak gençler kadar olumsuz bir algı sergilememektedir. Orta yaş grupları (36-55 yaş) ise çevresel etkiyi daha dengeli bir şekilde algılamakta, ancak gençlere göre daha düşük bir olumsuz algı göstermektedir. Genç sakinler genellikle çevresel sürdürülebilirliğe öncelik vermekte ve genç nesiller arasında çevre bilincine yönelik daha geniş bir toplumsal eğilimi yansıtacak şekilde sorumlu turizm uygulamalarını savunmaya daha yatkın olmaktadır (Chen, 2001). Buna karşılık, yaşlı sakinler daha pragmatik bir bakış açısına sahip olabilir ve çevresel kaygıları ekonomik faydalara karşı tartabilirler (Chen, 2000). Eğitim düzeyi arttıkça çevresel etkilerin daha belirgin algılandığı görülmektedir; özellikle lisansüstü eğitim düzeyine sahip bireylerin bu konuda daha duyarlı olduğu tespit edilmiştir.

Gelir düzeyi, çevresel etki algısını önemli ölçüde etkilemektedir. Araştırmalara göre, daha yüksek gelir grubundaki bireyler, çevresel etkileri daha olumlu bir şekilde algılamaktadır. Bu grup, çevreye verilen zararın daha az olduğuna veya çevreyi koruma çabalarının daha etkili olduğuna dair bir algıya sahip olabilir. Özellikle 30 bin ve üzeri gelir grubundakiler, çevresel etkiyi daha olumlu değerlendirmiştir. Düşük gelir düzeyine sahip bireyler ise çevresel etkileri daha olumsuz bir şekilde algılamaktadır. 17 bin ve altı gelir grubundakiler, çevresel zararları daha fazla hissediyor olabilir ve çevre koruma konusunda daha fazla kaygı duyuyorlar. Orta gelir düzeyine sahip bireyler, çevresel etkiler konusunda daha dengeli bir algıya sahip olmakla birlikte, yüksek gelir grubundakilere kıyasla daha olumsuz algılar sergileyebilmektedirler. Bu durum, gelir seviyesi arttıkça çevresel etki algısının genellikle daha olumlu yönlere kaydığına işaret etmektedir.

Sille'de yaşam süresi ile çevresel etki algısı arasında da anlamlı farklılıklar gözlemlenmektedir. Kısa süreli (1-5 yıl) Sille'de yaşayan bireyler, çevresel etkileri

daha olumsuz bir şekilde algılamaktadır. Bu grup, çevre kirliliği ve doğal kaynakların tükenmesi gibi olumsuz çevresel etkilerin farkında olabilir ve bu etkileri daha yoğun bir şekilde hissediyor olabilir. Buna karşın, uzun süre Sille'de (16 yıl ve üzeri) yaşayan bireyler çevresel etkileri daha olumlu algılamaktadır. Uzun süreli yaşam, çevresel farkındalığın artmasını ve çevreyle ilgili olumlu değişimlerin fark edilmesini sağlayabilir. Bu bireyler, çevreyi korumaya yönelik önlemler ve sürdürülebilir yaşam tarzları konusunda daha fazla bilgi ve deneyime sahip olabilirler. Orta düzeyde yaşam süresine sahip bireyler ise, çevresel etkileri daha dengeli bir şekilde değerlendirmektedirler. Bu durum, Sille'deki çevresel koşullara ilişkin daha derinlemesine bir algı gelişmesine bağlı olarak farklılık gösterebilir.

Yapılan araştırmalar, turizmle ilgili faaliyetlerde bulunan kadınların genellikle toplumsal cinsiyet farkındalığının ve sosyal statüsünün arttığını, bunun da aile ve toplumla ilgili kararlara daha fazla katılmalarına yol açabileceğini göstermektedir (Hao ve ark., 2021). Bu güçlenme, özellikle geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin daha belirgin olduğu kırsal alanlarda daha belirgin hale gelmektedir. Bu tür bağlamlarda turizm, kadınlara toplumsal normlara meydan okuma ve girişimcilik faaliyetlerinde bulunma fırsatları sunarak ekonomik bağımsızlıklarını artırabilir (Arroyo ve ark., 2019). Ayrıca, turizm iş gücünün feminizasyonu, kadınların çeşitli sektörlere katılımının artmasıyla ilişkilidir ve bu da topluluklar içindeki toplumsal cinsiyet dinamiklerinde bir değişime yol açmaktadır (Jackman, 2022). Çalışmada yer alan kadınlar çoğunlukla turizm sektöründe yer alsalar bile emekli, ev hanımı ve öğrenci kategorilerinde daha çok sayıdadırlar. Bununla beraber, turizmde toplumsal cinsiyet eşitliğine giden yolda bazı zorluklar da mevcuttur. Kadınlar, girişimcilik çabalarını engelleyen, finansal kaynaklara sınırlı erişim ve toplumsal normlar gibi sosyokültürel engellerle sıklıkla karşılaşmaktadır (Akter, 2024). Bu çalışmalar ışığında elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, kadınların bu zorlukları hissettikleri anlaşılmaktadır. Aidiyet ve yaşam tatmini alt boyutlarında, erkeklerin kadınlara kıyasla daha yüksek ortalamalara sahip olduğu ve erkeklerin bu alanlarda daha güçlü bir aidiyet duygusu ve yaşam tatmini algısı taşıdığı tespit edilmiştir. Turizmde toplumsal cinsiyete duyarlı politikaların teşvik edilmesi, kadınların katılımını ve turizm gelişiminden faydalanmalarını artırarak daha eşitlikçi sonuçlara ulaşılmasını sağlayabilir (Mooney, 2020). Bu bulgulara paralel şekilde bir başka

araştırma, kadın ve erkeklerin turizmin sosyal ve kültürel etkilerine ilişkin farklı inançlara sahip olduğunu, erkeklerin turizm gelişimine yönelik daha olumlu tutumlar sergilediğini tespit etmiştir (Wang vd., 2010). Bu eşitsizlik, erkeklerin turizm girişimlerinden daha fazla aidiyet hissedebileceğini veya fayda sağlayabileceğini düşündürmektedir; bu da erkekleri turizmdeki ekonomik fırsatların birincil yararlanıcıları olarak konumlandıran geleneksel toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkilendirilebilir. Turizmdeki genişlemenin kadınları ekonomik ve sosyal açıdan güçlendirerek toplumsal cinsiyet eşitsizliğini azaltabileceği de savunulmaktadır (Mitra vd., 2022). Ancak bu güçlenme genellikle eşitsiz bir şekilde dağılmakta ve erkekler turizmle ilgili birçok sektörde baskın konumlarını korumaktadır. Bu dinamik, liderlik rollerini üstlenme ve turizm gelirlerinden yararlanma olasılıkları daha yüksek olabileceğinden, erkekler lehine çarpık bir aidiyet algısına yol açmaktadır. Erkekler genellikle kadınlara kıyasla daha istikrarlı ve daha yüksek maaşlı pozisyonlarda çalışmaktadır (Jackman, 2022). Bu ekonomik eşitsizlik, turizm sektöründe kaynaklara ve karar alma gücüne daha fazla erişebildikleri için erkeklerin lehine bir aidiyet duygusuna katkıda bulunmaktadır.

Yaşam Doyumu alt boyutunda, erkekler yaşam doyumunu kadınlara kıyasla daha yüksek düzeyde algılamaktadır. Bu bulgu, erkeklerin genel olarak yaşamlarından daha memnun olduklarını ve bu memnuniyetin kadınlara göre daha belirgin olduğunu göstermektedir. Araştırmalar, erkeklerin özellikle turizm ve genel refahla ilgili alanlarda kadınlara kıyasla daha yüksek düzeyde yaşam memnuniyeti bildirdiklerini göstermektedir. Erkeklerin yaşam memnuniyeti değerlendirmelerinde kadınlardan daha yüksek puan aldığı ve turizmle ilgili deneyimler de dahil olmak üzere çeşitli yaşam alanlarında tutarlı bir eğilim olduğu ortaya konmuştur (Matud vd., 2019). Bu durum, turizm gelişiminden algılanan değer artmasının yaşam memnuniyetinin artmasıyla ilişkili olduğunu gösteren ve bu algılarda cinsiyetin rolünü daha da vurgulayan bazı bulgularla örtüşmektedir (Woo vd., 2015).

Araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Birincisi, veri toplama sürecinde kullanılan anket yöntemi ile katılımcıların algıları ölçülmüştür; ancak, yalnızca nicel veriler kullanılması, yerel halkın duygusal ve derinlemesine görüşlerinin tam anlamıyla ortaya konmasını zorlaştırmıştır. İkincisi, örneklem Sille bölgesine özgü olduğu için bulgular genel nüfus için genellemelemeyebilir. Ayrıca,

katılımcıların demografik özellikleri arasında, özellikle eğitim seviyesi ve gelir düzeyi açısından homojen bir dağılım bulunmamaktadır. Bu durum, bazı bulguların doğruluğunu sınırlayabilir. Gelecekte yapılacak araştırmalar, yerel halkın turizme yönelik algılarını daha derinlemesine anlamak için nitel yöntemler, görüşmeler veya odak grup çalışmalarını içerebilir. Bu tür araştırmalar, katılımcıların turizmin etkileri konusundaki duygusal ve kişisel deneyimlerini ortaya çıkarabilir. Sille dışındaki benzer turistik bölgelerde yapılacak karşılaştırmalı çalışmalar, turizmin etkilerinin bölgesel farklılıklarını ortaya koyabilir. Böylece, turizmin yerel halk üzerindeki etkilerini daha geniş bir perspektifle değerlendirmek mümkün olacaktır.

Turizmin sürdürülebilirliğini sağlamak adına yerel yönetimlerin ve turizm sektöründeki aktörlerin işbirliğini inceleyen araştırmalar yapılabilir. Bu çalışmalar, turizmin çevresel ve kültürel etkilerini minimize etmeye yönelik stratejiler geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, turizmin uzun vadede yerel halk üzerindeki etkilerini değerlendiren zaman serisi analizleri yapılabilir. Bu tür çalışmalar, turizmin sürdürülebilir kalkınma üzerindeki kalıcı etkilerini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Son olarak, turizmin etkilerini gelir ve eğitim seviyelerine göre detaylı bir şekilde inceleyen araştırmalar, farklı sosyo-ekonomik grupların turizmden nasıl etkilendiğini ortaya koyabilir. Bu tür çalışmalar, turizm politikalarının daha adil ve kapsayıcı bir şekilde planlanmasına katkıda bulunabilir.

KAYNAKÇA

- Abdollahzadeh, G., ve Sharifzadeh, A. (2014). Rural residents' perceptions toward tourism development: A study from Iran. *International Journal of Tourism Research*, 16(2), 126-136. <https://doi.org/10.1002/jtr.1906>
- Acar, D. (2020). Turizmin tarihî kökenleri – I: Eski çağlar – Mezopotamya uygarlıkları. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*,31(3),307-313. <https://doi.org/10.17123/atad.843960>
- Akdoğan, F., ve Erdoğan, E. (2011). Sille (Konya) yerleşiminin sürdürülebilirliği için ekolojik tasarım önerileri. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(2), 119-131.
- Akorio, F. (2024). Rural tourism and socio-economic development in Kalapatta sub county Kabong district of Uganda. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 6(1), 31-38. <https://doi.org/10.36079/lamintang.jhass-0601.606>
- Akter, M. (2024). A comprehensive review of challenges and opportunities for women entrepreneurs in the field of tourism industry in Bangladesh. *European Journal of Theoretical and Applied Sciences*,2(1), 566-573. [https://doi.org/10.59324/ejtas.2024.2\(1\).49](https://doi.org/10.59324/ejtas.2024.2(1).49)
- Altıntaş, V. (2010). Turizm gelişiminin yerel halkın yaşam kalitesi üzerine etkileri: Alanya bölge modeli [Yayınlanmamış doktora tezi]. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Andereck, K., ve Nyaupane, G. (2010). Exploring the nature of tourism and quality of life perceptions among residents. *Journal of Travel Research*, 50(3), 248-260. <https://doi.org/10.1177/0047287510362918>
- Anggoro, Z. (2023). The impact of tourism on the economic, socio-cultural, and environment in Osing Tourism Village Kemiren Banyuwangi. *Jurnal Kepariwisata*, 22(2), 122-132. <https://doi.org/10.52352/jpar.v22i2.884>
- Ankaralığıl, B. and Dişli, G. (2021). Sustainable and traditional technologies in kutahya historic houses and their contribution to circularity: the case of lajos kossuth house. *Vitruvio - International Journal of Architectural Technology and Sustainability*, 6(1), 92. <https://doi.org/10.4995/vitruvio-ijats.2021.15452>

- Arroyo, C., Barbieri, C., Sotomayor, S., ve Knollenberg, W. (2019). Cultivating women's empowerment through agritourism: Evidence from Andean communities. *Sustainability*, 11(11), 3058. <https://doi.org/10.3390/su11113058>
- Asan, H. (2020). Macera turizmi çalışanlarının mesleki kişilikleri çerçevesinde gösterdikleri duygusal emeğin iş tatminine etkisi [Doktora tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Astawa, I., Wahyuni, L., Srisuwan, N., ve Rachsiriwatcharabul, N. (2019). Socio-economic impact of developing tourism villages in Bali. *Proceedings of the International Conference on Administration Science, Technology, and Social Science (ICASTSS)*. <https://doi.org/10.2991/icastss-19.2019.2>
- Atsız, O. (2021). Az gelişmiş bir destinasyonda yerel halkın turizme yönelik desteği: Yozgat örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 32(2), 224-236.
- Ayaz, N., & Parlak, U. (2019). Kırsal alanlarda yaşayan yerel halkın kişilik tipleri ve turizm algısı. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(3), 480-494.
- Ayazlar, R., ve Ayazlar, G. (2016). Yerel halkın turizmin etkilerine yönelik tutumunda aidiyet duygusu ve yaşam tatmininin rolü. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1451-1470.
- Azaklı, S. (2008, Nisan 17-19). Belediyelerin turizm stratejileri (Antalya, İstanbul ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri). III. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, Balıkesir.
- Bademci, F. (2023). Sille'de Bulunan Tarihi Camilerin Harim Planlarına Tipolojik Bir Yaklaşım. *Fırat Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 35(2), 807-819.
- Barros, C., ve Machado, L. (2010). The length of stay in tourism. *Annals of Tourism Research*, 37(3), 692-706. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2009.12.005>
- Baş, M., Kılıç, B., ve Güçer, E. (2007). Türkiye'de yerel yönetimler ve turizm. *Mevzuat Dergisi*, 10(119).
- Bayrakçı, S., ve Özcan, C. C. (2021). The socio-cultural determinants of tourism: The case of Turkey. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, Vol. ahead-of-print No. ahead- of-print. <https://doi.org/10.1108/JHTI-04-2021-0110>

- Bayrakçı, S. (2019). Turizmin sosyo-kültürel belirleyicileri: Türkiye örneği [Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Besir, S. E., Sönmez, E., Taş, A., & Tomar, E. Z. (2022). Tarihi yerleşimlerde kültür turizmine yönelik somut kültür varlıklarının incelenmesi: Konya/Sille örneği. *Journal of Architectural Sciences and Applications*, 7(1), 42-71.
- Beycan, A. (2017). Evaluation of sille settlement in the context of ecological tourism. *Iconarp International J of Architecture and Planning*, 5(1), 151-171. <https://doi.org/10.15320/iconarp.2017.21>
- Bollukcu, P., ve Cesur, A. (2020). Local people component in rural tourism: An attitude determination study in Ankara-Ayaş case. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi*, 30(3), 563-575. <https://doi.org/10.29133/yyutbd.711767>
- Boz, M. (2019). Turizm destinasyonunun sürdürülebilir rekabet avantajı sağlayabilmesinde doğal ve tarihi çevrenin önemi: Çanakkale örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 146-158. <https://doi.org/10.26677/tr1010.2019.90>
- Bozkurt, H. (2018). Tokat ilinin gastronomi turizmi potansiyelinin incelenmesi ve geliştirilmesi. *Journal of Business Management and Economic Research*, 2(3), 49-55. <https://doi.org/10.29226/tr1001.2018.36>
- Brokaj, R. (2014). Local governments role in the sustainable tourism development of a destination. *European Scientific Journal*, 10(31).
- Brunt, P., ve Courtney, P. (1999). Host perceptions of sociocultural impacts. *Annals of Tourism Research*, 26(3), 493-515.
- Buhur, S., Uluğtekin, N., Gümüşay, M., ve Musaoglu, N. (2023). Turistik amaçlı mekânsal sanal ortamların oluşturulması: tarihi yarımada örneği. *Geomatik*, 8(2), 99-106. <https://doi.org/10.29128/geomatik.1133484>
- Burgucu, Z. (2013). Tanıtım faaliyetlerinin turizm hareketlerine etkisi ve Fethiye ilçesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Büyükşalvarci, A., Şapçılar, M., & Yılmaz, G. (2016). Yöresel yemeklerin turizm işletmelerinde kullanılma durumu: konya örneği (using the local food in tourism companies, sample of konya). *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 4(4), 165-

165. <https://doi.org/10.21325/jotags.2016.54>

- Chang, H., Hung, C., ve Huang, Y. (2020). A study of tourism development influence on QOL – perceptions of Alishan indigenous tribes in Taiwan. *Asian Journal of Environment ve Ecology*, 9-18. <https://doi.org/10.9734/ajee/2020/v13i330182>
- Chen, J. (2000). An investigation of urban residents' loyalty to tourism. *Journal of Hospitality ve Tourism Research*, 24(1), 5-19. <https://doi.org/10.1177/109634800002400101>
- Chen, J. (2001). Assessing and visualizing tourism impacts from urban residents' perspectives. *Journal of Hospitality ve Tourism Research*, 25(3), 235-250. <https://doi.org/10.1177/109634800102500301>
- Cömert, M., ve Sökmen, A. (2017). Türkiye'de gastronomi turizmi: Antalya'da konaklayan turistler üzerine bir araştırma. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 6-26. <https://doi.org/10.24010/soid.369897>
- Çalışkan, S., ve Uzun, O. (2023). Ekoturizm'in Türkiye ve dünyadaki gelişimi. *Kent Akademisi*, 16(2), 989-1002. <https://doi.org/10.35674/kent.1189580>
- Çavuş, A., & Zere, S. (2021). Yerel Halkın Ekoturizm Algısı: Giresun İli. Örneği. *International Journal of Geography and Geography Education*, (43), 173- 192.
- Çavuşoğlu, M. (2023). Yöresel Cittaslow şehir lezzetlerinin gastronomi turizmi açısından önemi: Kuzey Kıbrıs örneği. *Gastoria Journal of Gastronomy and Travel Research*, 7(2), 407-418. <https://doi.org/10.32958/gastoria.1368959>
- Çaycı, A. (1996). Türk İslam mimarisinde Sille Çarşı Hamamı. *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6, 309-319.
- Çetinel, F. (2001). Turizmde tanıtma ve reklam faaliyetlerinin önemi: (Türkiye'nin tanıtımından turizm bakanlığının yurtdışında faaliyet gösteren medya araçlarında yaptığı reklam harcamaları ile Türkiye'ye gelen turist sayısı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi). *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 151-161.
- Çiçekdağı, M. (2020). Kültür ve İnanç Turizmi Kapsamında Ziyaretçilerin Seyahat Profillerinin İncelenmesi: Sille Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 3825-

3841.

- Çuhadar, M., ve Morçin, İ. (2020). Türkiye’de gastronomi turizmi ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(1), 92-106. <https://doi.org/10.31771/jrtr.2020.56>
- Dede, O., ve Güremen, L. (2010). Yerel yönetimlerin turizm sektörü içindeki önemi, rolleri ve görevleri. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 19(4), 47-61.
- Delita, F. (2024). Resident's attitudes toward tourism development in Simanindo Subdistrict, Samosir Regency. *Kne Social Sciences*. <https://doi.org/10.18502/kss.v9i2.14932>
- Deniz, M. (2016). Kayaagıl Köyünde (Uşak) Turizmin Etkileri Üzerine Yerel Halkın Turizm Algısı. *Electronic Turkish Studies*, 11(18).
- Dilber, Ğ. (2007). Turizm sektörünün Türkiye ekonomisi üzerindeki etkisinin girdi-çıkıtı tablosu yardımıyla değerlendirilmesi. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 14(2), 205-220.
- Doğaner, S. (2015). Türkiye ulaşım sistemleri, turizm ve çevre ilişkileri. *İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi*.
http://www.journals.istanbul.edu.tr/iucografya/article/viewFile/1023016640/1023015_828 (5 Aralık 2015).
- Ercik, C., Türk, O., ve Doğan, Y. (2023). Avaliação das percepções da população local sobre o desenvolvimento das atividades turísticas em relação à gestão de destinos. *Revista Rosa dos Ventos - Turismo e Hospitalidade*, 15(2). <https://doi.org/10.18226/21789061.v15i2p309>
- Erdem, A. (2017). Turizm faaliyetlerinin yerel halk tarafından nasıl algılandığının tespitine yönelik bir çalışma: Kayseri örneği. (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Erdem, R., Yıldırım, H., Çiftçi, Ç., Dülgerler, O. N., Çıbıkdiken, A. O., Levend, S., ve Erdoğan, A. (2010). Sille bir koruma geliştirme planı ve sonrası. *Selçuk Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 25(2), 25-46.
- Erkılıç, E. (2019). Yerel halkın turizm algısı ve turizmin gelişimine yönelik tutumları: Rize

- örneği. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 3(1), 66-82.
- Erol, K. (2023). Kùltür turizmi pazarlamasında örnek il incelemesi: Őanlıurfa örneği. *Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi*. <https://doi.org/10.12981/mahder.1175760>.
- Ersoy, H. (2017). Turizmin gelişiminin yerel halk üzerine sosyo-kùltürel etkileri: Manavgat örneği. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ertaş, Ç. (2019). Şırnak'ta yaşayan yerel halkın turizme dönük Metaforik algısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(70), 720-733.
- Ertaş, Ő., Sonmez, E., Torun, A., & Torun, F. (2017). The awareness of locals in culture tourism: the sample of sille/konya. *Journal of Sustainable Development*, 10(2), 125. <https://doi.org/10.5539/jsd.v10n2p125>
- Eser, S., & Akgündüz, Y. (2021). Yerel halkın turizm algısı ve toplumsal yaşam kalitesi: İğneada örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(1), 347-369.
- Evliyaoğlu, S. (1989). Genel turizm bilgileri. Adım Yayıncılık.
- Font, X., ve Ahjem, T. E. (1999). Searching for a balance in tourism development strategies. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 11(2/3), 73-77.
- García, F. A., Vázquez, A. B., ve Macías, R. C. (2015). Resident's attitudes towards the impacts of tourism. *Tourism Management Perspectives*, 13, 33-40.
- Gartner, W. (2004). Rural tourism development in the USA. *International Journal of Tourism Research*, 6(3), 151-164. <https://doi.org/10.1002/jtr.481>
- Gökbel, F. (2019). Turkish bath culture and ceramic reflections. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (43), 57-68. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.547881>
- Güllü, K., & Yaşar, M. (2019). Yerel halkın alternatif turizm potansiyeli algılaması: Elazığ örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33(47), 107-126.
- Gün, S., & Kılıç, G. D. (2021). Siirt'te yaşayan yerel halkın turizm dönük metaforik algısı. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 2653-2665.

- Gündüz, S. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısını Belirlemeye Yönelik Alternatif Bir Ölçek Geliştirme: Karataş Destinasyonu Örneği. Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, 13(52), 343-357.
- Güneş, E., & Alagöz, G. (2018). Yerel halkın turizm algısı: Erzincan'da bir araştırma. Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (15), 409-442.
- Güneş, N. (2014). Yerel halkın turizm algısı ve turizme katılımı: Antalya Konyaaltı ve Kepez ilçesi örneği. (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Güney, S. (2019). Turizmde psikososyal bileşenler: Yerel halkın algı, tutum ve davranışları. Turizm Çalışmaları Dergisi, 1(1), 29-36.
- Gürcün, D. (2011). Aydın ili turizm potansiyelinin analizi. (Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Hahn, K. (2016). kese and tellak: cultural framings of body treatments in the 'turkish bath'. European Review, 24(3), 462-469. <https://doi.org/10.1017/s1062798716000193>
- Hamid, E. (2024). Recycling of urban glass waste in ceramic floor tiles toward sustainability. Vietnam Journal of Chemistry, 62(3), 316-327. <https://doi.org/10.1002/vjch.202300237>
- Hao, F., Zhang, S., ve Xiao, H. (2021). A return to innocence: Guimi tourism and women empowerment. International Journal of Tourism Research, 23(6), 971-983. <https://doi.org/10.1002/jtr.2457>
- Hartono, Y., Soemardiono, B., ve Soebijantoro, S. (2021). Community-based tourism in Kresek village, Madiun, East Java. International Journal of Applied Sciences in Tourism and Events, 5(1), 22-31. <https://doi.org/10.31940/ijaste.v5i1.2366>
- Işık, C., & Turan, B. (2018). Yerel halkın turizmin etkilerine yönelik algısı: İzmir ili üzerine bir uygulama. Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi, 2(2), 101-133.
- Işık, M. (2021). Türkiye'de turizm politikaları kapsamında yerel yönetimlerin turizm sektörüne yönelik uygulamalarına turizm işletmelerinin bakış açısı: Alanya örneği. (Doktora Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

- İnanır, A. (2019). Kültürel miras turizmi kaynaklarının sürdürülebilirliği açısından Burdur ili'nin incelenmesi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 6(4), 434-447. <https://doi.org/10.31771/jrtr.2019.45>
- Jackman, M. (2022). The effect of tourism on gender equality in the labour market: Helpmate or hindrance?. <https://doi.org/10.31235/osf.io/a5dxy>
- Jackson, J., ve Murphy, P. (2006). Clusters in regional tourism: An Australian case. *Annals of Tourism Research*, 33(4), 1018-1035.
- Jóhannesson, G., Huijbens, E., ve Sharpley, R. (2010). Icelandic tourism: Past directions—future challenges. *Tourism Geographies*, 12(2), 278-301. <https://doi.org/10.1080/14616680903493670>
- Josué, A. (2024). Tourism's impact on inclusive growth and CO2 emissions in the case of Madagascar. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-4434754/v1>
- Kalaycıoğlu, O. (2017). Balıkesir ili yerel yöneticilerinin turizme ve Balıkesir turizm potansiyeline bakış açıları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karacıl, G. (2023). Turizmin bölgesel ekonomik kalkınmaya etkisinin ampirik analizi. (Doktora Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karademir, N., Sandal, E. K., & Urhan, F. B. (2018). Kahramanmaraş'ta Turizm Algısı. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 23(39), 45-64.
- Karakaş, A., & Şengün, H. İ. (2017). Yerel halkın turizm faaliyetlerine yönelik tutumları. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(15), 183-202.
- Karakök, M. and Beşir, Ş. (2023). Usage strategies to increase the socioeconomic sustainability of monumental structures: the example of the hacı ali ağa bath. *Sustainability*, 15(9), 7587. <https://doi.org/10.3390/su15097587>
- Karayalçın, M. (1990, 14-16 Mart). Yerel yönetimlerin koruma etkinliklerinde rolü ve önemi: Yerel ölçekte sorunlar ve çözüm önerileri. *Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurultayı* (s. 57-59). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.

- Karpuz, H. (2000). Bir Osmanlı yerleşmesi; Konya Sille’de mimarlık. *Türk Yurdu Dergisi*, Özel Sayı, 148-149, 267-276.
- Karpuz, H. (2009). *Türk kültür varlıkları envanteri Konya* (1. Baskı). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Kavak, M. (2015). Edremit Körfezi kuzey kıyılarında yerel halkın ekoturizme yönelik bilinç algısı ve tutumları. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı*.
- Kaya, L. G., Aslan, F., ve Yılmaz, B. (2011). Muğla-Dalyan turizminin özel çevre koruma bölgesi üzerine etkileri. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(3), 255-266.
- Kazancıoğlu, E. (2023). Destinasyon seçiminde destinasyon imajı ve kent markalama: Kapadokya üzerine bir araştırma. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 179-195. <https://doi.org/10.56206/husbd.1336872>
- Kinanti, L., Irawan, M., ve Puspitasari, N. (2020). Strategies model of Jember historical tourism marketing. *International Journal of Scientific Research and Management*, 8(12), 2058-2068. <https://doi.org/10.18535/ijstrm/v8i12.em06>
- Koçoğlu, C. M., Saraç, Ö., & Batman, O. (2020). Safranbolu’da sürdürülebilir turizm gelişmesine yönelik yerel halkın tutumları. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*.
- Konyalı, İ. H. (1997). *Abideleri ve kitabeleri ile Konya tarihi*. Ankara: Burak Matbaası.
- Koyuncu, F. (2024). Tourism activities in the context of ecological footprint: Panel data analysis for Mediterranean countries. *Ege Akademik Bakış (Ege Academic Review)*. <https://doi.org/10.21121/eab.24.02.12>
- Kozak, M. (2014). *Bilimsel araştırma: Tasarım, yazım ve yayım teknikleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Lestari, B., Rifiani, P., ve Eka, W. (2021). The identification of historical tourism potential in the re-branding of Kajoetangan village. <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.210717.016>
- Lichun, H., Wu, L., Ju, S., Zhang, Z., Zhu, Y., ve Lai, Z. (2021). The evolution patterns of tourism integration driven by regional tourism-economic linkages: Taking Poyang Lake region, China, as an example. *Growth and Change*, 52(3), 1914-1937.

<https://doi.org/10.1111/grow.12524>

- Ling, L., Jakpar, S., Johari, A., Abdul Rani, N., ve Myint, K. (2011). An evaluation on the attitudes of residents in Georgetown towards the impacts of tourism development. *International Journal of Business and Social Science*, 2(1), 264-277.
- Liu, C., Zhang, R., Wang, M., ve Xu, J. (2018). Measurement and prediction of regional tourism sustainability: An analysis of the Yangtze River Economic Zone, China. *Sustainability*, 10(5), 1321. <https://doi.org/10.3390/su10051321>
- Long, P., ve Kayat, K. (2011). Residents' perceptions of tourism impact and their support for tourism development: The case study of Cuc Phuong National Park, Ninh Binh Province, Vietnam. *European Journal of Tourism Research*, 4(2), 123-146. <https://doi.org/10.54055/ejtr.v4i2.70>
- Lv, Z., ve Xu, T. (2021). Tourism and environmental performance: New evidence using a threshold regression analysis. *Tourism Economics*, 29(1), 194-209. <https://doi.org/10.1177/13548166211042450>
- Magazzino, C., Adedoyin, F., Bilgili, F., ve Shahzad, U. (2023). If tourism induces the EKC hypothesis, how does governance moderate its impact in the EU without the UK?. *International Journal of Sustainable Development ve World Ecology*, 30(6), 685-698. <https://doi.org/10.1080/13504509.2023.2189321>
- Martínez-García, E., Raya, J., ve Majó, J. (2017). Differences in residents' attitudes towards tourism among mass tourism destinations. *International Journal of Tourism Research*, 19(5), 535-545. <https://doi.org/10.1002/jtr.2126>
- Masot, A., ve Rodríguez, N. (2020). Rural tourism as a development strategy in low-density areas: Case study in northern Extremadura (Spain). *Sustainability*, 13(1), 239. <https://doi.org/10.3390/su13010239>
- Matud, M., García, M., ve Fortes, D. (2019). Relevance of gender and social support in self-rated health and life satisfaction in elderly Spanish people. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(15), 2725. <https://doi.org/10.3390/ijerph16152725>
- McKillop, H., ve Sills, E. (2021). Briquetage and brine: Living and working at the Classic

- Maya salt works of Ek Way Nal, Belize. *Ancient Mesoamerica*, 34(1), 24-46. <https://doi.org/10.1017/s0956536121000341>
- Menelaou, S., ve Kouka, O. (2022). Tracing interaction on Samos Island: Pottery traditions and connectivity at Kastro-Tigani and the Heraion during the Aegean Late-Final Neolithic/Western Anatolian Middle-Late Chalcolithic. *The Annual of the British School at Athens*, 117, 1-52. <https://doi.org/10.1017/s0068245422000041>
- Mimiroğlu, İ. M. (2012). *Sille Kùltùr Vadisi* (2. Baskı). Konya: Bilge Basım.
- Mitra, S., Chattopadhyay, M., ve Chatterjee, T. (2022). Can tourism development reduce gender inequality?. *Journal of Travel Research*, 62(3), 563-577. <https://doi.org/10.1177/00472875211073975>
- Mooney, S. (2020). Gender research in hospitality and tourism management: Time to change the guard. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 32(5), 1861-1879. <https://doi.org/10.1108/ijchm-09-2019-0780>
- Nadaroğlu, H. (1986). *Mahalli İdareler* (3. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Naingolan, H. (2024). Optimizing the performance of local tour guides: A case study of Meat Tourism Village, Toba District. *Jurnal Ilmiah Global Education*, 5(1), 359-365. <https://doi.org/10.55681/jige.v5i1.2391>
- Nazirullah, ., Som, A., Shariffuddin, N., Zain, W., ve Qassem, A. (2023). The influence of socio-cultural and economic impact on tourism support: A mediating role of community value. *Planning Malaysia*, 21. <https://doi.org/10.21837/pm.v21i25.1230>
- Oktaç, D. (2003). Selçuklu ve Osmanlı Dönemi Konya'sında bağlar ve bağ mülkiyeti. *Osmanlı Döneminde Konya*, T.C. Konya Valiliđi İl Kùltùr ve Turizm Mùdùrlùđù Yayını, Yayın No: 45, Konya.
- Okuyucu, A. & Somuncu, M. (2012). Kùltùrel mirasın korunması ve turizm amaçlı kullanılmasında yerel halkın algı ve tutumlarının belirlenmesi: Osmaneli ilçe merkezi örneği. *Ankara Üniversitesi Çevrebilimleri Dergisi*, 4(1), 37-52.
- Ökmen, M. (2003). Yerel yönetimlerde yeniden düzenleme girişimleri ve son reform tasarıları üzerine bir değerlendirme. *Celal Bayar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakùltesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 10(1), 117-139.

- Özkaynak Yolcu, M., & Ulusoy, M. (2018). Kültür Turizmi Bağlamında Kültürel Mirasın İncelenmesi: Sille Örneği.
- Özönder, H. (1998). Sille (Tarih Kültür Sanat). Sille'yi Kalkındırma ve Tanıştırma Derneği Yayını, Merhaba Basımevi, Konya.
- Öztaş, C., ve Zengin, E. (2008). Yerel yönetimler ve kültür hizmetleri. Sosyal Siyaset Konferansı Dergisi(54), 155-180.
- Öztürk, Ç. (2018). Physicochemical properties of heat treated Sille stone for ceramic industry. *Open Chemistry*, 16(1), 1134-1142. <https://doi.org/10.1515/chem-2018-0122>
- Özyurt, P. M. (2018). Turizm gelişiminin yerel halkın bireysel ve toplumsal yaşam kalitesine etkilerinin incelenmesi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora tezi.
- Papastathopoulos, A., Ahmad, S., Sabri, N., ve Kaminakis, K. (2019). Demographic analysis of residents' support for tourism development in the UAE: A Bayesian structural equation modeling multigroup approach. *Journal of Travel Research*, 59(6), 1119-1139. <https://doi.org/10.1177/0047287519874131>
- Petrea, R., Petrea, D., Olău, P. E., ve Filimon, L. (2013). Place branding as efficient management tool for local government. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 9(Special Issue), 124-140.
- Phillips, J., ve Faulkner, J. (2009). Tourism investment and finance, accessing sustainable funding and social impact capital. *US Agency for International Development*, 17(107), 6-103.
- Putra, I., Mudana, I., Oka, I., ve Nova, M. (2022). Pura Luhur Tamba Waras: Aspects of sustainable tourism and spiritual tourism. *International Journal of Green Tourism Research and Applications*, 4(2), 108-114. <https://doi.org/10.31940/ijogtra.v4i2.108-114>
- Reddy, K. (2024). Cultural guardianship in tourism: Indigenous communities' quest for economic stability and identity preservation. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 15(2), 328. [https://doi.org/10.14505/jemt.v15.2\(74\).08](https://doi.org/10.14505/jemt.v15.2(74).08).
- Sarıköse, B. (2008). Osmanlı Döneminde Sille. (Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Schlegel, S., ve Pfoser, A. (2020). Navigating contested memories in a commercialised

setting: Conflict avoidance strategies in Kyiv city tour guiding. *International Journal of Heritage Studies*, 27(5), 487-499. <https://doi.org/10.1080/13527258.2020.1821235>

Selçuklu Belediyesi (2018). (t.y.). Selçuklu Belediyesi Subaşı Camisini Restore Etti. Selçuklu Belediyesi. Erişim tarihi: 10 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/haberler/guncel-haberler/1984/selcuklu-belediyesi-subasi-camisini-restore-etti.html>.

Selçuklu Belediyesi (2024). "Sille Mezaryaka Cami Restorasyonu." Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 10 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/projeler/detay/120/sille-mezaryaka-cami-restorasyonu.html>

Selçuklu Belediyesi (2024). "Sille Müzesi." Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 9 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/ilcemiz/detay/293/sille-muzesi.html>

Selçuklu Belediyesi (2024). "Sille Orta Mahalle Cami Restorasyonu." Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 10 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/projeler/detay/131/sille-orta-mahalle-cami-restorasyonu.html>

Selçuklu Belediyesi (2024). "Sille Sempozyumu'nun Devamı Niteliğinde Kavala'da 'Konya ve Sille Hazinesi' Sergisi Açıldı." Selçuklu Belediyesi, 9 Kasım 2024. Erişim tarihi:

9 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/haberler/guncel-haberler/3790/sille-sempozyumu-nun-devami-niteliginde-kavala-da-konya-ve-sille-hazinesi-sergisi-acildi.html>

Selçuklu Belediyesi (2024). "Zaman Müzesi." Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 10 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/ilcemiz/detay/295/zaman-muzesi.html>.

Selçuklu Belediyesi (2024). (n.d.). Projeler. <https://www.selcuklu.bel.tr/projeler/detay/126/index.html> (Erişim tarihi: 12 Ekim 2024).

Selçuklu Belediyesi (2024). (n.d.). Selçuklu Belediyesi Resmi Web Sitesi. <https://www.selcuklu.bel.tr/> (Erişim tarihi: 12 Ekim 2024).

Selçuklu Belediyesi (2024). (n.d.). Sille Müzesi. Selçuklu Belediyesi. <https://www.selcuklu.bel.tr/ilcemiz/detay/293/sille-muzesi.html> (Erişim tarihi: 12 Ekim 2024).

Selçuklu Belediyesi. "2. Uluslararası Sille Sempozyumu Sona Erdi." (2024). Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 9 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/haberler/guncel-haberler/3603/uluslararası-sille-sempozyumu-sona-erdi.html>.

Selçuklu Belediyesi. "Karataş Camii" (2024). Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 9 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/ilcemiz/detay/302/karatas-camii.html>

Selçuklu Belediyesi. "Sille Hacı Ali Ağa Hamamı Restore Ediliyor." Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 9 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/haberler/guncel-haberler/3552/sille-haci-ali-aga-hamami-restore-ediliyor.html>.

Selçuklu Belediyesi. "Sille Sempozyumu'nun Devamı Niteliğinde Kavala'da 'Konya ve Sille Hazinesi' Sergisi Açıldı." (2024). Selçuklu Belediyesi, Erişim tarihi: 10 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/haberler/guncel-haberler/3790/sille-sempozyumu-nun-devami-niteliğinde-kavala-da-konya-ve-sille-hazinesi-sergisi-acildi.html>.

Selçuklu Belediyesi. (2011) (Erişim Tarihi: 22 Ocak 2025). Ulusal Sille Tanıtım Projesi Kabul Edildi. <http://www.selcuklu.gov.tr/ulusal-sille-tanitim-projesi-kabul-edildi>

Selçuklu Belediyesi. (2024) (Erişim Tarihi: 22 Ocak 2025). Sille Müzesi, Konya ve Sille'nin Tarihi ve Kültürel Geçmişine Işık Tutuyor. <https://www.selcuklu.bel.tr/p/haber/3753/sille-muzesi-konya-ve-sillenin-tarihi-ve-kulturel-gecmisine-isik-tutuyor/>

Selçuklu Belediyesi. (2024). Faaliyet Raporları. <https://www.selcuklu.bel.tr/kurumsal/detay/238/faaliyet-raporlari.html> (Erişim Tarihi: 23 Ekim 2024).

Selçuklu Belediyesi. (t.y.). Mezaryaka Camii. Selçuklu Belediyesi. (Erişim Tarihi: 10 Kasım 2024) <https://www.selcuklu.bel.tr/ilcemiz/detay/303/mezaryaka-camii.html>

Selçuklu Belediyesi. Aya Elenia Müzesi ve Silleli Gayrimüslimler (2024). Erişim tarihi: 9 Kasım 2024. <https://www.selcuklu.bel.tr/images/S%C4%B0LLE/Aya%20Elenia%20M%C3%BCzesi%20ve%20Silleli%20Gayri%20M%C3%BCslimler.pdf>

Selçuklu Sille (2024). (n.d.). Mimari görseller. http://selcuklusille.com/img/mimari/thumber_d021be4e4f7462c4052392f91225cd25.

jpg (Erişim tarihi: 12 Ekim 2024).

Selçuklu Sille (2024). (n.d.). Selçuklu Sille Resmi Web Sitesi. <http://www.selcuklusille.com/>
(Erişim tarihi: 12 Ekim 2024).

Sirisoda, T., ve Loymek, R. (2023). Thung Luang Rangsit Pathum Thani Province's cultural heritage map of the 100th anniversary temple, Thailand. *International Journal of Design ve Nature and Ecodynamics*, 18(1), 149-155.
<https://doi.org/10.18280/ijdne.180117>

Stoica, M. (2024). Examining the economic resilience and sustainability of tourist businesses: An assessment of the factors influencing economic security in the tourism sector. <https://doi.org/10.53486/escst2023.23>

Stojković, I., Tepavčević, J., Blešić, I., Ivkov, M., ve Šimon, V. (2020). The influence of sociodemographic characteristics of residents on the perception of tourism development impacts. *The European Journal of Applied Economics*, 17(2), 89-103.
<https://doi.org/10.5937/ejae17-26800>

Sun, X. (2024). The effect of tourism on urban sustainable development —evidence from Guangdong Province. <https://doi.org/10.4108/eai.8-12-2023.2344485>

Şahbaz, R. P., ve Kerpiç, C. (2015, Kasım 5-7). Yaratıcı turizm ve rekreasyon faaliyetleri ilişkisi. III. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Eskişehir, Türkiye, 245-255.

Tang, S. (2022). Research on the development of eco-health tourism products based on IPA model in internet plus. *Mobile Information Systems*, 2022, 1-10.
<https://doi.org/10.1155/2022/9137006>

Tapur, T. (2009). Konya'da tarihi bir yerleşim merkezi: Sille. *Türk Coğrafya Dergisi*, 53, 15-30.

Toprak, D., ve Şataf, C. (2009). Türkiye'de yerel yönetimler reformu çerçevesinde sosyal belediyeçilik yaklaşımı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1(1), 11-24.

Toprak, L. (2015). Mardin'de halkın turizm algısı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54).
Torun, F., ve Açıci, F. (2023). Tarihi yerleşmelerde batı etkisinde (geç) Osmanlı dönemi camileri: Konya/Sille Ak Cami. *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 29-47.

<https://doi.org/10.22466/acusbd.1231321>

- Torun, Ü. F., & Açııcı, F. K. (2023). Tarihi Yerleşmelerde Batı Etkisinde (Geç) Osmanlı Dönemi Camileri: Konya/Sille Ak Cami. *Artvin Coruh University International Journal of Social Sciences*, 9(1).
- Tören, E., Kozak, N., ve Demiral, G. N. (2012). Eskişehir'in kültürel varlıklarının korunmasında kamu kurumlarının rolü. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 69-88.
- Tsytko, V., Ivasyshyna, N., Vasylchuk, V., Datskiv, I., ve Orehowskyi, V. (2022). History, theory and prospects of tourism development in the context of globalisation: Financial crisis impact on tourism sector. *Review of Economics and Finance*, 20, 300-305. <https://doi.org/10.55365/1923.x2022.20.37>
- Tuzgözü Gazetesi. (2023) (Erişim Tarihi: 22 Ocak 2025). Sille Subaşı Hamamı'nın Restorasyonu Tamamlandı. <https://tuzgolugazetesi.com/haber/17793875/sille-subasi-hamaminin-restorasyonu-tamamlandi>
- Türker, G. Ö., & Türker, A. (2014). Yerel halkın turizm etkilerini algılama düzeyi turizm desteğini nasıl etkiler: dalyan destinasyonu örneği. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 4(1), 81-98.
- Uslu, A., Alagöz, G., ve Güneş, E. (2020). Socio-cultural, economic, and environmental effects of tourism from the point of view of the local community. *Journal of Tourism and Services*, 11(21), 1-21. <https://doi.org/10.29036/jots.v11i21.147>
- Uula, M. (2024). Tourism sector development and economic growth in OIC countries. *Halal Tourism and Pilgrimage*, 3(1). <https://doi.org/10.58968/htp.v3i1.343>
- Ünlüönen, K., & Özekici, Y. K. (2017). Yeni gelişen destinasyonlarda turizm algısı: Yozgat ili üzerine bir alan araştırması. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 5(4), 466-488.
- Wahyuni, N. (2022). The influence of the tourism sector on regional financial performance with economic growth as a mediating variable in improving community welfare. *Journal of Tourism Economics and Policy*, 2(3), 192-202. <https://doi.org/10.38142/jtep.v2i3.405>

- Wang, N. (2024). Using the fuzzy method and multi-criteria decision making to analyze the impact of digital economy on urban tourism. *International Journal of Computational Intelligence Systems*, 17(1). <https://doi.org/10.1007/s44196-024-00517-5>
- Wang, S., Bickle, M., ve Harrill, R. (2010). Residents' attitudes toward tourism development in Shandong, China. *International Journal of Culture Tourism and Hospitality Research*, 4(4), 327-339. <https://doi.org/10.1108/17506181011081505>
- Wang, Y. (2016). A study on Kinmen residents' perception of tourism development and cultural heritage impact. *Eurasia Journal of Mathematics Science and Technology Education*, 12(12). <https://doi.org/10.12973/eurasia.2016.02312a>
- Wijayanti, A., Widyaningsih, H., Hakim, M., ve Fiyan, A. (2019). Past, present, and future perspectives on the concept of halal tourism. *Proceedings of the International Conference on Science, Technology, Education, Arts, Culture, and Humanity*. <https://doi.org/10.2991/isot-18.2019.7>
- Woo, E., Kim, H., ve Uysal, M. (2015). Life satisfaction and support for tourism development. *Annals of Tourism Research*, 50, 84-97. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2014.11.001>
- Yılmaz, A., Bozkurt, Y., ve Taşkın, E. (2005). Doğal kaynakların korunmasında çevre yönetiminin eksikliği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(13), 15-30.
- Yılmaz, B. S. (2007). Genel turizm, turizmde temel kavramlar ve ilkeler. İçöz, O. (Ed.), *Turizmin sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkileri* (ss. 183-200). Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.
- Yılmaz, Ö. D., & Filiz, A. (2017). Turizm Gelişim Yaklaşımları Kapsamında Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları: Mazı Köyü- Türkbükü Karşılaştırmalı Analizi *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 1799-1824.
- Yüksel, A. (2024). Bilim (science), taklit-bilim (pseudoscience) ve bilimsilik-bilimperestlik (scientism): Varsayımlar. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 21(1), 218-237. <https://doi.org/10.24010/soid.1452429>
- Zhang, Y., ve Zhang, J. (2023). Revisiting tourism development and economic growth: A framework for configurational analysis in Chinese cities. *Sustainability*, 15(13), 10000. <https://doi.org/10.3390/su151310000>

EKLER

Kaç yıldır Sille'de yaşıyorsunuz?	1 Yıldan az	1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16-20 Yıl	21 Yıl ve Üzeri	
Cinsiyet	Erkek	Kadın					
Yaş	15-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65 ve Üzeri	
Çalışma Alanınız	Turizm	Tarım/Hayvancılık	Kamu	Emekli	Ev Hanımı	Öğrenci	Diğer
Aylık Ortalama Geliriniz?	17000 TL ve Altı	17001-30000 TL Arası	30001 ve Üzeri				
Eğitim Durumu?	Okur Yazar	İlköğretim	Lise	Ön Lisans	Lisans	Lisansüstü	
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum		
Olumlu Ekonomik Etkiler							
1.	Bölgede yaşayanların yaşam standartlarına ve gelirine katkıda bulunur.						
2.	Alt yapı ve yatırımı artırarak bölgenin gelişimine katkıda bulunur.						
3.	İş bulma olanaklarını artırır.						
4.	Genel anlamda bölgenin gelirini artırır.						
Olumlu Sosyokültürel Etkiler							
5.	Kültürel ve tarihi varlıklara olan talebi artırır.						
6.	Kültürel etkinliklerin çeşitliliğini artırır.						
7.	Farklı kültürleri tanımayı sağlar.						
Olumlu Çevresel Etkiler							
8.	Kamu tesislerini geliştirir (kaldırım, trafik ağı ve şehir merkezi vb.).						
9.	Altyapıyı geliştirir (su, elektrik, telefon vb.).						
10.	Çevre korumasını sağlayarak bölge imajına katkıda bulunur.						
Olumsuz Ekonomik Etkiler							
11.	Hayat pahalılığına neden olur.						
12.	Mal ve hizmetlerin fiyatının artmasına neden olur.						
13.	Emlak fiyatlarının artmasına neden olur.						
Olumsuz Sosyokültürel Etkiler							
14.	Bölgedeki suç oranının artmasına neden olur.						
15.	Alkol tüketimi, fuhuş gibi olayların artmasına neden olur.						
16.	Yerel dilde bozulmalara neden olur.						
17.	Kumar gibi yasal olmayan oyunların artmasına neden olur.						
18.	Trafik kazalarının artmasına neden olur.						
Olumsuz Çevresel Etkiler							
19.	Çevrenin kirlenmesine neden olur (çöp, su, hava, gürültü kirliliği vb.).						
20.	Doğal çevreye zarar verir.						

21.	Yerel eko sistemi tahrip eder.					
Aidiyet Duygusu						
22.	Bu şehirden ayrılırsam üzülürüm.					
23.	Bu şehirle duygusal anlamda bir bağım var.					
24.	Bu şehirde yaşamak iyi bir çevre edinmemi sağlıyor.					
25.	Bu şehirde yaşamamın iyi bir seçim olduğunu düşünüyorum.					
Yaşam Tatmini						
26.	Genel anlamda yaşantımdan memnunum.					
27.	Yaşamımı sürdürme şeklimden memnunum.					
28.	Başkaları ile karşılaştığımda iyi bir yaşamım olduğunu düşünüyorum.					